

Vrije Universiteit Brussel

Buurtsport in Brussel: Een analyse van de vraag en aanbod in de wijk Kuregem.

Eindwerk voor het behalen van de graag Licentiaat in de Lichamelijke Opvoeding, Sportbeleid- en management

Stijn Ver Eycken
Promotor: Prof. dr. Marc Theeboom

Organisatie: Buurtsport Brussel

Academiejaar 2005-2006

WETENSCHAPSwinkel
Brussel

Vrije Universiteit Brussel

FACULTEIT LICHAMELIJKE OPVOEDING EN KINESITHERAPIE

Vakgroep Sportbeleid en -Management

Buurtsport in Brussel: Een analyse van de vraag en aanbod in de wijk Kuregem

Eindwerk voorgelegd voor het behalen van de graad van Licentiaat in de
Lichamelijke Opvoeding

Stijn Ver Eycken

Academiejaar 2005– 2006

Promotor : Prof. Dr. M. Theeboom

Begeleider : K. Van den Bergh

Voorwoord

Graag wil ik mijn dank betuigen aan enkele mensen die hebben bijgedragen tot de realisatie van deze eindverhandeling.

In de eerste plaats richt ik mij tot mijn promotor en begeleider, M. Theeboom en Kathy Van den Bergh. Hun deskundig advies en kritisch nalezen maakten het mogelijk om dit werk af te ronden.

Verder gaat mijn dank uit naar Buurtsport Brussel met daarbij de nodige aandacht voor Gert Eraerts. Via zijn veldkennis en achtergrondinformatie werd het mogelijk om mijn onderzoek in Kuregem te voeren.

Mijn dank gaat ook uit naar de samenwerking met de Wetenschapswinkel. Zij gaven mij de nodige steun voor deze thesis.

Ook wil ik mijn ouders bedanken die het mogelijk maakten om deze studies te doen. Zij gaven mij ook de nodige steun en vertrouwen in deze verhandeling.

Vervolgens richt ik mij nog tot alle organisaties en geïnterviewden die hun medewerking verleenden aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking was er van dit onderzoek geen sprake geweest.

Ten slotte wil ik nog mijn vriendin bedanken die mij gedurende het ganse jaar het nodige vertrouwen en steun heeft gegeven voor het vervolledigen van deze eindverhandeling.

Inhoudstafel

Inleidend gedeelte

Voorwoord	III
Inhoudstafel	IV
Lijst van tabellen en figuren	VIII
Inleiding	X

Deel 1: Literatuurstudie

1. Kansarmen	2
1.1 Definitie	2
1.2 Kenmerken	2
1.2.1 Opleiding	3
1.2.2 Gezinssituatie	4
1.2.3 Gezondheidssituatie	5
1.2.4 Vrijtijdsbesteding	6
1.3 Kansarmen en sport	7
1.3.1 Sport	7
1.3.2 Sociale integratie	9
1.4 Woonplaatsen van kansarmen	10
1.5 Kansarmen in Kuregem	12
2. Buurtsport	14
2.1 Ontstaan	14
2.2 Begripsomschrijving	15
2.3 Doelstellingen en uitgangspunten	15
2.4 Beleidskader	17
2.5 Buurtsportwerker/buurtsportanimator	17
2.6 Buurtsport in andere landen	18

3. Buurtsport Brussel	21
3.1 Ontstaan	21
3.2 Doelstellingen	21
3.3 Werkgebied	22
3.3.1 Anderlecht	23
3.4 Beleidskader	24
4. Kuregem	26
4.1 Geografische ligging	26
4.2 Bevolking en kenmerken	27
4.2.1 Leeftijdsstructuur	28
4.2.2 Multicultureel	28
4.2.3 Sociaal-economisch	28
4.2.4 Huisvesting	29
Deel 2: Onderzoek	30
1. Onderzoeksopzet	31
1.1 Motivering van het onderzoek	31
1.2 Probleemstelling	31
1.3 Type onderzoek	32
1.4 Onderzoeksmethodologie	32
1.5 Meetinstrument	33
1.6 Afname interviews en enquêtes	35
1.7 Opmerkingen na uitvoeren van interviews en enquêtes	36
2. Resultatenbespreking interviews: ‘aanbod’ Buurtsport Brussel	37
2.1 Inleiding	37
2.2 Buurtsport Brussel	37
2.2.1 De term buurtsport	38
2.2.2 Doelstellingen van Buurtsport Brussel	38

2.2.3 Evolutie van Buurtsport Brussel	39
2.2.4 Doelgroep van Buurtsport Brussel	39
2.2.5 Aanbod van activiteiten	40
2.2.6 Samenwerking met andere organisaties	41
2.2.7 Financiële middelen	41
2.3 Andere organisaties	41
2.3.1 De term buurtsport	42
2.3.2 De buurtsportwerking	42
2.3.3 De doelgroep van buurtsport	42
2.3.4 Aanbod van activiteiten	43
2.3.5 Samenwerking	43
2.4 Overeenkomsten en verschillen tussen Buurtsport Brussel en andere organisaties	44
2.4.1 De term buurtsport	44
2.4.2 De doelgroep	45
2.4.3 Aanbod van activiteiten	45
2.4.4 Samenwerking	46
2.5 Aanbod van sportclubs in Kuregem	46
3. Conclusie ‘aanbod’ Buurtsport Brussel	47
4. Resultatenbespreking bevraging: ‘vraag’ van kinderen (6-18) in de wijk Kuregem	50
4.1 Inleiding	50
4.2 Resultaten lagere school (6-12)	51
4.2.1 Overzicht van de resultaten van de meisjes in de lagere school	51
4.2.2 Overzicht van de resultaten van de jongens in de lagere school	54
4.2.3 Verschillen en overeenkomsten tussen de meisjes en de jongens van de lagere school.	56
4.2.4 Overzicht van de resultaten van de kinderen van 6 tot 12 jaar	57
4.3 Resultaten middelbare school (12-18)	60
4.3.1 Meisjes van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem	61

4.3.2 Jongens van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem	64
4.3.3 Overeenkomsten en verschillen tussen meisjes en jongens van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem	67
4.3.4 Overzicht van de resultaten van meisjes en jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem	68
4.3.5 Jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht	71
4.3.6 Belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem en jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht	74
4.4 belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen de lagere school en de middelbare school	75
5. Conclusie ‘vraag’ van de kinderen (6-18) in de wijk Kuregem	79
5.1 Lagere school	79
5.2 Middelbare school	80
6. Vergelijking tussen ‘vraag’ en ‘aanbod’	84
6.1 Lagere school	84
6.2 Middelbare school	86
7. Algemene conclusie	88
7.1 Belangrijkste vaststellingen	88
7.2 Aanbevelingen	89
Bibliografie	91
Bijlage	96

Lijst van tabellen en figuren

- Tabel 1: Sportbuurtwerkmodellen	20
- Tabel 2: Sporten die meisjes van de lagere school het meest beoefenen	51
- Tabel 3: Sporten die volgens meisjes van de lagere school aan het aanbod moeten toegevoegd worden	54
- Tabel 4: Sporten die jongens van de lagere school het meest beoefenen	54
- Tabel 5: Sporten die volgens jongens van de lagere school aan het aanbod moeten toegevoegd worden	56
- Tabel 6: Sporten die kinderen van 6 tot 12 jaar het meest beoefenen	58
- Tabel 7: Sporten die volgens kinderen van 6 tot 12 jaar aan het aanbod moeten toegevoegd worden	60
- Tabel 8: Sporten die meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen	62
- Tabel 9: Sporten die volgens meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem aan het aanbod moeten toegevoegd worden	64
- Tabel 10: Sporten die jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen	65
- Tabel 11: Sporten die volgens jongens van 12 tot 18 jaar aan het aanbod moeten toegevoegd worden	66
- Tabel 12: Sporten die jongeren van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen	68
- Tabel 13: Sporten die volgens jongeren van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem aan het aanbod moeten toegevoegd worden	70
- Tabel 14: Sporten die jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht het meest beoefenen	71
- Tabel 15: Sporten die volgens jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht aan het aanbod moeten toegevoegd worden	73
- Tabel 16: Overzicht 'vraag' van de kinderen (6-18) in de wijk Kuregem	75

- Figuur 1: Cartografische benadering van de kansarme wijken in de Brusselse agglomeratie/Kansarmoede en achtergestelde buurten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	13
- Figuur 2: Organogram Buurtsport Brussel op 01/01/06	25
- Figuur 3: Geografische kaart van Kuregem	26
- Figuur 4: Percentage meisjes van de lagere school die aan sport doen	51
- Figuur 5: Percentage meisjes dat aan sportkampen doet	53
- Figuur 6: Percentage jongens van de lagere school die aan sport doen	54
- Figuur 7: Percentage jongens dat aan sportkampen doet	55
- Figuur 8: Percentage kinderen van 6 tot 12 jaar die aan sport doen	58
- Figuur 9: Percentage kinderen van 6 tot 12 jaar die aan sportkampen doet	59
- Figuur 10: Percentage meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem die aan sport doen	61
- Figuur 11: Percentage meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem dat aan sportkampen doet	63
- Figuur 12: Percentage jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem dat aan sport doet	64
- Figuur 13: Percentage jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem die aan sport doen	66
- Figuur 14: Percentage jongeren van 12 tot 18 uit Anderlecht/Kuregem die aan sport doen	68
- Figuur 15: Percentage jongeren van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem die aan sportkampen doen	70
- Figuur 16: Percentage jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht die aan sport doen	71
- Figuur 17: Percentage jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht die aan sportkampen doen	73

Inleiding

Deze eindverhandeling situeert zich binnen een sociologisch kader, namelijk 'kansarme jongeren'. Deze jongeren die vaak wonen in kansarme buurten, staan aan de rand van de maatschappij waardoor ze ook wel eens de benaming 'randgroepjongeren' krijgen.

Maatschappelijk kunnen deze jongeren dan ook weinig rekenen op steun, hulpverlening of sociale voordelen.

Sport is een ideaal medium om deze 'achtergestelde jongeren' te bereiken. Dankzij de lage toegangsdrempel heeft iedereen ongeacht afkomst, huidskleur, sociale positie,... de kans om aan sport te doen. 'Kansarme jongeren' krijgen in sport de kans om zich te herpakken en tonen, waar ze op andere terreinen uit de boot vallen. Via sport wordt door iedereen hetzelfde doel nagestreefd en ontstaat de mogelijkheid tot het maken van vriendschapsrelaties. Sport kan dus voor 'achtergestelde jongeren' een manier zijn om hun energie kwijt te raken en een binding te vormen met de maatschappij.

Buurtsport Brussel is een organisatie die 'kansarme jongeren' de kans biedt om aan sport te doen. Zij bieden voornamelijk 'buurtsport' aan voor 'kansarmen of sportkansarmen', namelijk letterlijk mensen die minder kansen hebben gekregen om te sporten. Deze buurtsport of letterlijk 'het sporten in de buurt' geeft de jongeren een zinvolle en waardevolle vrijetijdsbesteding.

Mijn bijdrage in dit kader bestaat uit het onderzoeken van vraag en aanbod van sport in één van de Brusselse achtergestelde wijken, namelijk Kuregem. Dit gebeurt in opdracht van Buurtsport Brussel. Via dit onderzoek zal het mogelijk worden om het sportgedrag van deze jongeren te onderzoeken en nadien te kijken waar de verschillen met het aanbod liggen. Deze resultaten kunnen dan aan Buurtsport Brussel meegedeeld worden zodat hier in de toekomst kan op ingespeeld worden. Dit onderzoek zal er dus voor zorgen dat de drempels om aan sport te doen voor deze kansarme jongeren verlaagd worden. Het wordt dus mogelijk om beter op de jongeren in te spelen en hen zo meer aan sport te laten doen. Wanneer deze dan ook meer aan sport kunnen doen krijgen ze dus zoals reeds gezegd een kans om zich te tonen, uit te leven, te herpakken, enz. Maar ook krijgen ze de kans op een zinvolle en waardevolle vrijetijdsbesteding.

Vooraleer het onderzoek zelf wordt aangevat zal er een literatuurstudie gebeuren. Hierin zullen een aantal belangrijke delen onderzocht worden die belangrijk zijn in het kader van het onderzoek. Deze delen zijn: kansarmen, buurtsport, Buurtsport Brussel en Kuregem. Nadat de bovenstaande literatuur onderzocht is, wordt er aangevat met het onderzoek zelf. Dit zal beginnen met het onderzoeksopzet waarin de werkwijze van het onderzoek wordt beschreven. Nadien volgen de hoofdstukken van aanbod en vraag waarin beide apart behandeld zullen worden. Zowel na vraag al na aanbod volgt reeds een conclusie waarin de bevindingen weergegeven worden. In het volgende deel zullen de resultaten van vraag en aanbod naast elkaar gelegd worden om daaruit de nodige conclusies te kunnen trekken.

Er wordt geëindigd met een algemene conclusie en aanbevelingen waarin de belangrijkste resultaten van dit onderzoek te vinden zijn samen met enkele mogelijke oplossingen voor problemen.

Deel 1: Literatuurstudie

1. Kansarmen

1.1 Definitie

Kansarmoede wordt als volgt omschreven: ‘Het hebben van geringe kansen op maatschappelijke goederen, kennis, arbeid, inkomen, huisvesting, bezit, voorzieningen en macht’ (Simonse, 1982).

Valgaren (1976) ziet kansarmoede als een individuele en collectieve belemmering in kansen op ontplooiing. Deze belemmering kan zowel slaan op het maatschappelijk aanzien als op de beslissingsmacht.

Verder bestaan er in de literatuur nog vele termen om ‘kansarmoede en ‘kansarmen’ te beschrijven: ‘achtergestelden, gedepriiveerden, marginalen, uitgebuiten, sociaal gehandicapten,...’ De veelzijdigheid aan termen wijst hier op het feit dat er nog geen eensgezindheid bestaat over ‘kansarmen’ die algemeen nog steeds als probleem aanzien worden. Kansarmen zijn letterlijk en figuurlijk arm en dus wil men zo ver mogelijk bij hen uit de buurt blijven (Vanderstraeten, 1980).

De Knop en Walgrave (1992) gebruiken de benaming ‘lower lower class’ of ‘maatschappelijk kwetsbaren’. Deze laatste term refereert dan vooral naar het feit hoe kwetsbaar kansarmen zijn ten opzichte van onze samenleving. Maatschappelijk kwetsbare mensen zijn namelijk letterlijk mensen die minder kansen hebben gekregen door hun gezinssituatie, opleiding en dergelijke. Deze kenmerken zullen hieronder verder uitgewerkt worden, zodat men zich als buitenstaander een beeld kan vormen van wat de term ‘kansarmen’ nu werkelijk inhoudt.

1.2 Kenmerken

Kansarmen bevinden zich aan de rand van de maatschappij. Zowel de relatie kansarmen-maatschappij als de relatie maatschappij-kansarmen is negatief. Maatschappelijk worden ze

vaak gediscrimineerd en kunnen ze weinig rekenen op steun, hulpverlening of sociale voordelen (Peeters, Vanreusel & Welzenis, 1994).

De vraag die zich hier stelt is: hoe herkent men deze kansarmen concreet? Of anders gesteld: wat zijn hun specifieke kenmerken?

Simonse (1982) splitst de kenmerken van de achtergestelden op in opleiding, gezinssituatie, gezondheidssituatie en vrijetijdsbesteding. Vooraleer deze worden toegelicht, heeft Simonse (1982) het eerst nog over enkele algemene gedragskenmerken die maatschappelijk kwetsbaren typeren.

Ten eerste is er de directe bevrediging die primeert boven langdurig volhouden of later rendement.

Een tweede gedragskenmerk is een gecompriemd tijdsbesef, wat eigenlijk wil zeggen dat kansarmen van dag tot dag leven.

Ten derde denken achtergestelden weinig toekomstgericht en maken ze ook weinig toekomstplannen.

Ten slotte kenmerkt een maatschappelijk kwetsbare zich door een houding van ongelof en onmacht in eigen mogelijkheden. Hij aanvaardt met andere woorden zijn lot en ondergaat dit zonder daarin de gewenste veranderingen na te streven.

1.2.1 Opleiding

Vettenburg (1996) verwijst naar opleiding en de belangrijke bijdrage van de school hierin. Deze laatste speelt volgens haar een zeer centrale en positieve rol in de vorming. Zo worden de basisvaardigheden zoals lezen en schrijven er aangeleerd, maar worden er ook waarden bijgebracht, zoals respect, geloof en zelfvertrouwen.

Het probleem dat zich hier nu stelt, bestaat erin dat niet alle mensen kunnen genieten van eenzelfde vorming, wat ons onmiddellijk brengt bij het punt van de kansarmen. De school vormt de kinderen namelijk vanuit een aantal basisvoorwaarden: inpassen in de schoolcultuur, het reeds bezitten van enkele vaardigheden, enz... En het zijn precies die basisvoorwaarden, waarmee kansarmen problemen hebben. Aangezien kansarme kinderen vertrekken vanuit een achtergestelde situatie (gezin e.d.) brengt dit gevolgen met zich mee. Ze voelen dat ze de gevraagde prestaties niet aankunnen, met alle gevolgen vandien: de aandacht verslapt, tuchtproblemen ontstaan en - misschien nog het belangrijkste - de vertrouwensband met de

leerkracht zwakt af. Hierdoor dreigt dus het gevaar als ‘domme ongedisciplineerde jongere’ te worden aanzien, waardoor het zelfbeeld en zelfvertrouwen van de jongere een flinke deuk krijgt (Vettenburg, 1996).

Deze mindere schoolvorming kan voor achtergestelden vooreerst leiden tot een grotere kans op werkloosheid. De kansarme jongere die het moeilijker heeft met een goede opleiding kan namelijk niet concurreren met andere goed opgeleide jongeren. Op de arbeidsmarkt komt de kansarme gezien zijn vorming op de tweede plaats (Valgaren, 1976).

Een ander niet te vergeten punt is dat hoe lager het inkomen van de ouders, hoe lager hun beroepsniveau en hoe lager hun scholingsgraad ligt, des te korter het schoolgaan voor de kinderen wordt (Kochuyt, 1999).

De kansarme jongere zal namelijk mee moeten instaan voor het gezinsinkomen, ten koste van een verdere schoolvorming. Dit laatste punt wijst op de ‘sociale stratificatie’ (Elchardus, 1996), wat inhoudt dat de maatschappelijke kwetsbaarheid wordt overgeleverd van generatie op generatie.

Een bijkomend actueel probleem is dan nog dat steeds meer hooggeschoolden werken onder hun opleidingsniveau, waardoor er voor laaggeschoolden (en hiertoe behorende kansarmen) weinig werk overblijft of werkloosheid zich opdringt (Kochuyt, 1999).

De conclusie die men hieruit kan trekken, is dat we hier met een vicieuze cirkel zitten.

Kansarmen hebben meestal al een achterstand qua scholing, die vaak nog groter zal worden na verloop van tijd, met lagere scholing en werkloosheid tot gevolg.

1.2.2 Gezinssituatie

Hier baseren we ons weer op de aangehaalde theorie van ‘stratificatie’ (Elchardus, 1996).

Wanneer we deze toepassen op de gezinssituatie, dan volgt hieruit dat kinderen uit ‘betere standen’ opgroeien tot volwassenen uit ‘betere standen’. De kansarmen maken het omgekeerde mee. De ongelijkheid van het gezin wordt dus weer doorgegeven van generatie op generatie. Kinderen die in een arm gezin geboren worden, hebben het moeilijk om uit deze armoede te raken, terwijl ouders in armoede dan weer moeite ondervinden om hun kinderen een stimulerend gezinsklimaat te bieden (Vettenburg, 1999).

Een tweede theorie van toepassing op de gezinssituatie is deze volgens Van Acker (1998).

Hij ziet bij kansarmen een aantal structurele en culturele gezinskenmerken.

Eerst en vooral wordt weer het argument van hierboven aangehaald. Hoe lager het sociaal-economisch milieu, hoe kwetsbaarder de kinderen.

Vervolgens zal een gebrek aan ouderlijk toezicht en opvoeding leiden tot mindere vorming of zwakke maatschappelijke positie.

Tot slot hangt veel af van de waarden en normen gehanteerd in een gezin. Gezien de achtergrond van kansarmen is er bij hen meer kans om de aandacht voor die waarden en normen uit het oog te verliezen, met een kwetsbaardere positie tot gevolg.

1.2.3 Gezondheidssituatie

Sociale ongelijkheid op het vlak van gezondheid bestaat nog steeds, ook in Vlaanderen.

Onderzoek toonde een verschil in levensverwachting aan tussen mensen bovenaan of onderaan de sociale ladder (Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie, 2001).

Vanderstraeten (1980) wijst er vervolgens op dat kansarmen zich onderaan deze ladder bevinden, waardoor ze nog maar eens geconfronteerd worden met deze sociale ongelijkheid. De verschillen uit zich volgens Vanderstraeten (1980) daarenboven niet enkel in het fysieke, maar ook in het mentale aspect. Daar komt nog eens bovenop dat de gezondheidsverschillen tegenwoordig niet afnemen, maar enkel nog groter worden. Al deze zaken bevestigen nogmaals de definitie van 'kansarmen'. Weer krijgen ze minder kansen ten opzichte van anderen (Vanderstraeten, 1980).

Wat is nu de verklaring voor dit verschil in gezondheidsstatus?

Valgaeren (1976) geeft hier drie belangrijke verklaringen.

Ten eerste zijn er de structurele factoren. Achtergestelden hebben namelijk slechtere woon- en arbeidsomstandigheden.

Verder is er een duidelijk verschil in levensstijl. Sociaal zwakkeren zouden meer geneigd zijn om naar tabak te grijpen en ook minder aan fysieke activiteit doen. Dit laatste zal natuurlijk bepaalde oorzaken hebben, die verder zullen worden uitgewerkt in het onderzoek van deze thesis en onder het hoofdstuk 'kansarmen en sport'.

Ten slotte wijst Valgaeren (1976) ook op de ongelijke toegang tot de curatieve en preventieve gezondheidszorg, omwille van verschillende drempels: financiële, administratieve, culturele en vervoersdrempels.

1.2.4 Vrijtijdsbesteding

Vrijtijdsbesteding kan vrij ruim opgevat worden. Dit kan gaan van niets doen tot het beoefenen van hobby's, sporten, uitgaan, enz. Ondanks deze ruime opvatting vinden maatschappelijk kwetsbaren het moeilijk om deze tijd actief in te vullen (Valgaeren, 1976). Valgaeren (1976) geeft een aantal oorzaken voor dit probleem.

Eerst en vooral wijst hij op de beperkte interesses van achtergestelden. Hun interesses beperken zich namelijk tot film, televisie, auto of brommer en de straat.

Hierbij vermelden de Knop en Walgrave (1992) ook dat de meeste van de vrijtijdsbestedingen een financieel budget vragen, waardoor deze activiteiten dus niet of nauwelijks aan kansarmen besteed zijn.

Vervolgens heeft Valgaeren (1976) het ook over het geringe volhardingsvermogen waardoor achtergestelden zich nooit lang met één activiteit kunnen bezighouden.

Hierbij wijzen De Knop en Walgrave (1992) ook op het feit dat de meeste van deze activiteiten een financiële tussenkomst vragen waardoor deze dus niet of nauwelijks aan kansarmen besteed zijn.

Melis (1994) ziet het gebrek aan een eigen ruimte misschien wel als het grootste probleem van allemaal. De jongeren zijn door plaatsgebrek genoodzaakt de weg naar drukke straten en pleinen te zoeken. Deze drukke straten en pleinen kennen enerzijds wel succes, maar zorgen anderzijds weer voor nieuwe problemen, zoals onder andere een verminderde controle van de ouders op het 'gaan en staan' van hun kinderen. Daar komt nog bij dat ieder zijn eigen interesses heeft, wat al eens tot spanning kan leiden op zulke pleintjes (Melis, 1994).

De Knop en Walgrave (1992) zeggen dat ouders minder controle en ondersteuning bieden aan de vrijtijdsbesteding van hun kinderen, waardoor maatschappelijk kwetsbare jongeren zich minder zullen wenden tot de georganiseerde clubs. Ook sociale, financiële en culturele drempels kunnen de toegang tot zulke clubs belemmeren.

Verder onderzochten De Knop en Walgrave (1992) ook het fenomeen van de jeugdhuizen. Deze blijven echter vrij beperkt in hun mogelijkheden met als gevolg dat jongeren afhaken, omdat het niet voldoende aantrekkelijk blijft.

Hier wijst Valgaeren (1976) nogmaals op zijn argumenten van beperkte interesse en geringe volharding van de jongeren.

1.3 Kansarmen en sport

Sport streeft een dubbele functie na. Kansarmen sporten enerzijds omwille van de sport zelf met al zijn facetten en anderzijds kan deze sport ook gebruikt worden als middel voor ‘sociale integratie’ (Martens, 1998).

Hieronder volgt een verduidelijking van beide streefdoelen.

1.3.1 Sport

Martens (1998) verklaart dat sport verschillende definities kan hebben en op verschillende manieren ervaren kan worden. Wat voor de ene als sport wordt aanzien is dit dan weer niet voor de andere en vice versa.

Volgens Martens (1998) is deze discussie bij kansarmen niet aan de orde, maar gaat het om actief bewegen en de waarden van ‘sport’ bij te brengen.

Welke zijn nu de waarden van sport of wat kan sport teweegbrengen bij deze kansarmen?

Rijsdorp (1977) ziet sport als een ideaal medium om zijn identiteit op te bouwen. Sport leidt tot het leren kennen van eigen kunnen en tekortkomingen. Langs de ene kant leert sport pijn, mislukking en tekortkomingen incasseren. Langs de andere kant leert sport winnen en welslagen beheersen.

Claeys (1975) ziet sport als volgt: ‘Sport leert onder druk presteren, problemen of conflicten moeten opgelost worden. Sociale waarden als *fair play* en ploeggeest zijn alle terug te vinden in de sport. Sport is dan ook een geïnstitutionaliseerd verschijnsel dat niet los mag gezien worden van de maatschappij’ (Claeys, 1975).

Willems (2000) ziet in sport de ontwikkeling van verantwoordelijkheidsgevoel, wilskracht en zelfdiscipline. Sport kan een uitlaatklep zijn voor opwinding en energie. Verder leert men ook omgaan met regels en gezag en kan sport een oplossing bieden voor mensen die een overmaat

aan vrije tijd hebben. Het kan dus volgens Willems (2000) met andere woorden een zinvolle invulling zijn van de vrijetijdsbesteding en de kans op negatief gedrag kan verminderd worden.

Via sport kunnen jongeren waardering krijgen daar waar zij op andere terreinen uit de boot vallen. Sport geeft ruimte om zich te herpakken, te herkansen (Martens, 1998).

Ook De Knop (1999) ziet sport in het bijzonder als middel bij uitstek tot maatschappelijke integratie van kwetsbare jongeren. Sport heeft een lage toegangsdrempel, waardoor iedereen ongeacht afkomst, huidskleur, achtergrond, enz. de kans krijgt om lid te worden van een sportvereniging.

Sport wordt beschouwd als welzijnsbevorderend. Dit betekent 'met voldoening functioneren in de maatschappij' (Rijsdorp, 1977).

Tot zover de theorie over sport en zijn sociale waarden. Maar hoe zit dit nu in de praktijk? Vinden maatschappelijk kwetsbare jongeren de weg naar de sportclub?

Hoewel achtergestelden even enthousiast zijn als andere jongeren om deel te nemen aan sportactiviteiten, zijn ze toch weinig aangesloten bij sportclubs (Van Moffaert & Vanreusel, 1995).

Volgens Brassé (1985) is de reden voor geringere deelname van vooral islamitische meisjes dat ze een gebrek aan tijd en belangstelling hebben en dat sportdeelname volgens hun cultuur taboe is.

De Knop et al (1994) halen hierbij religie als invloedsfactor aan. Voor islamitische meisjes zijn deze beperkingen strenger dan voor jongens. Zo mogen ze niet sporten in aanwezigheid van jongens of tijdens de ramadan en is aangepaste kledij vereist. Ook zwemmen is in vele gevallen verboden.

Verder halen De Knop et al (1994) huishoudelijk werk en tijdsgebrek aan als reden om niet te sporten. Sportactiviteiten op school zijn vaak de enige die door ouders worden goedgekeurd. Zowel bij meisjes als bij jongens is er bij deelname aan georganiseerde sportbeoefening sprake van sociale en financiële drempels (Knops, 1994).

De meeste lidgelden zijn onbetaalbaar, wat de toegang tot georganiseerde sportverenigingen bemoeilijkt (Koolen, 1986).

Betreffende het sportaanbod is er vaak het probleem dat dit niet tot de leefwereld behoort van maatschappelijk kwetsbare jongeren (Van Moffaert & Vanreusel, 1995).

Koolen (1986) ziet de geringe stimulering van de ouders en vrienden als belangrijke oorzaak voor het niet aan sport doen. Sporten 'hoort of mag niet' van ouders en familie.

Van Moffaert en Vanreusel (1995) zien dan weer de sportclubs zelf als grootste probleem. Zij aanvaarden de jongeren wel, maar doen geen extra inspanningen om deze aan te trekken en te houden. Als gevolg voelen achtergestelden zich vaak niet thuis in zulke sportverenigingen en blijven dan ook liever weg.

1.3.2 Sociale Integratie

Algemeen wordt integratie aanzien als het samengaan van verschillende entiteiten tot een meer homogeen geheel. Vaak wordt deze term dan toegepast op personen of culturen, zodat we de toevoeging krijgen van maatschappelijk of sociaal (Engbersen & Gabriëls, 1995).

Willems (2000) ziet integratie ook als het proces van aanpassing van een minderheidsgroep aan de waarden en leefgewoonten van een autochtone meerderheidsgroep. Hier mag wel niet vergeten worden dat vanuit de meerderheidsgroep eerbied wordt opgebracht voor elementen van taal en cultuur van de minderheidsgroepen. Willems (2000) gebruikt hier de term 'aanpassing' of 'assimilatie'.

De Knop et al (1994) zien integratie als de onbeperkte eerbied voor de culturen van minderheidsgroepen, vanuit de overtuiging dat het bestaan van verschillende culturen naast elkaar niet anders dan verrijkend kan zijn. Het is dus een 'proces' waarbij een gemeenschap gaat samenleven met een andere gemeenschap zonder haar identiteit te verliezen. Hier gebruikt men ook wel eens de term 'segregatie'. Integratie betekent dus 'samengroeien van verschillende culturele groepen in een maatschappij'. Samengroeien duidt er hier op dat integratie een proces is dat langzaam moet groeien. In dit groepsproces staat wederzijdse interactie centraal (De Knop & Elling, 2000).

Janssens (1995) verwoordt integratie als volgt: 'Integratie is een unilineair proces waarbij iemand geleidelijk de kloof tussen zijn oorspronkelijke cultuur en de cultuur van het land

waarin hij leeft overbrugt, afhankelijk van het aanpassingsvermogen van de persoon zelf en de groep waartoe hij behoort' (p 25).

Wat maakt sport nu zo belangrijk als integratiemiddel?

De integratieve betekenis van sport is niet beperkt tot actieve sportbeoefening, maar heeft betrekking op participatie in brede zin (als kaderfunctionaris of professional, als toeschouwer in het stadion of voor de televisie) en varieert van verenigings- of buurtniveau, tot stedelijk en nationaal niveau. Sport lijkt dan ook één van de ideale graadmeters voor sociale integratie (Engbersen & Gabriëls, 1995).

Goyvaerts (1994) ziet sport als een belangrijk middel om achtergestelde jongeren te bereiken. Dit enerzijds omdat sport een belangrijk aandeel van de vrijetijdsbesteding kan invullen en anderzijds omwille van de sociale dimensie die men aan sport kan toeschrijven. Sport draagt dus bij tot persoonlijke en fysieke ontwikkeling en ontspanning. Via sport kunnen allochtonen in contact komen met autochtonen. Daar komt nog bovenop dat sport een lage toegangdrempel heeft of met andere woorden sociale achtergrond, huidskleur of ras spelen hier geen rol. We spreken hier dus van een 'integratie in de sport' (De Knop & Elling, 2000).

Willems (2000) wil hierin nog een stap verder gaan en spreekt van 'integratie door de sport'. Hier gaat het over de integratie naar de samenleving toe als uiteindelijke doel. Als voorbeeld worden hier door De Knop et al (1994) de allochtone topsporters aangehaald die meestal wel aanvaard worden binnen de maatschappij, al wordt er ook wel vermeld dat het hier om een zéér beperkte groep gaat.

De Knop en Elling (2000) halen ook aan dat sportdeelname voor achtergestelden vooroordelen kan wegnemen. Sport vervult een voorbeeldfunctie en draagt bij tot emancipatie van etnische minderheden. Samen sporten, betekent hetzelfde doel nastreven en de mogelijkheid tot het maken van vriendschapsrelaties.

1.4 Woonplaatsen van kansarmen

Kansarmen vindt men vooral in grotere steden zoals Brussel en Antwerpen en dit in zogenaamde 'kansarme buurten' (Valgaeren, 1976).

Naast de term 'kansarme buurt' hanteert men nog andere benamingen zoals 'achterbuurten, volksbuurten, buurten met maatschappelijke achterstand of achtergestelde buurten' (Van Dingenen, 1980).

Waarom kan men zulke wijken of buurten herkennen?

Simonse (1982) schrijft dat er in wijken en buurten meer sociale cohesie is dan elders en dit niet enkel in kansarme buurten. De bewoners voelen zich wegens hun gemeenschappelijke woonplaats met elkaar verbonden. Dit met elkaar verbonden voelen is volgens Simonse (1982) essentieel voor een buurt. Met andere woorden, een buurt is daar waar men niet alleen in elkaars omgeving woont, maar waar men ook het 'buur-zijn' beleeft. In een buurt moeten mensen dus vreedzaam kunnen samenleven met elkaar en voelen ze zich meer met elkaar verbonden (Simonse, 1982).

Penninx (1999) ziet een buurt als een door bewoners afgebakend gebied voor wonen en leven, variërend van enkele straten tot delen van een wijk. Er moet volgens Penninx (1999) sprake zijn van sociale cohesie vooraleer men vreedzaam kan samenleven in de buurt' (p 8).

Wanneer we nu specifiek naar een kansarme buurt kijken dan is het belangrijkste kenmerk de kansarme situatie waarin de bewoners zich bevinden (Van Dingenen, 1980).

Simonse (1982) ziet deze kansarme situatie concreet vertaald in zaken als laag opleidings- en scholingsniveau, laag beroepsniveau, laag inkomstniveau, slechte woonomstandigheden, veel problemen, werkloosheid en weinig hulp van buitenaf. De samenhang van voorgaande kenmerken wordt gevormd door de sociaal-economische positie of de plaats op de arbeidsmarkt.

Aangezien volgens Simonse (1982) vele buurtbewoners niet geschoold zijn, raken ze moeilijk aan werk en hebben ze een onzekere positie op de arbeidsmarkt. Hun inkomen is dan ook laag en de kwaliteit van de woning daalt omwille van lage huurprijzen. Ten slotte hebben mensen met een lage sociale positie veel meer en langduriger problemen en worden ze daardoor zwaarder belast (Simonse, 1982).

Al deze zaken maken het voor kansarmen moeilijk om uit deze situatie weg te raken. Ze kunnen zich niet onttrekken aan de gangbare mentaliteit en vallen terug op zichzelf wegens

een gebrek aan invloed, macht en weerbaarheid ten opzichte van de samenleving. Ze blijven refereren naar anderen waar zij niet 'aankunnen'. Eens geboren in een kansarme buurt wordt het dus moeilijk hieruit te raken (Valgaeren, 1976).

1.5 Kansarmen in Kuregem

De Koning Boudewijnstichting (KBS, 1984) en Kesteloot et al (1998) maakten een cartografische benadering van kansarme wijken en buurten in Brussel. In dit overzicht kan duidelijk gezien worden dat Kuregem als kansarme wijk wordt beschouwd. Kuregem is eigenlijk een typische arbeidersbuurt met alle kenmerken van een kansarme wijk: veel werkloosheid, lage inkomens, veel migranten, enz. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wou niet investeren in deze wijk en heeft deze bijgevolg jarenlang verwaarloosd (Koning Boudewijnstichting, 2003).

De wijkfiche van Kuregem (2001) toont enkele concrete cijfers aan van deze kansarmoede. Het gemiddelde inkomen per inwoner vooreerst, bedraagt slechts 42% van het landelijke gemiddelde (Nationaal Instituut voor de Statistiek, 1997). Concreet betekent dit dat het gemiddelde inkomen in 1997 in Kuregem EUR 4.169 bedroeg terwijl het landelijk gemiddelde EUR 9.898 bedroeg.

Verder beschikte 46% van de volwassen bevolking van Kuregem in 1991 noch over een Belgisch noch over een buitenlands diploma. Bij diegenen die toch een Belgisch diploma bezaten, had 27% niet meer dan een diploma lager onderwijs op zak en beschikte slechts 14% over een diploma hoger onderwijs. Wanneer we dit vergelijken met landelijke gemiddelden, blijkt dat hier 48,7% minstens een diploma van hoger secundair onderwijs behaalde. Slechts 27% behaalde enkel zijn diploma lager onderwijs (Nationaal Instituut voor de Statistiek, 1991).

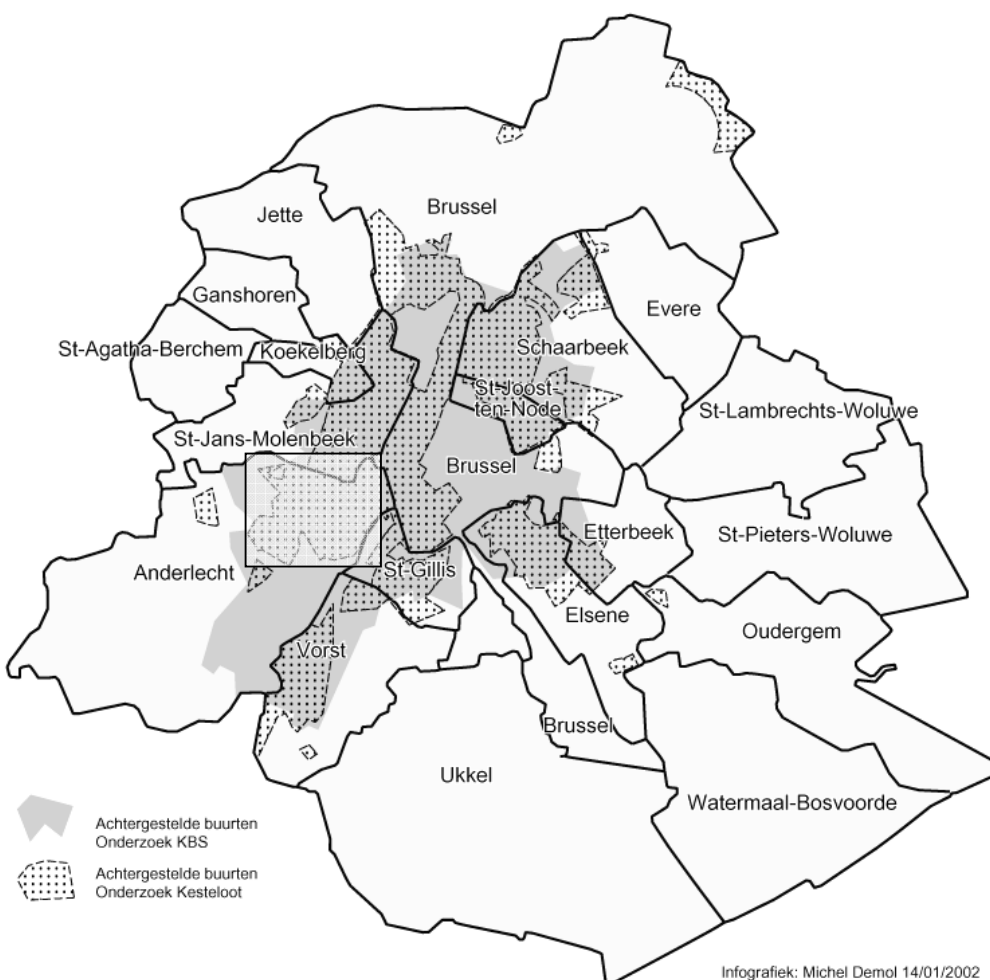
De Kuregemse woningen in 1991 zijn klein en hebben weinig of geen comfort. Het aandeel van woningen in 1991 met weinig of geen comfort bedroeg 66% ten opzichte van 32% van het landelijke gemiddelde (Nationaal Instituut voor de Statistiek, 1991).

Kuregem is ook een multiculturele wijk, iets meer dan de helft van de bewoners heeft de buitenlandse nationaliteit (55%) terwijl het landelijke gemiddelde maar 8,2% bedraagt (Nationaal Instituut voor de Statistiek, 1999).

Tot slot is er een hoge werkloosheidsgraad, namelijk 28% ten opzichte van 8,6% in het landelijk gemiddelde (Wijkfiche Kuregem, 2001).

FIGUUR 1:

- KBS, Cartografische benadering van de kansarme wijken in de Brusselse agglomeratie. 1984.
- C. Kesteloot e.a., Kansarmoede en achtergestelde buurten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 1998.

Kuregem situeert zich hier ongeveer in het aangeduide vierkant. Dit betekent dat de KBS en de onderzoeksgroep Kesteloot Kuregem definiëren als kansarme wijk.

2. Buurtsport

2.1 Ontstaan

In 1976 werd de Koning Boudewijnstichting opgericht. Het doel van deze stichting bestaat erin de levensomstandigheden van de bevolking te helpen verbeteren (www.kbs-frb.be). In 1989 startte de KBS met het project 'Buurtbal'. Dit project was een 'sport-als-integratieproject'. Kinderen en jongeren werden erdoor aangezet tot actieve sportbeoefening (ISB & VVJ, 1998).

Het project 'Buurtbal' bestond oorspronkelijk uit een samenwerking tussen de Belgische Voetbalbond en de Koning Boudewijnstichting, maar zodra het project verhuisde naar de buurten en straten, schoten andere organisaties te hulp zoals onder meer 'het Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid' (ISB) en 'de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten & -consulenten' (VVJ). Beide organisaties stonden in voor structurele en logistieke ondersteuning en zochten toenadering tot gemeenten en lokale sportdiensten. Uiteindelijk werd het aanbod van voetbal aangevuld met basketbal en volleybal, mede dankzij de samenwerking met de Belgische Basketballbond en de Vlaamse Volleybalbond. In 1995 was 'Buurt voet/volley/basket' een feit (ISB & VVJ, 1998).

In oktober 1999 was er voor het eerst sprake van het opstarten van een 'SIF-buurtsportproject' (Sociaal Impuls Fonds) in Brussel. Dit project liep dus naast andere grootschalige projecten van de Koning Boudewijnstichting. RisoBrussel startte het project op in samenwerking met de Werking Kansarme Jongeren (WKJ). Later zijn beide organisaties op zoek gegaan naar andere partners om een concrete werking op touw te zetten. Deze twee partners werden uiteindelijk de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Centrum voor Sociale Stadsontwikkeling. Hieruit ontstond later de vzw Buurtsport Brussel, waarvan op 28 november 2000 de stichtingsvergadering plaatsvond (www.risobrussel.be).

De Koning Boudewijnstichting begon in 2001 ook met een nieuw project in navolging van 'Buurtbal'. Dit project kreeg de naam 'Buurtsport' en werd ondersteund vanuit de Vlaamse

overheid met de nadruk op ‘sportkansarmen’ (www.buurtsport.be). Bij dit alles moet wel gewezen worden op het feit dat ‘Buurtsport Antwerpen’ reeds in 1990 zijn eerste projecten opstartte en eigenlijk als voorbeeld diende voor Buurtsport Brussel en anderen (Cas et al, 2005).

2.2 Begripsomschrijving

NISB of het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (2000), geeft volgende omschrijving voor het begrip ‘sportbuurtwerk’: ‘Sportbuurtwerk staat voor een wijkgerichte aanpak met als doel het via spel en sportactiviteiten inspelen op de leefbaarheid van de directe woonomgeving. Diverse maatschappelijke werkvelden slaan de handen in elkaar om zoveel mogelijk doelgroepen te bereiken. In dit kader moet men denken aan: zinvolle vrijetijdsbesteding, sociale veiligheid vergroten, mensen uit hun isolement halen, integratie, werkgelegenheid en het verminderen van vandalisme’ (p 6) (NISB, 2000). Hier gebruikt men de term sportbuurtwerk, maar aangezien deze dezelfde inhoud heeft, kunnen we beide termen gebruiken.

Remmers (1998) spreekt over een sportieve buurtontwikkeling in de wijk Escamp in Den Haag. Hieronder verstaat hij: ‘Het activeren van de buurtbewoners door middel van ongeorganiseerde sportactiviteiten. Het gaat erom voor jongeren een zinvolle vrijetijdsbesteding te creëren die bijdraagt aan het voorkomen van verveling, vandalisme en criminaliteit’ (p 11-13).

De Vlaamse overheid ziet buurtsport als het stimuleren van de sportieve recreatie van mensen in de eigen woon- en leefomgeving, met het accent op sportkansarmen (Vlaamse overheid, 2001). Deze overheid ziet buurtsport als een onderwerp dat zich beweegt op de scheidingslijn van heel wat sectoren en domeinen. Door middel van sport en bewegingsactiviteiten tracht men kinderen en jongeren een zinvolle en waardevolle vrijetijdsbesteding te geven. Daarbij wordt er op het laagste recreatieve niveau geijverd voor sporten in kwaliteitsvolle en gezondheidsbevorderende omstandigheden (www.buurtsport.be).

2.3 Doelstellingen en uitgangspunten

‘Samen bewegen, spelen en sporten’ is het motto van de campagne voor buurtsport in Vlaanderen. De sportieve recreatie van mensen moet gestimuleerd en bevorderd worden in hun eigen woon- en leefomgeving (www.buurtsport.be). Buurtsport wil dus vooral sporten en daarbij daadkracht vooropstellen, zoals ook geformuleerd in de Vlaamse beleidsnota:

‘Investeren in gemeenschapsvorming, culturele activering, elke mens centraal stellen en vooral meer doen dan erover praten, vormen belangrijke aanzetten tot een reële, positieve interculturele samenleving. Sport kan hierbij een belangrijke rol spelen’ (p 11) (Cas et al, 2005).

Minister Anciaux verwoordt dit als volgt: ‘Er is nood aan een structurele verankering van buurtsport als mogelijkheid om de sportparticipatie te verhogen via een doelgericht *sport-voor-allenbeleid*’ (p 11) (Cas et al, 2005).

Buurtsport tracht dus door middel van sport- en bewegingsactiviteiten jong en oud een zinvolle, waardevolle vrijetijdsbesteding te geven. Daarbij wordt op het laagste recreatieve niveau geijverd voor sporten in kwaliteitsvolle en gezondheidsbevorderende omstandigheden (www.buurtsport.be). Via de website van buurtsport (www.buurtsport.be) worden de basisfuncties uiteengezet. Naargelang de eigenheden en de noden van de gemeente kan de ene of de andere basisfunctie prioritair worden:

- Buurtsport probeert een relatie te leggen tussen de lokale overheid en particuliere organisaties. Dit komt enkel de buurtsportwerking ten goede.
- Buurtsport verspreidt informatie met betrekking tot het bestaand sport- en spelaanbod naar het beoogde publiek.
- Buurtsport ondersteunt lokale initiatieven met materiaal, subsidies, sporttechnische kennis, enz.
- Buurtsport creëert bijkomende sportinfrastructuur op pleinen, in scholen of in bestaande infrastructuur.

Op de website (www.buurtsport.be) worden een aantal positieve neveneffecten voor buurtsport vernoemd. Buurtsport kan dus ook bijdragen tot andere doelen buiten actief bewegen. Deze kunnen onder andere zijn: de kloof tussen generaties en culturen verkleinen, sociale vaardigheden en respect ontwikkelen, fysieke en mentale grenzen kunnen verleggen, sociale cohesie bevorderen, opwaarderen van de lokale woonomgeving, en nog vele andere. Buurtsport doet dus meer dan enkel sport aanbieden. Gepositioneerd binnen een lokale

sportdienst, verankerd in het sportlandschap met zeer vele sportclubs, gaat buurtsport op zoek naar samenwerkingsverbanden met onder andere jeugd-, welzijns- en integratiediensten, bewonersgroepen, scholen en uiteraard met sportclubs. De diverse samenwerkingsverbanden die vanuit buurtsport ontstaan, zijn een meerwaarde voor de te vervullen basisfuncties (www.buurtsport.be).

2.4 Beleidskader

Buurtsport is een campagne van de Vlaamse overheid en valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse Minister van Cultuur, Jeugd en Sport Bert Anciaux. De Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en Jeugdconsulenten (VJJ) en het Vlaamse Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) zijn de dragende partners voor dit beleid (www.buurtsport.be). Voor de overige informatie over het beleidskader verwijzen we naar de website van buurtsport (www.buurtsport.be) en naar bijlage 7 waar alle nodige informatie over dit onderwerp terug te vinden is.

2.5 Buurtsportwerker/buurtsportanimateur

Volgens De Knop en Walgrave (1992) is een buurtsportanimateur een sporttechnisch onderlegde jeugdwerker of een maatschappelijk gevormde monitor die, in het kader van het jeugdwerk, buurtgerichte sportactiviteiten opzet en organiseert voor maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Daeren (1994) stelt het als volgt: ‘Een buurtsportwerker is in de eerste plaats een sportieve straatwerker die via zijn aanwezigheid in de buurt, de jongeren leidt naar semigestructureerde sportactiviteiten. Verder organiseert deze werker allerlei sportactiviteiten voor de jongeren uit de buurt, rekening houdend met de kenmerken van hun vrijetijdsbesteding: vrijblijvend, ongestructureerd en vrij passief’ (p 15).

Wanneer we nu naar de begeleiding van de jongeren zelf kijken, dan zien De Knop en Walgrave (1992) dit als het belangrijkste probleem van de buurtsportanimateur. Deze dient immers vertrouwd te zijn met zowel de specifieke problematiek van de groep als met diverse aspecten van organisatie en begeleiding van sportactiviteiten. Het is juist deze combinatie die

in de praktijk zeer moeilijk te vinden is. Zo is men bij jeugdwerk vertrouwd met jongeren, maar niet met de sportbegeleiding en dit vice versa in de sportwereld (De Knop en Walgrave, 1992).

Over welke kwaliteiten moet een buurtsportwerker nu nog beschikken?

Volgens Daeren (1994) zijn volgende kwaliteiten noodzakelijk: 'De buurtsportwerker sluit aan bij de interesses en ervaringswereld, hij respecteert de jongeren, hij geeft hen verantwoordelijkheden en inspraak, hij stimuleert hen op een positieve manier, hij werkt in het belang van een multiculturele samenvatting en hij benadert de jongeren met een houding onafhankelijk van zijn eigen socio-economische, maatschappelijke, etnische en religieuze achtergrond' (p 16).

Daeren (1994) wijst ook op het belang van een goede kennis en vertrouwensband met de doelgroep, waarbij het inzicht in de leefsituatie van de jongeren primeert. Vervolgens is een zekere kennis van de buurt vereist met hierbij inzicht in de verhoudingen tussen de verschillende inwoners en groepen. Een laatste punt is het uitstralen van een zekere autoriteit. Hiermee wordt bedoeld dat men stevig in zijn schoenen moet staan en gezag kan uitstralen.

2.6 Buurtsport in andere landen

In dit hoofdstuk wordt Nederland van dichterbij bekeken, aangezien dit buurland al heel wat werk verricht heeft rond 'sportbuurtwerk' (NISB, 2000).

Het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging, of kortweg NISB, heeft drie modellen opgesteld voor de opzet van sportbuurtwerk. Deze modellen werden opgesteld op basis van een aantal interviews in tien geselecteerde gemeenten namelijk: 's-Hertogenbosch, Den Haag, Deventer, Enschede, Dordrecht, Leeuwarden, Groningen, Goes, Woerden en het stadsdeel Westerpark in Amsterdam.

De drie modellen zijn het 'sportparticipatiemodel' of het 'P-model', het 'doelgroepenmodel' of het 'D-model' en het 'integraliteits- en vernieuwingsmodel' of het 'I-model' (NISB, 2000). In het Conceptdocument van het NISB (2000) worden de drie modellen uitvoerig besproken.

'Sport als doel' geldt voor het 'sportparticipatiemodel'. Hier richt men zich niet tot enkele buurten of wijken, maar tot de gehele bevolking. Het is de bedoeling dat jong en oud worden

aangesproken tot sportdeelname. Deze vorm van sportbuurtwerk is actief op gemeentelijk niveau met de sportdienst als uitvoerende functie. Pleinen zijn de voornaamste werkplaatsen waar buurtsportactiviteiten doorgaan. Het NISB ziet dit model vooral van toepassing in kleine gemeenten zonder probleemwijken en -groepen.

‘Sport als doel en middel’ geldt voor het ‘doelgroepenmodel’. De aandacht gaat hier voornamelijk naar achterstandsgroepen met het oog op welzijnsverbetering. Het is een meer gesloten model dat zich richt tot bepaalde wijken en dat werkzaam is binnen een gesloten infrastructuur. In dit model wil men enerzijds bestaande sportinitiatieven coördineren en anderzijds nieuwe activiteiten organiseren. Men tracht in dit model meer gesloten te werken in sportaccommodaties met meer privacy. Het NISB ziet dit model vooral van toepassing in gemeenten waar problemen beginnen op te komen. Aangezien dit model zich ook specifiek richt op een doelgroep, is er ook een grotere garantie op kwaliteit.

Bij het ‘integraliteits- en vernieuwingsmodel’ tracht men problematische jongeren aan te spreken door trendgevoelige activiteiten en evenementen te organiseren. Hier geldt sport enkel nog als middel. Samenwerking met verenigingen en onderwijs is hier een pure noodzaak, waardoor de werking vaak plaatsvindt binnen een school. De organisatoren richten zich hier tot een specifieke buurt binnen een gemeente of stad waar problemen duidelijk aanwezig en zichtbaar zijn (NISB, 2000).

Het NISB (2000) laat elke gemeente de keuze tussen de bovenstaande drie modellen. De keuze moet afhankelijk zijn van drie elementen namelijk: de grootte, de doelstellingen en het budget van de gemeente. Kleine gemeenten met weinig achterstandsbuurten kunnen dus best gebruik maken van het P-model. Andere gemeenten waar de eerste ontwikkelingen ontstaan die leiden tot achterstandsbuurten starten best met het D-model. Grotere gemeenten die al enige tijd te maken hebben met achterstandsbuurten en problemen zoals werkloosheid, vandalisme en criminaliteit, starten best met het I-model.

Elk model heeft zijn voor- en nadelen. Het P-model is relatief goedkoop, leidt snel tot activiteiten in de buurt, maar vraagt een goede begeleiding opdat de kwaliteit voldoende hoog blijft. Het D-model leidt ook snel tot activiteiten en waarborgt daarenboven ook nog een goede kwaliteit, maar is veel duurder. Het I-model ten slotte biedt de grootste kans op een kwalitatief sterk aanbod. Er is ook betere sturing van de sportbuurtwerkers en betere samenwerking, maar dit model heeft het hoogste prijskaartje (NISB, 2000).

TABEL 1: Sportbuurtwerkmodellen

	P-model	D-model	I-model
Doelstelling	Bevordering sportdeelname Algemeen Sport als doel	Bevordering sportdeelname Achterstandsgroepen Sport als doel en middel	Integraal werken Sport als middel vernieuwing
Doelgroep	Gehele bevolking	achterstandsgroepen	Problematische jeugd en 50+'ers
Activiteit	Sport en spel	Sport en spel voor doelgroepen	Sport, meer trendy, meer evenementen
Plaats in lokale structuur	Sport en recreatie	welzijn	Meer sectoren integraal
Contacten met sportverenigingen en onderwijs	Gewenst, niet noodzakelijk	Gewenst, niet noodzakelijk	noodzakelijk
Stationering	Stedelijk	Stedelijk, in meerdere buurten	In één of meerdere buurten
Werkplaats	Pleinen Eenvoudige accommodaties	Sportaccommodaties	Buurt- of vensterschool

3. De vzw Buurtsport Brussel

3.1 Ontstaan

In het stappenplan van Buurtsport Brussel (2004) wordt uiteengezet hoe de vzw Buurtsport Brussel ontstaan en geëvolueerd is: De vzw Buurtsport Brussel ontstond vanuit het SIF opleidings- en tewerkstellingsproject. Dit gebeurde concreet eind 2000, mede dankzij een structurele en financiële erkenning door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Op de vergadering dd. 28 november 2000, werd een Raad van Beheer gekozen samengesteld uit acht personen. Opmerkelijk is dat hierin een evenredige verdeling is van mannen en vrouwen en van autochtonen en allochtonen.

Bij de aanvang was het de bedoeling dat de buurtsportwerkers in opleiding mee instonden voor de uitbouw van een lokaal aanbod en hierin bijgestaan werden door de stafmedewerkers. Deze laatst genoemden droegen de verantwoordelijkheid over één wijk samen met dus vier buurtsportwerkers in opleiding. Proefondervindelijk werd vastgesteld dat deze werkwijze niet ideaal was en vervolgens werd dan ook geopteerd voor een loskoppeling van beide actielijnen. Hiermee wordt bedoeld dat de stafmedewerkers en de vaste buurtsportwerkers het sportaanbod en begeleiding van de activiteiten voor hun rekening namen terwijl diegenen in opleiding daarbij werden ingeschakeld met de nadruk op ervaring laten opdoen (Buurtsport Brussel, stappenplan 2004).

3.2 Doelstellingen

Buurtsport Brussel stelt zich tot doel sportkansen te creëren en te optimaliseren in Brusselse buurten met prioriteit voor kwetsbare doelgroepen. Buurtsport Brussel definieert deze doelgroep als een publiek dat omwille van culturele, sociale en economische drempels ondervertegenwoordigd is in het gestructureerde sportaanbod. (Buurtsport Brussel, buurtsportwerking 2006).

Bij het opstarten in samenwerking met en ondersteuning door de Vlaamse Gemeenschapscommissie werd een conventie opgesteld. Deze houdt vijf opdrachten in die Buurtsport Brussel probeert na te streven en te realiseren via een goede buurtsportwerking (Buurtsport Brussel, buurtsportwerking 2006). Een overzicht van deze conventie met de geformuleerde opdrachten volgt in bijlage 9.

Al de overeengekomen opdrachten leggen extra druk op de organisatie van Buurtsport Brussel. Een stevig kader, een goed functionerend team, overlegmomenten en een sterke Raad van Bestuur werden noodzakelijk. In juli 2004 werd daarom een stappenplan opgesteld, waarin de actiepunten voor 2004-2007 verwerkt zitten. Dit stappenplan deelt de werking op in drie modules: **Opleidings- en tewerkstellingsproject, de wijkwerking en diversen**. Meer uitleg over dit stappenplan volgt als bijlage 11 en is te vinden in het jaarverslag van Buurtsport Brussel van 2005.

3.3 Werkgebied

Buurtsport Brussel richt zich tot die buurten die sociaal-economisch getroffen zijn, met andere woorden kansarme buurten en wijken. Deze **wijkwerking** moet een soort rode draad vormen doorheen de werking van Buurtsport en moet het mogelijk maken om de doelstellingen te kunnen verwezenlijken. Het wijkgericht aanbod steunt op een aantal principes: sportinfrastructuur die gelegen is in de wijk of nabije buurt, samenwerking met partners uit het veld, een vertrouwensband met de doelgroep, activiteiten op verschillende niveaus en een kwalitatief aanbod (Buurtsport Brussel, stappenplan 2004).

Het werken in wijken brengt ook een aantal voordelen met zich mee: men kan het aanbod beter bekend maken, men kan beter inspelen op de noden en interesses, men kan nauwer samenwerken met bewoners en sportdienst, en nog vele andere.

Hier volgt een overzicht van de buurten en wijken waarin Buurtsport Brussel effectief werkzaam is:

- **1000 Brussel:** Zennewijk, Noordwijk, wijk vijfde afdeling, wijk lage Marollen, wijk Laken, wijk Beysegem-Versailles
- **St.-Joost en Schaarbeek:** Noordwijk, wijk Kruidtuin, wijk Josaphat, St.-Franciscuswijk, wijk van station, wijk van Poststraat

- **Molenbeek en Koekelberg:** wijk Maritiem, wijk 'Tour en Taxis', wijk Centrum, Vierwindenwijk, wijk Ransvoorde, Hertoginnenwijk, wijk van de Jetsesteenweg
- **Anderlecht:** wijk Kuregem, Petersboswijk, wijk 'het Rad'

Al deze wijken verschillen op allerlei gebieden zoals o.m. activiteitenaanbod, bewoners, sociale stand en werkloosheid. Als bijlage zal een korte bespreking volgen van bovenstaande wijken. Op Anderlecht echter zal hieronder wat uitgebreider worden ingegaan, gezien het belang voor het verdere onderzoek van deze thesis (Buurtsport Brussel, buurtsportwerking 2006).

3.3.1 Anderlecht

De werkzaamheden in Anderlecht worden door Buurtsport Brussel vooral op het grondgebied van Kuregem gesitueerd. Deze in hoofdzaak Anderlechtse wijk is opgenomen in de 'Atlas van achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel' en kenmerkt zich door een hoge werkloosheid en een laag bruto belastbaar inkomen. Uit statistieken blijkt dat er 20.340 inwoners zijn in deze wijk waarvan 32,7% kinderen tussen 0 en 19 jaar. Buurtsport mikt hierbij dan ook in de eerste plaats op kinderen van de twee Nederlandstalige basisscholen en bij uitbreiding op kinderen van andere Nederlandstalige scholen, die wel woonachtig zijn in Kuregem of in de nabije omgeving.

De activiteiten die Buurtsport voor de beoogde doelgroep voorziet kunnen opgesplitst worden in **sportkampen, wekelijks aanbod en dagactiviteiten.**

Een **sportkamp** biedt voor Buurtsport meer mogelijkheden om bepaalde sporten uit te proberen, dieper in te gaan op sociale en groepsbevorderende aspecten van de sport en de opportuniteit om een grotere verantwoordelijkheid te geven aan de mensen in opleiding. Buurtsport organiseert jaarlijks **vier sportkampen**, namelijk een tijdens de paasvakantie, twee tijdens de zomervakantie en een in de kerstvakantie. Over het algemeen gezien, zijn de sportkampen zeker succesvol te noemen. Zo was er in 2005 een stijging van 130% in aantal deelnemers.

Voor het **wekelijkse aanbod** werkt Buurtsport Brussel actief mee aan het project 'Ket in Kuregem' of anders genoemd KIK. Dit project bestaat uit twee delen. Het eerste deel bestaat uit buitenschoolse opvang, het tweede deel bestaat uit het ontwikkelen van een buitenschools activiteitenaanbod in samenwerking met andere partnerorganisaties. Uiteraard betreft het hier het tweede deel waarmee buurtsport zich bezighoudt en waar het dus een partner vormt met onder andere de gemeente Anderlecht, vzw Beeldenstorm, vzw Vlaams Gemeenschapsbeleid

Anderlecht, vzw Alhambra, de Voorzienigheidsschool, school De Grondels, e.a. De activiteiten die in dit tweede deel georganiseerd worden, kan men opsplitsen in vier dagen. Maandag is er 'woord en muziek' voor 6- tot 7-jarigen, georganiseerd door de muziekacademie van Anderlecht. Woensdag is er dan de KIK-box, een soort van waaier aan leeftijdsgemengde activiteiten. Hier is er de keuze tussen sport, spel of crea-aanbod. Elke week biedt men een andere sport aan met opnieuw de nadruk op het laagdrempelige van de initiatie. Donderdag is er de KIK-sportacademie voor +8-jarigen waarbij elke maand rond één bepaalde sport wordt gewerkt. Vrijdag is er ten slotte een dansatelier. Zowel jongens als meisjes werken rond hiphop en breakdance.

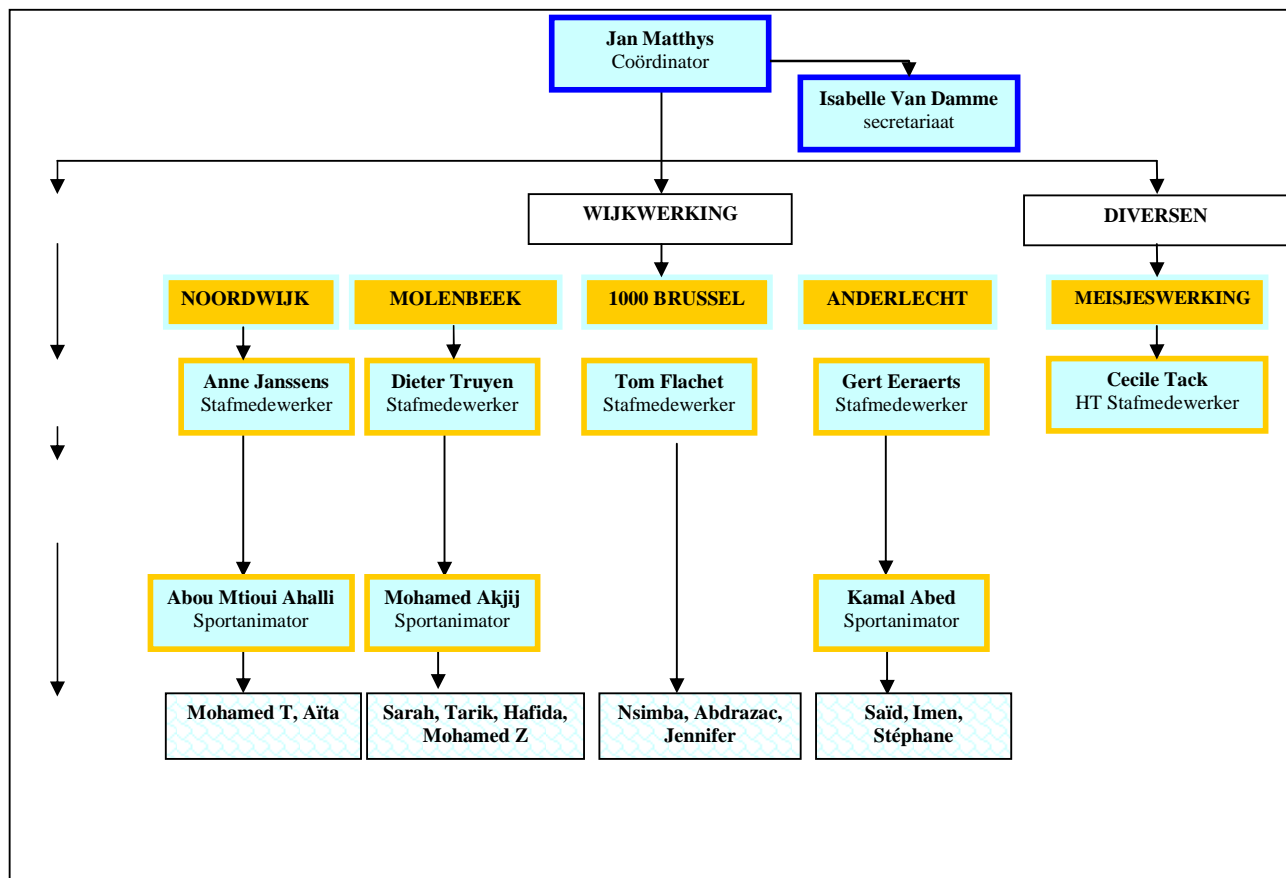
De dagactiviteiten hadden wisselend succes. Als bijlage volgen de cijfers en locaties van deze activiteiten (Buurtsport Brussel, Jaarverslag 2005).

3.4 Beleidskader

Buurtsport Brussel telt 24 personeelsleden, waarvan 12 tewerkgesteld zijn in de zogenaamde opleidings- of doorstromingscontracten, 8 mensen die verantwoordelijk zijn voor de basiswerking, 2 mensen die het OPT-project verzorgen en tot slot de coördinator en de administratief verantwoordelijke (Buurtsport Brussel, Jaarverslag 2005). Als bijlage 8 volgt meer informatie over het beleidskader van Buurtsport Brussel. Deze informatie is ook terug te vinden in het Jaarverslag van 2005.

Op de volgende pagina volgt nog een overzicht van hoe de structuur van Buurtsport Brussel er nu effectief uitziet in een organogram. Dit geeft een mooi overzicht van wie wat doet en wie verantwoordelijk is voor welk deel bij Buurtsport (Buurtsport Brussel, Jaarverslag 2005).

FIGUUR 2: Organogram Buurtsport Brussel op 01/01/2006

- De functies in het blauw omkaderd, zijn gesubsidieerd door VGC sport.
- De functies in het geel omkaderd, zijn gesubsidieerd vanuit het stedenfonds en de BGDA.

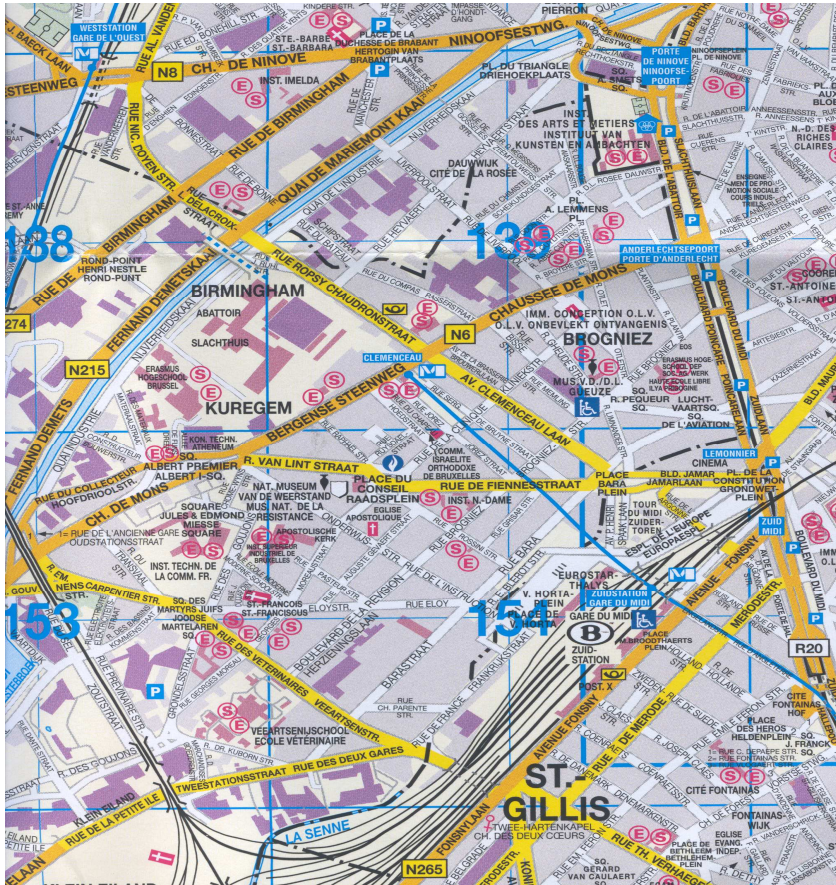
4. Kuregem

4.1 Geografische ligging

Kuregem ligt ten zuidwesten van de Brusselse hoofdstad en wordt volledig ingesloten door transportinfrastructuur: het Zuidstation met het westelijk ringspoor dat noordwestelijk eindigt aan het kanaal Brussel-Charleroi. Vervolgens van dit kanaal tot de Ninoofse poort. Ten slotte volgt men van daaruit de Brusselse kleine ring waardoor men weer aan het Zuidstation belandt.

De belangrijkste verkeersassen die het gebied van Kuregem doorkruisen zijn onder andere de Bergensesteenweg, Veeartsenijsstraat, Ropsy Chaudronstraat, Clemenceaulaan, Tweestationsstraat,...

FIGUUR 3: Geografische kaart van Kuregem (Geocart, Brussel en grote omgeving)

4.2 Bevolking en kenmerken

In 2001 werd een wijkfiche van Kuregem opgesteld in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het kader van een wetenschappelijke ondersteuningsopdracht voor het Sociaal Impulsfonds Brussel (Sif-Brussel). De fiche werd opgesteld door het Geografisch Instituut van de VUB in overleg met het Centrum voor Sociale Stadsontwikkeling. Aangezien er geen recentere cijfers beschikbaar zijn voor het grondgebied van Kuregem wordt deze fiche van 2001 gebruikt om de literatuur over bevolking en kenmerken te vervolledigen. Dit gebeurt in de veronderstelling dat bevolkingscijfers van vijf jaar geleden nog redelijk in lijn zouden moeten liggen met recentere cijfers van dit jaar.

In de wijkfiche van Kuregem (2001) worden dus volgende cijfers gegeven en geïnterpreteerd: Kuregem telt 18.750 bewoners of 7.800 huishoudens (gegevens 1 januari 2000). Dit wil zeggen dat bijna 2% van de Brusselse bevolking in Kuregem woont op een totale oppervlakte van iets minder dan 2 km². In het verleden had Kuregem te maken met een verlies aan

inwoners, maar tijdens de jaren negentig trad een trendbreuk op. Kuregems totale bevolking verminderde dan slechts met 2,4% ten opzichte van 11% in de jaren tachtig. Deze trend in de jaren negentig volgde de gewestelijke evolutie, waar de bevolkingsdaling plaats geruimd had voor een lichte stijging.

Hoewel in 2000 het aantal inwoners van Kuregem nog steeds (lichtjes) daalde, was er een stijging van het aantal huishoudens. Zo was er sinds de jaren negentig een stijging van 2,2%, terwijl er daarvoor nog een daling was met 10%. Deze trend wijst erop dat Kuregem de trend volgt van gezinsverdunding. Cosmopolis-VUB en Centrum voor Sociale Stadsontwikkeling zien hiervoor verschillende oorzaken.

Ten eerste evolueert de migrantenbevolking naar minder klassieke huishoudvormen of met andere woorden 'weg van het echtpaar met veel kinderen'.

Ten tweede was er een sterke instroom van alleenstaanden in de jaren negentig.

Tot slot viel Kuregem ook in smaak bij de 'nieuwe stedelingen'.

De bevolkingsdichtheid bedraagt 10.000 inw/km². Deze waarden zijn niet uitgesproken hoog te noemen, hoewel de waarden sterk uiteenlopen in de verschillende buurten. Zo treffen we de laagste dichtheid van minder dan 2.000 inw/km² aan in de kanaalzone en rond het slachthuis.

De hoogste dichtheid bevindt zich rond het Raadsplein en nabij het Albert I-square. Deze loopt op tot 20.000 inw/km² (Wijkfiche Kuregem, 2001).

De kenmerken van de bewoners worden onderverdeeld in 4 groepen: **leeftijdsstructuur, multicultureel, sociaal-economisch en huisvesting**

4.2.1 Leeftijdsstructuur

De aanwezigheid van heel wat migrantengezinnen drukt zijn stempel op de leeftijdssamenstelling. Kuregem is een stadsdeel met een hoog aandeel van jongeren en een laag aandeel van bejaarden. In cijfers uitgedrukt, betekent dit dat 32,7% van de bevolking jonger is dan 20 jaar en slechts 13% ouder is dan 60 jaar.

In Kuregem wonen alles bij elkaar 6.138 jongeren of bijna 3% van alle Brusselse jongeren. Opvallend is hier dat nog steeds 48% een buitenlandse nationaliteit heeft. Het aantal bejaarden bedraagt 2.433. Opvallend hier is het groeiende aandeel van buitenlandse bejaarden. Zo is 51,4% niet van Belgische nationaliteit. Kuregem telt ook een aantal hoogbejaarden (80 of ouder). Dit aandeel bedraagt slechts 1,39% (Wijkfiche Kuregem, 2001).

4.2.2 Multicultureel

Niet minder dan 55% van de Kuregemse bewoners is van buitenlandse nationaliteit. Het landelijke gemiddelde bedraagt hier 8,2%. De cijfers van Kuregem zijn wel gedaald ten opzichte van het verleden, toen het aandeel van buitenlanders 66% bedroeg. Dit is volgens de onderzoeksgroep Cosmopolis vooral te verklaren door de soepelere nationaliteitswetgeving, waarvan vooral jongeren gebruik maken. Het aandeel niet-Belgen per leeftijdsklasse varieert tussen 48% in de leeftijdsgroep 0-19 jaar en 62% in de groep 25-60 jaar (cijfers voor Kuregem in 2000).

In Kuregem wonen vooral Marokkanen en Italianen. Beide nationaliteiten hebben een respectief aandeel van 24,4% en 7,4%. De overige acht nationaliteiten woonachtig in Kuregem zijn: Turken (4,6%), Portugezen (4%), Spanjaarden (3,6%), Grieken (2,7%), Fransen (1,8%), Kongolezen (0,9%) en Pakistani (0,4%) (Wijkfiche Kuregem, 2001).

4.2.3 Sociaal-Economisch

Kuregem is vooral een arbeidersbuurt met een laag inkomen per inwoner. Het gemiddelde inkomen per inwoner bedraagt 42% van het landelijke gemiddelde. Concreet betekent dit dat het gemiddelde inkomen in 1997 in Kuregem BEF 168.176 (EUR 4.169) bedroeg, terwijl het landelijke gemiddelde BEF 399.300 (EUR 9.898) bedroeg.

Het percentage arbeiders bedraagt 55%, terwijl het aandeel van bedienden slechts 26% bedraagt. In 1991 had 46% van de volwassen bevolking van Kuregem noch een Belgisch noch een buitenlands diploma. Bij diegenen met een Belgisch diploma zijn de laaggeschoolden oververtegenwoordigd met 27%. Slechts 14% beschikt over een diploma hoger onderwijs. Wanneer we dit vergelijken met landelijke gemiddelden, blijkt dat hier 48,7% minstens een diploma van hoger secundair onderwijs haalde. Slechts 27% behaalde enkel zijn diploma lager onderwijs (Wijkfiche Kuregem, 2001).

4.2.4 Huisvesting

Het aantal bewoonde particuliere woningen is de laatste jaren licht gestegen met 2,3%. Het is niet duidelijk of dit tot stand kwam door nieuwbouw, het betrekken van leegstaande woningen of het opdelen van bestaande gebouwen in appartementen.

Kuregem is een wijk van huurders: 75% ten opzichte van 25% eigenaars. De woningen lijken voornamelijk op de 'klassieke Brusselse woning die gebouwd is aan het einde van de vorige

eeuw'. Ze bestaan hoofdzakelijk (42%) uit een gebouw met 3 of 4 gestapelde appartementen. Deze woningen bieden weinig of geen comfort. Het aandeel van dit soort woningen met geen of klein comfort ligt dubbel zo hoog ten opzichte van het gewestelijke gemiddelde. Deze cijfers bedragen dan ook respectievelijk 66% voor de woningen in Kuregem tegenover 32% voor het landelijke gemiddelde (Wijkfiche Kuregem, 2001).

Deel 2: onderzoek

1. Onderzoeksopzet

1.1 Motivering van het onderzoek

De keuze voor dit thesisonderwerp berust op een zeker aantal motivaties. Het is tegenwoordig nog steeds het geval dat kansarmen, achtergestelden, zwakkeren, ... minder actief aan beweging doen of in geringere aantallen te vinden zijn op sportevenementen en in sportclubs. Aan de basis van dit fenomeen liggen een aantal verklaringen. Zo liggen de vraag en het aanbod te ver uit elkaar.

Dit onderzoek zal in een kansarme wijk polsen naar de concrete vraag van deze kansarmen, in vergelijking met hetgeen reeds wordt aangeboden en georganiseerd in Kuregem. Via deze thesis is er dus gezocht naar de oorzaken van mindere participatie. De hieraan gekoppelde

resultaten zullen dus duidelijk een bijdrage kunnen leveren in het onderzoek naar de lagere participatie van kansarme jongeren, dit specifiek voor de wijk in Kuregem.

Dit is echter niet de enige noodzaak van het onderzoek, ook Buurtsport Brussel kan uit de resultaten de nodige voordelen halen en oplossingen vinden. Zo kan men – vertrekkende vanuit de onderzoeksresultaten - eventueel nieuwe gevraagde initiatieven opstarten en in de toekomst kansarmen meer laten integreren in beweging en in sport met al zijn facetten.

1.2 Probleemstelling

Het onderzoeksonderwerp gaat hier over de vraag en het aanbod van Buurtsport Brussel in de wijk Kuregem. Bij de vraag beperken we ons tot kinderen van 6 tot 18 jaar.

De onderzoeksvraag(en) die gesteld worden gaan als volgt:

- Is er een groot verschil tussen vraag van de jongeren (6-18) in Kuregem en aanbod van Buurtsport Brussel en andere sportaanbieders (zoals sportclubs).
- Indien er een groot verschil is, welke zijn de belangrijkste gevonden verschillen en de eventuele drempels tot actievere sportparticipatie?
- Indien er gevonden verschillen zijn, wat zijn dan de oorzaken hiervan en de eventuele oplossingen?

1.3 Type onderzoek

Het gaat hier vooral om een **beschrijvend onderzoek** daar er vooraf niet echt een hypothese is opgesteld en het immers de bedoeling is een beschrijving en evaluatie te geven van de vraag en het aanbod in de wijk Kuregem.

Dit onderzoek zal concreet gebeuren aan de hand van interviews en enquêtes waardoor we de benaming surveyonderzoek kunnen geven. Via deze data zal er gepoogd worden om het verschil tussen vraag en aanbod in kaart te brengen.

Verder zal er dan gekeken worden naar de betekenissen en oorzaken van deze verschillen om uiteindelijk een evaluatie te kunnen maken van de mogelijke drempels tot sportparticipatie. Tot slot kunnen er naar de toekomst toe enkele aanbevelingen worden gegeven om deze problemen te proberen op te lossen.

1.4 Onderzoeksmethodologie

Dit onderzoek werd opgesplitst in twee delen namelijk ‘de vraag’ en ‘het aanbod’. Om ‘het aanbod’ te onderzoeken was het nodig enkele personen en organisaties te ondervragen die meer konden vertellen over buurtsport en zijn werking. Deze ondervraging gebeurde door halfgestructureerde interviews, daar de vragen en antwoorden niet helemaal vastlagen. Zo werd er een zekere ruimte voorzien om te kunnen doorvragen op aspecten van buurtsport die in het kader van het onderzoek belangrijker werden geacht.

De organisaties die gecontacteerd werden voor het onderzoek van het aanbod waren de volgende: Buurtsport Brussel, Bis Foyer, Buurtsport Vlaanderen (ISB), Sportdienst Brussel (VGC), vzw Alhambra, KIK (Ket in Kuregem), Sportdienst Anderlecht, Samenlevingsopbouw Brussel en het Nike Fonds. Via deze organisaties werd het mogelijk om een volledig overzicht te krijgen van buurtsport met zijn huidige werking en zijn wensen naar de toekomst toe. Meer informatie over deze organisaties volgt als bijlage 15.

‘De vraag’ werd onderzocht met behulp van enquêtes, zowel mondeling als schriftelijk. Om de jongeren te bereiken werd er contact opgenomen met verschillende scholen.

Via de directie werd er toestemming gevraagd om de enquêtes af te nemen.

Voor de kinderen van de lagere school waren er twee scholen gelegen op het grondgebied van Kuregem zelf. Deze waren: De Grondels en De Voorzienigheidsschool.

Voor het middelbaar onderwijs waren er geen Nederlandstalige scholen gelegen op het grondgebied van Kuregem. Via de gemeente werd er echter doorgegeven naar welke scholen de Kuregemse jeugd vooral ging. Deze waren: Immelda Instituut, K.Atheneum Anderlecht en St.Guido Instituut.

Eenmaal de scholen de toestemming verleend hadden, werden de opgestelde enquêtes afgenomen. Niet alle scholen waren bereid om mee te werken. Meer informatie hierover volgt in de resultatenbespreking van ‘de vraag’.

De manier waarop de enquêtes werden opgesteld volgt in het hoofdstuk over het meetinstrument. Bij de lagere scholen werden de enquêtes afgenomen met schriftelijke begeleiding of onder de vorm van groeps gesprek.

In het middelbaar onderwijs werden de enquêtes zelfstandig ingevuld met aanwezigheid van de leerkracht lichamelijke opvoeding.

Na het afnemen van deze enquêtes zal er gekeken worden welke de grote verschillen zijn met het aanbod en of we in deze data oorzaken van mindere sportparticipatie kunnen ontdekken. Wanneer deze dan gevonden worden, kan er gezocht worden naar mogelijke oplossingen.

1.5 Meetinstrument

Er wordt hier weer een onderscheid gemaakt tussen 'de vraag' en 'het aanbod'.

Bij 'het aanbod' werd er - zoals reeds vermeld - gebruik gemaakt van halfgestructureerde interviews. Dit betekent dus dat er duidelijk ruimte werd gelaten om door te vragen op bepaalde zaken.

Voor het opstellen van de vragenlijst werd er eerst een onderscheid gemaakt tussen Buurtsport Brussel en de overige organisaties. Buurtsport Brussel is namelijk veel nauwer betrokken bij buurtsport en het aanbod hiervan in Kuregem, waardoor het zinvol was voor hen een gerichtere vragenlijst op te stellen. Bij het opstellen van deze vragenlijst is er eerst gezorgd voor een soort geraamte dat bestaat uit een zevental items.

Deze items zijn: persoonlijke data, buurtsport, doelstellingen, doelgroep, activiteiten, samenwerking en financiële middelen. Rond deze items werden dan vragen opgesteld die nuttige informatie zouden opleveren in kader van het onderzoek.

Bij het opstellen van de vragenlijst voor de andere organisaties werd gelijkaardig te werk gegaan. De items die hier voor het geraamte zorgen zijn: persoonlijke data, buurtsport, doelgroep, activiteiten en samenwerking. Rond deze vijf werden dan weer vragen opgesteld die belangrijk waren voor het onderzoek. Beide vragenlijsten zijn in bijlage 1 en 2 terug te vinden.

Voor 'de vraag' werd er gewerkt via enquêtes, deels schriftelijk en deels mondeling.

In totaal werd er gestreefd naar 200 leerlingen dit onderverdeeld in 100 voor het middelbaar onderwijs en nog is 100 voor het lager onderwijs.

Voor het middelbaar onderwijs werden de enquêtes allemaal schriftelijk afgenomen aangezien er verondersteld werd dat jongeren van deze leeftijd over voldoende woordenschat beschikken om de vragen op te lossen. De vragenlijst werd opgesteld aan de hand van multiple-choicevragen, aangevuld met een aantal open vragen. De open vragen werden hier beperkt gehouden om de ingevulde tijd per enquête zo kort mogelijk te houden en hiermee de representativiteit te verhogen. De vragen die gesteld werden hielden verband met het sportgedrag van de jongeren. Volgende items vormden het geraamte van de enquête: persoonlijke data, welke sporten, waarom of waarom niet, waar, begeleider, sportkampen en waarom, sportclub en tevredenheid over het sportaanbod.

In de lagere scholen werd er onderscheid gemaakt tussen de leeftijdsgroep van 9-12 en deze van 6-9. De oudste groep kreeg schriftelijke enquêtes die enkel uit multiple-choicevragen bestonden. Er was ook steeds de mogelijkheid om vragen te stellen indien er zaken onduidelijk waren. De items die aan bod kwamen waren dezelfde als bij de middelbare scholen. Voor de jongste groep werd er geopteerd tussen een mengeling van een aantal schriftelijke enquêtes en een deel mondeling onder de vorm van een groepsgesprek. Bij de schriftelijke invulling werd er geholpen waar nodig, ook door leerlingen van 9-12. Bij het groepsgesprek werden er een 20-tal kinderen samen genomen waaraan dan dezelfde vragen werden gesteld. Door middel van hand opsteken werd dan duidelijk hoeveel kinderen sport deden en wat de voornaamste redenen en gedachten waren over het sportaanbod. Een voorbeeld van enquêtes van middelbaar en lager onderwijs volgt als bijlage 4 en 5.

1.6 Afname interviews en enquêtes

Voor de afname van de interviews is er als volgt te werk gegaan: Eerst werd er met de desbetreffende organisatie telefonisch contact opgenomen of er werden via e-mail afspraken gemaakt. Hierin werd uitgelegd waarover het interview juist ging en de vragen werden dikwijls vooraf doorgestuurd. Indien deze afspraken gemaakt waren werd de organisatie bezocht met de vragenlijst. De interviews werden met een dictafoon opgenomen mits toestemming van de ondervraagde. Het doel van deze opname was meer aandacht te kunnen

besteden aan het gesprek zelf, waardoor ook meer ruimte vrijkwam om extra vragen te stellen indien nodig. Nadien werd het gesprek dan herbeluisterd en uitgeschreven om uiteindelijk de nodige conclusies te trekken.

Bij de enquêtes is er eerst telefonisch contact opgenomen met de verschillende scholen. Hierin werd uitgelegd waarover de ondervraging ging en via e-mail werd reeds een voorbeeld van een enquête doorgestuurd. Indien dan een afspraak gemaakt was om de enquêtes af te nemen werd er naar de scholen gegaan.

Bij de middelbare scholen zijn het de leerkrachten lichamelijke opvoeding die tijdens hun lessen de enquêtes hebben afgenomen aangezien het ook ging over het sportgedrag van de jongeren. Zij hielden dan ook een oogje in het zeil, opdat de enquêtes zo goed mogelijk werden ingevuld. Na invulling van voldoende leerlingen werden de enquêtes terug opgehaald om nadien te verwerken in dit onderzoek.

Bij de lagere scholen werd er ons een lokaal toevertrouwd waar de enquêtes konden afgenomen worden. De afname gebeurde tijdens de middagpauze zodat er op de speelplaats zelf kinderen moesten aangesproken worden. Dit ging vrij vlot en per groep van ongeveer 20 kinderen werden ze meegenomen om de enquêtes in te vullen. Aangezien het over sport ging waren de meeste kinderen dan ook enthousiast om mee te werken. Wanneer deze 20 hun enquête ingevuld hadden werd hen de opdracht gegeven om elk een nieuwe leerling terug naar het lokaal te brengen om nieuwe enquêtes in te vullen. Via deze manier werden uiteindelijk alle leerlingen bereikt en was het ook mogelijk om voor de kleinsten een groeps gesprek toe te passen.

1.7 Opmerkingen na uitvoeren van interviews en enquêtes

Na het afnemen van de interviews zijn er enkele opmerkingen met betrekking tot de gestelde vragen. De vragenlijst die aan de mensen van Buurtsport Brussel werd voorgelegd werd over het algemeen goed beantwoord en de nodige informatie werd verkregen. Enkel bij de vraag over de financiële kant van Buurtsport werd het duidelijk dat enkel de coördinator hier uitgebreid op kon antwoorden. De meeste anderen verwezen dan ook naar hem voor het beantwoorden van deze vraag.

Wanneer we kijken naar de andere organisaties werd het duidelijk dat vele van hen wel de nodige informatie over buurtsport konden geven, maar ze wisten niet altijd hoe het zat met de werking in de specifieke wijk Kuregem. Wel was het zo dat de meeste wel voldoende achtergrondkennis en ervaring hadden om de vragen over buurtsport algemeen te kunnen beantwoorden of specifiek voor de wijken waarin de organisatie werkzaam zijn.

Bij het bekijken van de enquêtes zijn de meeste vragen wel volledig ingevuld.

In de middelbare scholen zijn er wel vele leerlingen van buiten Anderlecht aanwezig, maar deze kunnen ook verwerkt worden binnen het onderzoek.

Betreffende de lagere scholen moet er de opmerking gemaakt worden dat de basiskennis van het Nederlands niet altijd even groot was zodat er extra uitleg noodzakelijk was.

2. Resultatenbespreking interviews: ‘Aanbod’ Buurtsport Brussel

2.1 Inleiding

Bij de bespreking wordt er eerst een onderscheid gemaakt tussen Buurtsport Brussel en de andere organisaties. Dit omdat Buurtsport Brussel enkele specifieke vragen kreeg over doelstellingen, financiële kant van hun organisatie en dergelijke waar enkel zij een concreet antwoord op konden geven. Nadien wordt dan een vergelijking gemaakt tussen buurtsport en andere organisaties om eventuele verschillen en overeenkomsten vast te stellen en te analyseren. Ten slotte volgt er nog aan overzicht van sportclubs die in Kuregem actief zijn. Deze zorgen samen met Buurtsport Brussel, KIK, Beeldenstorm en jeugdhuis Alhambra voor het sportaanbod in de wijk Kuregem.

Wanneer we over de andere organisaties spreken hebben we het over de opsomming die reeds werd gegeven onder het hoofdstuk ‘onderzoeksopzet’. Hierbij moet wel vermeld worden dat de sportdienst van Anderlecht en Samenlevingsopbouw Brussel niet zijn geïnterviewd om volgende redenen: De sportdienst werd meerdere malen gecontacteerd en gesproken, maar deze beweerde niets af te weten van buurtsport of toch geen lopende projecten had die daarmee verband hielden. Ook de contactpersoon van Samenlevingsopbouw Brussel vertelde dat hij over buurtsport specifiek niet veel wist te vertellen waardoor het dus onnodig was hem te interviewen.

Uiteindelijk gaat de resultatenbespreking dus over volgende organisaties: Buurtsport Brussel, Bis Foyer, Buurtsport Vlaanderen (ISB), vzw Alhambra, KIK (Ket in Kuregem), sportdienst Brussel (VGC) en NIKE Fonds. Uitleg over deze organisaties is te vinden als bijlage 15.

2.2 Buurtsport Brussel

Er werden hier 3 interviews afgenomen. Het gaat over één interview met de coördinator, één interview met de verantwoordelijke van het opleidings- en tewerkstellingsproject en één interview met de stafmedewerker van Kuregem. Verdere gegevens over deze geïnterviewden en de interviews zelf volgen als bijlage 3.

Vooraleer we beginnen, delen we de bespreking op in enkele onderdelen: de term ‘buurtsport’, doelstellingen van buurtsport, evolutie van buurtsport, doelgroep van buurtsport, aanbod van de activiteiten, samenwerking en financiële middelen. Deze onderdelen komen ook terug in de vragenlijst en maken het makkelijker om nadien vergelijkingen of verschillen te ontdekken met de andere organisaties.

2.2.1 De term buurtsport

Buurtsport wordt door zijn medewerkers als volgt gezien: ‘het aanbieden of creëren van een laagdrempelig sportaanbod voor sportkansarmen.. Sportkansarmen worden hier gezien als mensen die minder kansen kregen voor sportbeoefening. Buurtsport betekent een kans voor mensen om zich in te schakelen op de arbeidsmarkt en kan ook goedkoop sport aanbieden aan mensen die anders geen kans krijgen om aan sport te doen. Ten slotte kan buurtsport ook een goede begeleiding en omkadering bieden’.

De stafmedewerker in de wijk Kuregem houdt er hier een iets andere visie op na dan zijn collega's: 'Buurtsport kan overal iets anders betekenen. Het gaat hier dus om een stad of wijk in buurten te verdelen en daar dan een aanbod te creëren. In Brussel zelf kiest buurtsport voor kansarme jongeren in de zogenaamde 4 kansarme wijken. Buurtsport kan voor deze jongeren een oplossing bieden door een gepast aanbod te creëren'.

2.2.2 Doelstellingen van Buurtsport Brussel

De doelstelling van Buurtsport Brussel wordt door zijn medewerkers geformuleerd aan de hand van de conventie opgesteld met de VGC: 'Buurtsport heeft 5 opdrachten. Ten eerste een sportaanbod creëren op maat van de buurtbewoners. Ten tweede deze bewoners leiden naar de reguliere sportwereld dus drempelverlagend werken. Ten derde zien dat de informatie ook komt bij de buurtbewoners. Ten vierde zoeken naar mogelijke bijkomende infrastructuren voor sportbeoefening en financiële ondersteuning. Ten slotte de kwaliteitsbewaking vooral naar jongeren en begeleiders toe'.

De 3 verschillende mensen van Buurtsport zien ook enkele tekortkomingen en problemen voor de toekomst. Deze problemen en tekortkomingen kunnen volgens de medewerkers op volgende vlakken ontstaan: 'Ten eerste is er het Nederlandstalig sportaanbod. Vervolgens is er het bekend maken van het aanbod en het uitbouwen van de wijkteams. Ten derde is er meer samenwerking nodig met andere organisaties zoals onder andere de gemeente. Ten vierde is er het taalprobleem. Verder zal het aanbod moeten uitgebreid worden voor middelbare schoolkinderen, kleuters of eventueel +18 jarigen. Ten slotte zal er extra gezocht moeten worden naar bijkomende en betere infrastructuur en moet men streven naar een zelfstandigere werking van kinderen en ouders'.

2.2.3 Evolutie van Buurtsport Brussel

De mensen van Buurtsport zien een grote evolutie in de structuur en professionaliteit. 'Er zijn nu vaste ploegen per wijk aanwezig en er is meer aflijning van wie voor welk deel verantwoordelijk is. Ook is er een grote evolutie gekomen in de zichtbaarheid. Buurtsport was in het begin enkel bekend bij bepaalde organisaties terwijl het nu meer bekend raakt bij ouders en kinderen'.

De coördinator voegt hier nog aan toe dat ‘Buurtsport in begin zijn intrede wou maken via losse activiteiten op verschillende pleintjes, maar jongeren voelden zich daardoor bedreigd. Daarom is Buurtsport dus meer begonnen met structurele activiteiten en lessenreeksen te organiseren. Deze structurele activiteiten houden in dat we gestart zijn met een wekelijks sportaanbod, maar ook met sportkampen en sportdagen. Ook is men meer via scholen gaan werken en heeft men geprobeerd het onderwijs hierbij te betrekken’.

2.2.4 Doelgroep van Buurtsport Brussel

De coördinator en de verantwoordelijke van het opleidings- en tewerkstellingsproject zien de doelgroep van Buurtsport Brussel als ‘jongeren tot 18 jaar afkomstig van de 4 wijkprojecten’.

De stafmedewerker van Kuregem daarentegen ziet de doelgroep als ‘alle mensen die in de fysieke afbakening van de wijken wonen’. Verder moet er volgens hem ook ‘gekeken worden naar het Nederlandstalige karakter en daarmee werkt Buurtsport dan ook enkel samen met Nederlandstalige scholen’.

De medewerkers van Buurtsport zien ook enkele verschillen tussen deze doelgroep en een andere. Vooral sociale en culturele problemen worden vermeld. Ook werd gezegd dat deze doelgroep ‘meer begeleiding’ vraagt en dat ‘hun denkwijze soms anders is. Wat voor hen normaal is, is voor ons abnormaal en omgekeerd’.

2.2.5 Aanbod van activiteiten

Bij het aanbod van activiteiten verwijzen de medewerkers naar ‘de beschikbare infrastructuur’. Volgens hen moet er ‘een keuze gemaakt worden door elke wijkverantwoordelijke over wat mogelijk is in de wijk en wat de noden zijn in deze wijk. Dit kunnen dus allerlei sporten zijn zoals omnisport, dansen, boksen, fietsen, voetbal, basketbal, enz’.

Aangezien de stafmedewerker van Kuregem ook bevraagd werd, kon deze een precieze omschrijving geven van welke activiteiten in deze wijk georganiseerd werden: ‘Maandag is er een sportacademie voor het 1e en 2e studiejaar. Sportacademie heeft het principe van elke

maand één sport centraal te zetten. Woensdag is er de KIK-box. Dit is een box van allerlei activiteiten waaruit de kinderen kunnen kiezen. Hierin zit een spelactiviteit, een crea-activiteit of een sportactiviteit. Donderdag is er sportacademie voor 3e, 4e, 5e en 6e studiejaar. Vrijdag is er een danswerking namelijk hip-hop en breakdance voor jongens en meisjes van het 4e, 5e en 6e studiejaar en 1e + 2^e middelbaar. Verder zijn er in de vakanties die langer dan één week duren nog sportkampen waarin een zo gevarieerd mogelijk aanbod wordt opgesteld. Daarnaast zijn er ten slotte voor vakanties van minder dan één week nog de sportdagen die slechts 1 dag duren en waar niet-alledaagse activiteiten worden gedaan’.

Buurtsport Brussel vindt dat er ‘rekening gehouden wordt met hetgeen de doelgroep wilt. Zo wordt er tijdens sportkampen of in de scholen of bij partnerorganisaties steeds gepolst naar de wensen van de kinderen’.

Betreffende de activiteiten die er nog moeten bijkomen werden volgende standpunten meegedeeld: Ten eerste is er ‘noodzaak in extra naschoolse begeleiding. Omkadering en begeleiding zijn belangrijk, welke sporten je aanbiedt komt op de tweede plaats. Verder moeten deze activiteiten ook betaalbaar zijn en moeten de verplaatsingen binnen de perken worden gehouden’. Buurtsport kan ook een ‘mogelijke gedragsverandering teweegbrengen bij deze jongeren. Hier gaat het vooral om de jongeren een kans te geven tot sporten. Verder wordt er ook aandacht besteed naar gezonde voeding en worden er daaromtrent signalen gegeven naar de ouders toe’.

2.2.6 Samenwerking met andere organisaties

Buurtsport werkt samen ‘met elke aanknopingspunt dat ze hebben’. Concreet gaat het hier over volgende organisaties: IBOS, WMKJ, gemeente, sportclubs, VTS, KIK, SVS, VGC, Fire Gym, de vzw Beeldenstorm, de Voorzienigheidsschool, De Grondelsschool en lokale steunpunten. Informatie over deze organisaties volgt als bijlage 15.

De medewerkers vermeldden wel dat ‘niet elke organisatie bereid is om samen te werken’ en dat ‘goede afspraken tussen beide partners nodig zijn omdat beide partners niet altijd evenveel weten over elkaanders specialiteit’.

2.2.7 Financiële middelen

Aangezien de coördinator hier het dichtst bijstaat kon deze hier uitgebreid op antwoorden: ‘We hebben 12 doorstromingscontracten die gesubsidieerd worden door de Brusselse dienst voor Arbeidsbemiddeling. Dit wordt dan bijgepast door de VGC. Verder zijn er nog bijpassingen via de sportdienst van Brussel, via het Stedenfonds en via Deeltijds Onderwijs. Tenslotte zijn er nog aparte projectsubsidies die ook gebeuren via het Stedenfonds’.

2.3 Andere organisaties

Er werden 8 interviews afgenomen verspreid over volgende organisaties: 1 bij Bis Foyer, 2 bij KIK, 1 bij Alhambra, 2 bij VGC, 1 bij NIKE Fonds en 1 bij ISB. Verdere gegevens over de geïnterviewden en de interviews zelf volgen als bijlage 3 en 15.

Ook hier wordt de bespreking in enkele delen opgedeeld zij het minder specifiek dan bij Buurtsport Brussel: de term buurtsport, de buurtsportwerking, de doelgroep van buurtsport, aanbod van activiteiten en samenwerking.

Deze opdeling maakt het weer makkelijker om de resultaten nadien te vergelijken met deze van Buurtsport Brussel.

2.3.1 De term buurtsport

Buurtsport wordt door de meeste organisaties aanzien als ‘sporten in je eigen buurt. Het gaat hier meestal ook over kansarme buurten’.

Voor ISB en NIKE Fonds daarentegen gaat het hier over ‘niet-georganiseerd en recreatief sporten in de buurt. De bedoeling is vooral de mensen zoveel mogelijk te laten bewegen’. Er wordt door praktisch alle organisaties ook gewezen op ‘samenwerking om buurtsport te verwezenlijken. Deze samenwerking kan gebeuren via sportclubs, maar ook gemeenten en lokale instanties’.

2.3.2 De buurtsportwerking

Het probleem in de buurtsportwerking ligt voor het grotendeel van de organisaties op het vlak van 'structuur en samenwerking'. De meeste mensen hebben het gevoel op 'een eiland te werken', Bis Foyer spreekt zelfs over 'concurrenten van elkaar'.

KIK haalt ook 'een tekort aan infrastructuur aan' terwijl ISB spreekt over 'meer verantwoordelijkheid te geven aan mensen die echt buurtsport willen organiseren'.

2.3.3 De doelgroep van buurtsport

'Jongeren' worden vaak aanzien als doelgroep van buurtsport en dan meer specifiek 'achtergestelde jongeren'.

ISB ziet als doelgroep 'alle mensen'. Wel merken ze dat allochtonen en achtergestelden nu eenmaal vaker bereikt worden omdat 'de activiteiten vrijblijvend zijn en in de buurt georganiseerd worden'.

Alle organisaties proberen met de beoogde doelgroep rekening te houden in de mate van het mogelijke. VGC spreekt hier over de 'verantwoordelijkheid van de wijkteams die moeten inspelen op de noden van de doelgroep, maar tegelijk ook moeten kijken wat praktisch mogelijk is'. Bis Foyer benadrukt hier 'het belang van de sporttechnische kennis van de begeleider'. Het komt er volgens hen dus ook op aan 'een goed evenwicht te vinden tussen de vraag en beschikbaarheid van de begeleiders. Indien de begeleider zijn vak goed kent zullen er volgens hen minder uitvallers zijn'.

De sociale en etnische verschillen zien de meeste organisaties als verschil tussen deze doelgroep en andere doelgroepen. Bis Foyer haalt ook aan dat 'deze jongeren veel minder structuur hebben. Het is dus een zaak hen die structuur in het sporten bij te brengen'. De VGC heeft het nog over de 'financiële drempels en de taalbarrière' die deze doelgroep anders maken.

2.3.4 Aanbod van activiteiten

Het aanbod van activiteiten hangt af van de organisatie en de wijk waarin deze worden aangeboden. Organisaties zoals NIKE Fonds en VGC werken enkel samen met andere organisaties en ondersteunen projecten, maar bieden zelf geen activiteiten aan.

Bis Foyer biedt vooral zaalvoetbal, tafeltennis en atletiek aan in de wijk Molenbeek. Verder zijn deze ook gestart met rope-skipping voor meisjes.

Aangezien KIK en Buurtsport Brussel samenwerken in Kuregem hebben beide hetzelfde aanbod. Dit aanbod staat reeds beschreven onder Buurtsport Brussel.

Alhambra werkt ook in Kuregem. Deze zitten bijna met alleen jongens, daarom proberen ze energieke sporten en kampen te organiseren zoals onder andere zwemmen.

ISB ondersteunt ook enkel projecten in lokale buurten. Wel zien deze voetbal of straatvoetbal als populairste sport gevolgd door vechtsporten, dans en basketbal.

2.3.5 Samenwerking

In het algemeen werkt elke organisatie zoveel mogelijk samen met zowel lokale als niet-lokale partners. De VGC en NIKE Fonds vinden dat 'deze samenwerking vlot verloopt'. Het probleem is volgens hen enkel 'de initiatieven op elkaar te kunnen afstemmen zodat er geen overlappingsen zijn'.

Bis Foyer werkt samen met Buurtsport Brussel, VGC en Fire Gym. Deze zijn wel van een andere mening namelijk: 'De samenwerking tussen de verschillende organisaties gericht naar buurtsport kan nog veel beter'.

KIK werkt samen met Buurtsport Brussel, lokale scholen in Kuregem en verschillende jeugdhuisen. Deze organisatie deelt dan weer de volgende visie: 'De samenwerking loopt zeer goed'.

ISB werkt samen met sportdiensten, jeugddiensten en welzijnsdiensten. Deze zijn van mening dat 'de samenwerking teveel afhangt van persoon tot persoon of van politieke kleur'. Verder moet er volgens hen ook 'meer samengewerkt worden met verschillende sportclubs'.

2.4 Overeenkomsten en verschillen tussen Buurtsport Brussel en andere organisaties

Er wordt hier gekeken naar verschillen en overeenkomsten tussen Buurtsport Brussel en andere organisaties. Dit gebeurt aan de hand van volgende onderdelen: de term buurtsport, de doelgroep, aanbod van activiteiten en samenwerking.

2.4.1 De term Buurtsport

De coördinator en de opleidingsverantwoordelijke van Buurtsport Brussel alsook de meeste andere organisaties zien buurtsport als ‘sporten in de buurt met als voornaamste doelgroep kansarmen of anders gezegd het creëren van een laagdrempelig sportaanbod voor kansarmen’.

ISB en NIKE Fonds daarentegen leggen duidelijk meer nadruk op ‘alle mensen laten bewegen en dit in recreatieve, ongestructureerde context.

Binnen Buurtsport Brussel zelf verschilt de visie over buurtsport ook aangezien de stafmedewerker van Kuregem buurtsport als volgt ziet: ‘Buurtsport kan overal iets anders betekenen. Het gaat hier dus om een stad of wijk in buurten te verdelen en daar dan een aanbod te creëren. In Brussel zelf kiest buurtsport voor kansarme jongeren in de zogenaamde 4 kansarme wijken. Buurtsport kan voor deze jongeren een oplossing bieden door een gepast aanbod te creëren’.

Bij Buurtsport Brussel werd door de opleidingsverantwoordelijke ook wel de nadruk gelegd op het aanbieden van werkgelegenheid voor de jongeren en het bieden van omkadering en begeleiding, maar dit is een uniek project van Buurtsport Brussel zelf.

2.4.2 De doelgroep

De doelgroep wordt algemeen aanzien als 'jongeren in achtergestelde buurten of kansarme jongeren'.

ISB en NIKE Fonds leggen hier wel weer de nadruk op het bereiken van 'zoveel mogelijk mensen' en dus niet enkel de kansarme en allochtone jongeren. Wel worden dit volgens deze laatste in de praktijk vaak allochtonen en kansarmen omdat deze zich vaker aangesproken voelen tot vrijblijvend en ongestructureerd sporten.

De verschillen tussen deze doelgroep en andere doelgroepen liggen volgens Buurtsport en andere organisaties voornamelijk op het vlak van sociale en etnische achtergrond. Verder worden ook financiële drempels, taalbarrière en structurele verschillen vermeld.

2.4.3 Aanbod van activiteiten

Het aanbieden van activiteiten is volgens velen afhankelijk van de mogelijke infrastructuur en de mogelijkheden. Er moet met andere woorden een keuze gemaakt worden afhankelijk van de noden en de mogelijkheden in elke specifieke wijk.

De activiteiten die Buurtsport Brussel probeert aan te bieden zijn dus afhankelijk van de wijk en de verantwoordelijke voor dit gedeelte. Algemeen probeert men zoveel mogelijk verschillende sporten aan te bieden om het aanbod zo gevarieerd mogelijk te maken. Dit kunnen zijn: omnisport, dans, boksen, fietsen, enz.

Andere organisaties zoals Bis Foyer kiezen daarentegen voor tafeltennis, atletiek, zaalvoetbal en rope-skiipping.

ISB wijst dan weer op de populariteit van voetbal, dansen, vechtsport en basketbal.

2.4.4 Samenwerking

Buurtsport Brussel en andere organisaties proberen op zoveel mogelijk vlakken samen te werken zowel lokaal als niet-lokaal. Buurtsport vermeldt hierbij wel dat er goede afspraken tussen beide partijen nodig zijn en dit niet elke partij bereid is tot samenwerking.

Sommige organisaties zoals VGC zijn zeer tevreden met de huidige samenwerking, terwijl anderen zoals Bis Foyer dan weer hameren op meer en betere samenwerking.

2.5 Aanbod van sportclubs in Kuregem

In Kuregem is er ook infrastructuur aanwezig waar enkele sportclubs gevestigd zijn en waar dus ook een aanbod is, maar dit in ruim onvoldoende en zeer beperkte mate. Hieronder volgt een verduidelijking welke infrastructuur en clubs beschikbaar zijn:

- *Curosport: In deze infrastructuur is er de mogelijkheid om aërobic, fitness, capoeira en soo bahk do (Koreaanse vechtsport) te doen.*
- *Stadion Frank Vercauteren: Hier zijn twee voetbalclubs gevestigd namelijk: FC Exelsior en FC Dynamo Anderlecht.*
- *Erasmus Hogeschool Brussel: In deze Hogeschool is de zaalvoetbalclub KAJ Anderlecht gevestigd.*
- *Neko: Hier is de mogelijkheid tot judo en karate*

3. Conclusie ‘aanbod’ Buurtsport Brussel

Wanneer we kijken naar de beschrijving van de term buurtsport dan kunnen we enkele conclusies trekken. Ondanks het feit dat buurtsport aanzien wordt als ‘sport in de buurt voor achtergestelde jongeren’ blijkt dat er nog vele verschillen zijn in omschrijvingen die verschillende mensen en organisaties hieraan geven. Dit is ook te merken aan de omschrijving van mensen van Buurtsport Brussel zelf waar bijvoorbeeld de stafmedewerker van Kuregem begint te vertellen met: ‘Uit ervaring heb ik gemerkt dat buurtsport overal iets anders kan betekenen’. Ook in de literatuurstudie was reeds te merken dat over de term buurtsport verschillende visies bestaan. Zo ziet de Vlaamse overheid buurtsport als ‘het stimuleren van de sportieve recreatie van mensen in de eigen woon- en leefomgeving, met het accent op sportkansarmen. Buurtsport beweegt zich over heel wat sectoren en domeinen’.

Uit deze verschillende omschrijvingen kunnen we concluderen dat er nood is aan een duidelijke afbakening van het begrip buurtsport. Dit zal het gemakkelijker maken voor de verschillende organisaties en Buurtsport Brussel zelf om allen hetzelfde doel voor buurtsport na te streven.

De belangrijkste doelstelling van Buurtsport Brussel is dus 'sportkansarmen aantrekken om te sporten'. Deze doelstelling wordt ook meerdere malen geformuleerd in de literatuurstudie hetzij onder licht gewijzigde vorm. Zo is het niet altijd even duidelijk tot welke doelgroep men zich richt. Meer uitleg hierover volgt verder.

Buiten deze hoofddoelstelling beschikt Buurtsport Brussel als enige organisatie in Vlaanderen over een opleidings- en tewerkstellingsproject waar Brusselse jongeren de kans krijgen zich te scholen tot sportanimator. Het belangrijkste van dit project is dus eigenlijk dat jongeren de kans krijgen om door te stromen naar Buurtsport Brussel zelf of de arbeidsmarkt. Op deze manier geeft Buurtsport de jongeren een kans om zich in de maatschappij te profileren. Buurtsport Brussel heeft een grote evolutie gemaakt van werking op pleintjes naar werking via scholen en onderwijs. De conclusie vandaag is dat Buurtsport structureel en professioneel een hele weg afgelegd heeft tot de organisatie die het nu is.

Wanneer we de doelgroep van buurtsport bekijken dan kunnen we concluderen dat Buurtsport Brussel en andere organisaties zich vooral toeleggen op kansarme en allochtone jongeren, maar niet iedereen deelt deze mening. ISB en Nike Fonds zien als doelgroep 'alle mensen' terwijl de stafmedewerker van Kuregem de doelgroep ziet als 'mensen die in de fysieke afbakening van de wijk wonen'. In de literatuurstudie is ook duidelijk geworden dat de beoogde doelgroep van buurtsport voor sommige organisaties al eens kan verschillen. Zo ziet Buurtsport Vlaanderen de doelgroep als 'jong en oud' en niet enkel jongeren of allochtone jongeren.

Wanneer we ook kijken naar Nederland dan werden er in de literatuurstudie 3 modellen van buurtsport aangewezen. In Kuregem zelf kunnen we concluderen dat het 'doelgroepenmodel' hier het best zou passen aangezien dit model zich richt op achterstandsgroepen en sport hier als doel geldt. Wel moet er de bemerking gemaakt worden dat voor Buurtsport Vlaanderen het 'sportparticipatiemodel' het best wordt toegepast aangezien men hier als doelgroep de gehele bevolking heeft of toch meer dan enkel achterstandsgroepen. Concluderend kunnen we hier

dus stellen dat er naar de toekomst toe gewerkt moet worden naar eenzelfde doelgroep om de werking van buurtsport te optimaliseren. Dit misschien niet over heel Vlaanderen, maar zeker binnen de organisatie Buurtsport Brussel moet men op dezelfde lijn zitten.

De doelgroep van buurtsport wordt door de organisaties duidelijk anders ervaren omwille van sociale en etnische achtergrond van deze jongeren. Ook de taalbarrière vormt nog een belangrijk punt waar aan gewerkt moet worden. In de toekomst wil Buurtsport Brussel deze doelgroep uitbreiden. Zo beseffen deze dat er nu nog te weinig aandacht wordt besteed aan zowel +12 jarigen als volwassenen en zijn er plannen om eventueel kleuterturnen te organiseren.

Over het aanbod van activiteiten zelf waren vele mensen het eens over het volgende namelijk: 'Het aanbieden van activiteiten moet gebeuren afhankelijk van de wijk waarin deze plaatsvinden rekening houdend met de noden van de kinderen en de praktische haalbaarheid van de activiteiten'. In elke wijk moet de wijkverantwoordelijke dus beslissen wat haalbaar is en wat niet, rekening houdend met de wensen van de kinderen. Voor Kuregem kunnen we concluderen dat Buurtsport Brussel hier kiest voor een gevarieerd wekelijks aanbod aangevuld met sportdagen en sportkampen. Verder wordt er ook gekozen voor een sportacademie waarin maandelijks een andere sport centraal staat. Zo kunnen de kinderen kennis maken met verschillende sporten en probeert men dus kinderen te blijven stimuleren om te sporten. Belangrijk bij de keuze van het aanbod blijkt dat er steeds gepolst wordt naar de noden van de kinderen. Zo kan Buurtsport eventueel nieuwe projecten starten of aanpassingen maken waar nodig.

Toekomstgericht wil Buurtsport de naschoolse opvang verder uitbreiden. Hiervoor zal ook extra infrastructuur en betere wijkwerking noodzakelijk zijn. Buiten de activiteiten die Buurtsport aanbiedt zijn er ook sportvoorzieningen in Kuregem aanwezig waar sportclubs gevestigd zijn en waar dus ook aan sport kan gedaan worden. Deze sportvoorziening zijn wel ruim onvoldoende. De sporten die hier kunnen gedaan worden zijn: aërobic, fitness, capoeira, soo bakh do, voetbal en zaalvoetbal.

Op het vlak van samenwerking liggen enkele problemen. Voor Buurtsport loopt dit op zich nog wel vlot al zou er meer samenwerking moeten komen met de lokale besturen. Andere organisaties daarentegen ervaren samenwerking rond het thema van buurtsport nog als grootste probleem. Zo hebben onder andere Bis Foyer en ISB het gevoel alleen te werken en

daardoor bestaat ook het gevaar om overlappingen te krijgen vanuit verschillende organisaties. Dit is zeker een gebied waar in de toekomst de nodige aandacht aan besteed moet worden.

Wanneer we tenslotte kijken naar de financiële kant van Buurtsport Brussel dan kunnen we besluiten dat deze voorlopig gezond is. Wel is het zo dat Buurtsport afhankelijk is van vele subsidies en projecten wat dan ook enkele risico's met zich meebrengt. In de toekomst zou het dan ook geen overbodige luxe zijn om zich op langere basis te verzekeren van de nodige financiële steun en subsidies.

4. Resultatenbespreking bevraging: 'Vraag' van kinderen (6-18) in de wijk Kuregem

4.1 Inleiding

Bij de bespreking worden eerst de interviews van de lagere school en de middelbare school apart behandeld. Dit omdat beide groepen nogal verschillen en het aanbod meestal specifiek op de ene of de andere groep gericht is.

Bij de lagere scholen zijn er twee Nederlandstalige scholen aanwezig te Kuregem namelijk: 'De Grondels' en 'De Voorzienigheidsschool'. Hierbij moet vermeld worden dat de interviews en enquêtes enkel afkomstig zijn uit de laatstgenoemde aangezien 'De Grondels' niet bereid was zijn medewerking te geven aan dit onderzoek omwille van tijdsgebrek. Aangezien 'De voorzienigheidsschool' nauw samenwerkt met Buurtsport Brussel en er in

deze school voldoende kinderen (92) zijn bereikt voor het onderzoek betekende de weigering van één van de twee scholen geen belemmering voor het onderzoek.

Voor de middelbare scholen waren er drie scholen die via de gemeente werden doorgegeven. Het gaan om volgende drie: 'St. Guido Instituut, Immelda Instituut en Koninklijk Atheneum Anderlecht'. Hier was het 'Immelda Instituut' niet bereid om mee te werken aan het onderzoek en er werd dan ook geen toestemming gegeven om de enquêtes af te nemen. De redenen die daarvoor werd gegeven was weer 'te weinig tijd'. Bij de andere twee werd de toestemming wel verleend zodat er in totaal voldoende enquêtes (372) konden afgenomen worden. De voorwaarde voor deze toestemming was wel dat de resultaten van het sportgedrag aan de desbetreffende scholen werden meegedeeld.

De statistische methode die hier gehanteerd zal worden is beschrijvende statistiek. Dit wil zeggen dat een grote verzameling data gestructureerd en ingedikt wordt tot enkele overzichtelijke kerngetallen. Dit zal concreet gebeuren aan de hand van frequentietabellen en histogrammen.

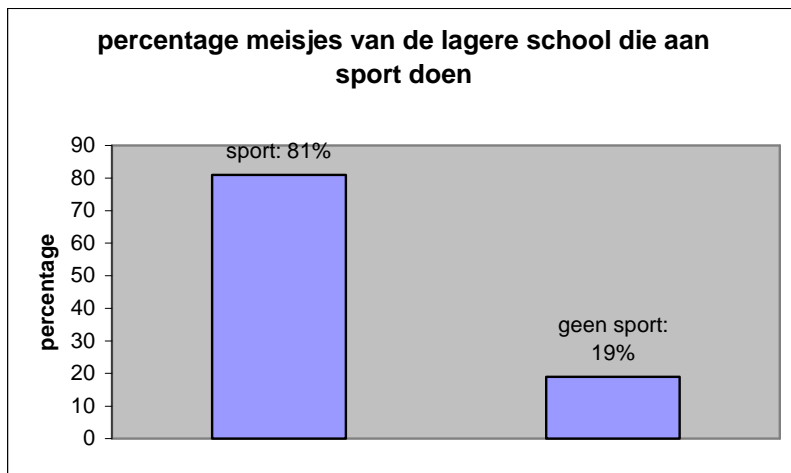
4.2 Resultaten lagere school (6-12)

Het gaat hier dus om resultaten die enkel afkomstig zijn van 'De Voozienigheidsschool'. In totaal werden er 92 kinderen bereikt wat dicht tegen het vooropgestelde getal van 100 ligt. We maken hier ook een opsplitsing in geslacht, zodat we beide groepen met elkaar kunnen vergelijken. Concreet gaat het hier dan om 49 meisjes en 43 jongens. Nadat worden beide geslachten samen genomen om een volledig beeld te krijgen van de 'vraag' in de lagere school.

4.2.1 Overzicht van de resultaten van de meisjes in de lagere school

Van de 49 meisjes zijn er 40 die aan sport doen wat overeenkomt met 81%.

FIGUUR 4

De sporten die deze meisjes het meest beoefenen zijn: dansen (45%), zwemmen (20%), tennis (11%), fitness (9%), vechtsport (6%), voetbal (3%), basketbal (3%) en atletiek (3%).

TABEL 1: Sporten die meisjes van de lagere school het meest beoefenen

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Dansen	20	0.45	45
Zwemmen	9	0.20	20
Tennis	5	0.11	11
Fitness	4	0.09	9
Vechtsport	3	0.06	6
Voetbal	1	0.03	3
Basketbal	1	0.03	3
Atletiek	1	0.03	3
Totaal	44	1	100

De sporten worden bijna allemaal in Kuregem of omgeving gedaan, namelijk 89%. Diegenen die sporten op andere locaties doen dit omdat infrastructuur of sportclub in Kuregem niet aanwezig zijn zoals vb. zwembad.

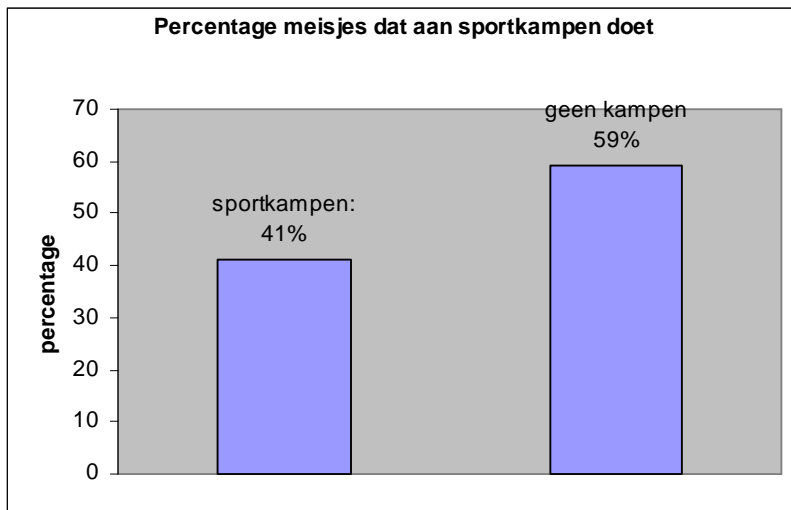
De meeste meisjes sporten omdat ze sport leuk vinden (76%). Andere redenen die vermeld werden waren vrienden (17%) en begeleider (7%).

De begeleider wordt zeer positief ervaren, namelijk 90%. Slechts 10% vindt deze niet leuk.

Meisjes van de lagere school die niet aan sport doen vinden vooral sport zelf niet leuk. Zo gaven er 6 van de 9 kinderen dit als antwoord. De andere 3 vinden sport te duur. Deze kinderen zouden volgens hen eventueel wel sporten indien sport goedkoper was of indien er andere sporten werden aangeboden zoals dansen, fietsen en zwemmen.

20 meisjes van de 49 nemen regelmatig deel aan sportkampen wat neerkomt op 41%. KIK blijkt hier de populairste organisatie, 82% nemen deel aan hun sportkampen. De overige populaire sportkampen blijken voornamelijk dans. Hieruit blijkt dus dat KIK een belangrijk alternatief is om het aanbod uit te breiden. Voor vele kinderen klinkt de naam bekend in de oren en de sportkampen van KIK worden hoofdzakelijk met vreugde onthaald

FIGUUR 5:

De redenen voor deelname aan zulke sportkampen zijn: sporten zelf (62%), begeleiders (13%), vrienden (11%), kostprijs (8%) en afstand tot het sportkamp (6%).

61% van de meisjes is aangesloten bij een sportclub. Dans is hierbij veruit de populairste sportclub met 82% van de gevallen. De rest is aangesloten bij vechtsportclubs en basketbalclubs. Dans blijkt dus hier een belangrijke sport in de vraag van de jongeren en vooral de dansclubs blijken goed in de markt te liggen.

De hoofdredenen waarom meisjes voor een sportclub kiezen blijken afstand. Dit antwoord werd door 43% van de meisjes gegeven. 27% kiest voor de begeleider, 15% kiest voor vrienden en nog eens 15% kiest voor de prijs als voornaamste reden in zijn keuze van een sportclub.

De vraag welke sporten de meisjes graag zouden zien bijkomen in Kuregem werd als volgt beantwoord: 31% wil meer dans en vechtsport zien, 31% zou graag meer kunnen zwemmen en fietsen, 26% wil meer kunnen tennissen en basketballen en voor 13% van de meisjes moeten er helemaal geen sporten bijkomen.

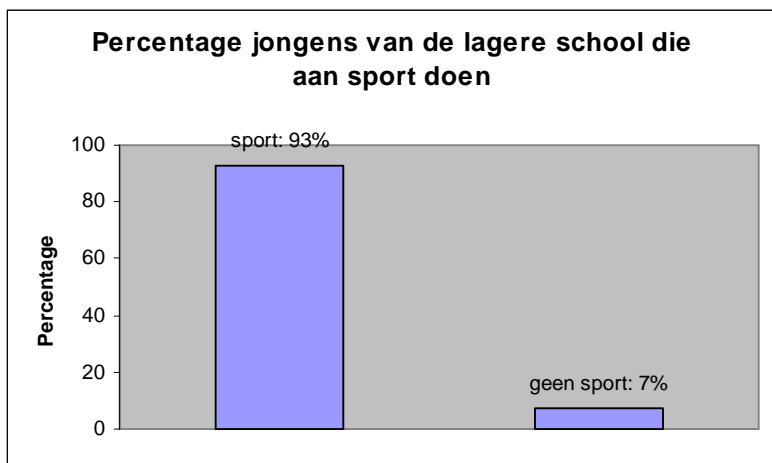
TABEL 2: Sporten die volgens meisjes van de lagere school aan het aanbod moeten toegevoegd worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, tennis en basketbal	14	0.26	26
Dans en vechtsport	16	0.31	31
Zwemmen en fietsen	16	0.31	31
Geen	6	0.13	13
Totaal	52	1	100

4.2.2 Overzicht van de resultaten van de jongens in de lagere school

40 op 43 jongens doet aan sport wat neerkomt op 93%.

FIGUUR 6:

De sporten die hier het meest worden beoefend zijn: voetbal (42%), vechtsport (19%), basketbal (19%), dans (8%), atletiek (6%), tennis (4%), zwemmen (1%) en fitness (1%).

TABEL 3: Sporten die jongens van de lagere school het meest beoefenen

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal	23	0.42	42
Vechtsport	11	0.19	19
Basketbal	11	0.19	19
Dans	4	0.08	8
Atletiek	3	0.06	6
Tennis	2	0.04	4
Zwemmen	1	0.01	1
Fitness	1	0.01	1
Totaal	52	1	100

91% van deze jongens sporten in Kuregem. De overige 9% is genoodzaakt dit op andere locaties te doen bij gebrek aan infrastructuur en dergelijke in Kuregem zelf zoals vb zwembad en tennisterreinen.

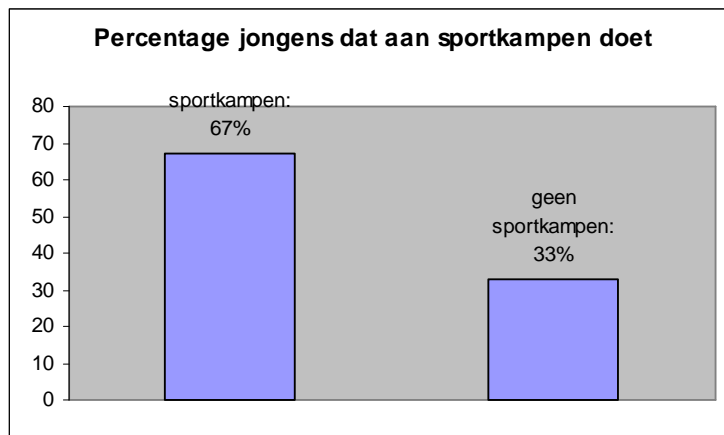
De jongens van de lagere school sporten voornamelijk voor de sport zelf (57%). Verder spelen ook vrienden (23%) en begeleider(20%) een rol in sportparticipatie.

De ervaringen met de begeleiders zijn positief, 87% vindt deze namelijk leuk.

De jongens die geen sport deden vinden alledrie sport niet leuk. Deze zouden eventueel wel sporten als sport goedkoper was of indien de sportclub dichterbij was.

Sportkampen blijken vrij populair. Zo neemt 67% van de jongens hieraan deel. KIK blijkt ook hier het populairste kamp om aan deel te nemen gevolgd door voetbal.

FIGUUR 7:

De redenen voor deelname aan deze sportkampen zijn: sporten zelf (64%), begeleiders (17%), vrienden (9%), kostprijs (6%) en afstand tot het sportkamp (4%).

Bijna drie kwart of 74% van de jongens is aangesloten bij een sportclub. Voetbal (56%) is hierin het populairst gevolgd door vechtsport en basketbal. Voetbalclubs zijn dus zeker clubs die kinderen kunnen aantrekken om te sporten.

De hoofdreden waarom jongens voor een sportclub kiezen blijkt afstand (39%). Verder is er nog sprake van begeleider (29%), vrienden (16%) en prijs (16%) in de keuze van een sportclub.

De vraag welke sporten de jongens nog graag zouden zien bijkomen in Kuregem werd als volgt beantwoord: 47% wil nog meer voetbal, tennis en basketbal kunnen doen, 27% wil kunnen fietsen en zwemmen, 20% wil meer dans en vechtsport zien en 6% is tevreden met de sporten die er nu zijn.

TABEL 4: Sporten die volgens jongens van de lagere school aan het aanbod moeten toegevoegd worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, tennis en basketbal	21	0.47	47
Dans en vechtsport	9	0.20	20
Fietsen en zwemmen	13	0.27	27
Geen	3	0.06	6
Totaal	46	1	100

4.2.3 Verschillen en overeenkomsten tussen de meisjes en de jongens van de lagere school

Bij de meisjes doet 81% aan sport terwijl dit bij de jongens toch iets hoger ligt, namelijk 91%. Dansen, zwemmen, tennis en fitness zijn populaire sporten bij meisjes. Bij de jongens daarentegen zijn dit voetbal, vechtsport, basketbal en atletiek.

Beide groepen sporten hoofdzakelijk in Kuregem of toch voor zover dat de infrastructuur dit toelaat.

De sporten zelf, vrienden en begeleider zijn in beide groepen de belangrijkste redenen tot sportparticipatie. De sport zelf blijkt wel bij meisjes iets belangrijker te zijn dan bij jongens. Vrienden en begeleider daarentegen spelen een iets grotere rol bij jongens dan bij meisjes.

De begeleider wordt in beide groepen zeer positief ervaren.

Meisjes en jongens die niet sporten vinden vooral sport niet leuk of te duur. Deze zouden eventueel meer sporten indien sport goedkoper was, indien de sportclub dichterbij was of indien er andere sporten werden aangeboden zoals zwemmen en dans.

Er zijn duidelijk meer jongens die aan sportkampen deelnemen dan meisjes, namelijk 67% ten opzichte van 41%. KIK blijkt in beide groepen de organisatie waarbij men het liefst zijn sportkampen doet. Bij de meisjes is dans nog populair, bij de jongens is dit voetbal.

De hoofdredenen voor deelname aan deze sportkampen komen min of meer overeen en zijn in beide gevallen te herleiden tot: sporten zelf, begeleiders, vrienden, kostprijs en afstand tot het sportkamp.

Jongens zitten meer in een sportclub dan meisjes, namelijk 74% ten opzichte van 61%. Bij de jongens zijn voetbal, vechtsport en basketbal de populairste clubs. Bij de meisjes daarentegen is dans de populairste club, maar basketbal en vechtsport spreken ook aan wat dus wel overeenkomt met de jongens.

De hoofdredenen voor de keuze van een sportclub komen bij meisjes en jongens overeen en zijn te herleiden tot: afstand, begeleider, vrienden en lidgeld van de club.

Meisjes zouden graag dans en vechtsport zien bijkomen, maar ook zwemmen en fietsen. Voetbal, basketbal en tennis komt hier pas op de derde plaats. Jongens daarentegen willen in de eerste plaats duidelijk meer voetbal, tennis en basketbal zien. Zwemmen en fietsen komt bij jongens wel nog op de tweede plaats.

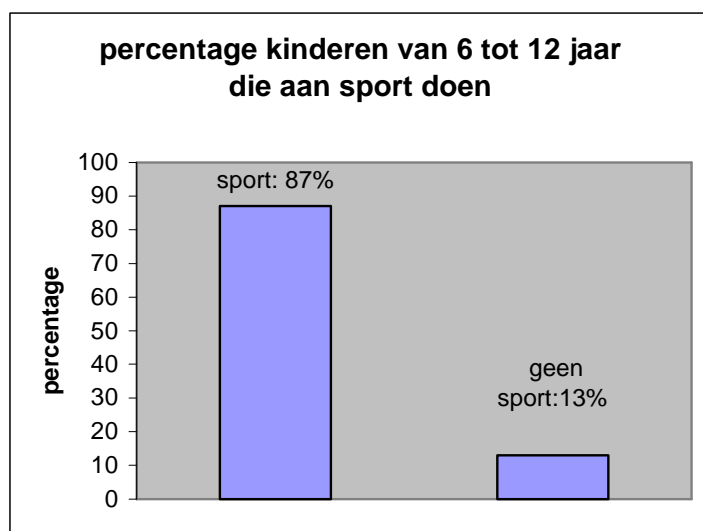
4.2.4 Overzicht van de resultaten van de kinderen van 6 tot 12 jaar

Wanneer we nu beide groepen samen nemen krijgen we een overzicht van het sportgedrag van de kinderen in de lagere school. Het gaat hier dus nu om 92 kinderen met een leeftijd van minimum 6 tot maximum 12 jaar.

80 kinderen of 87% van de ondervraagde kinderen doet aan sport.

Welke sporten deze kinderen beoefenen zijn: 27% kiest voor voetbal, 23% doet aan dansen, 16% doet vechtsporten, 11% speelt basketbal, 8% gaat zwemmen, 6% tennist, 5% doet aan fitness, 4% doet aan atletiek.

FIGUUR 8:

TABEL 5: Sporten die kinderen van 6 tot 12 jaar het meest beoefenen

	Relatieve Frequentie	Absolute Frequentie	Percentage (%)
Voetbal	26	0.27	27
Dansen	22	0.23	23
Vechtsporten	14	0.16	16
Basketbal	11	0.11	11
Zwemmen	8	0.08	8
Tennis	6	0.06	6
Fitness	5	0.05	5
Atletiek	4	0.04	4
Totaal	96	1	100

90% van deze kinderen sport in Kuregem. De andere 10% doet dit op andere locaties omdat infrastructuur of sportclub in Kuregem niet aanwezig zijn zoals vb. zwembad.

De reden waarom wordt gesport blijkt voornamelijk de sport zelf die 66% van de kinderen als hoofdreden opgeven. Verder spelen ook de vrienden (20%) en de begeleider (14%) een rol.

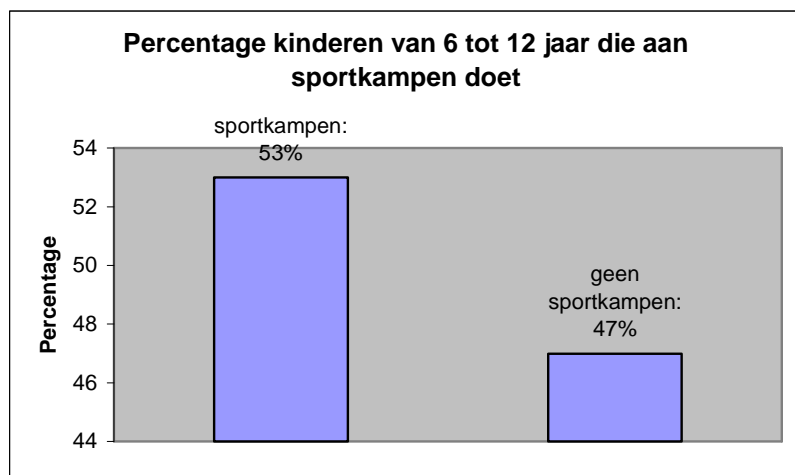
De begeleider wordt door 89% van de kinderen leuk gevonden.

Kinderen die niet aan sport doen vinden vooral sport zelf niet leuk. Zo zijn er 8 kinderen op 14 die dit als antwoord geven. Andere redenen zijn de kostprijs van sport, de begeleider of de afstand tot de sportclub.

Het antwoord wanneer bovenstaande kinderen meer zouden sporten luidde als volgt: 8 kinderen zouden meer sporten indien ze meer tennis, zwemmen of dans konden doen. 4 kinderen zouden meer sporten als het goedkoper was en 2 kinderen zouden aan sport doen indien er een club kortbij hun woonplaats was.

49 kinderen doet aan sportkampen (53%). De sportkampen waar het meest wordt ingeschreven zijn deze van KIK met 66%. Het resterende deel bestaat voornamelijk uit voetbal- en danskampen.

FIGUUR 9:

De redenen voor deelname aan zulke sportkampen zijn overwegend de sporten zelf die worden aangeboden. 63% van de kinderen gaf dit namelijk als voornaamste participatiemotief aan. Verder komen ook de begeleiders terug als reden met 15% van de antwoorden, gevolgd door vrienden (10%), kostprijs (7%) en afstand tot het sportkamp (5%). 67% is aangesloten bij een sportclub. Hierbij zijn respectievelijk dans, voetbal, vechtsport en basketbal de clubs waarbij het meest wordt gespeeld.

De hoofdredenen waarom kinderen voor een sportclub kiezen blijkt de afstand. Dit antwoord werd door 41% van de kinderen gegeven. 29% ziet de begeleider als voornaamste reden om zich aan te sluiten bij een sportclub, 15% ziet vrienden als belangrijkste reden voor het uitkiezen van zijn sportclub en nogmaals 15% ziet de prijs als voornaamste reden in zijn keuze van een sportclub.

De vraag welke sporten er in de wijk Kuregem nog moeten bijkomen werd als volgt beantwoord: 36% zou graag meer voetbal, tennis en basketbal doen, 30% wil meer zwemmen en fietsen, 25% antwoordt dat het meer vechtsport en dans wil doen en voor 9% moeten er helemaal geen sporten bijkomen.

TABEL 6: Sporten die volgens kinderen van 6 tot 12 jaar aan het aanbod moeten toegevoegd worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, basketbal en tennis	35	0.36	36
Zwemmen en fietsen	29	0.30	30
Dans en vechtsport	25	0.25	25
Geen	9	0.09	9
Totaal	98	1	100

4.3 Resultaten middelbare scholen (12-18)

Het gaat hier dus over jongeren afkomstig van het ‘Koninklijk Atheneum Anderlecht’ en ‘St. Guido Instituut’. De resultaten worden opgesplitst in jongeren afkomstig uit Anderlecht en Kuregem (198) tegenover deze afkomstig buiten Anderlecht (174). Zo kan er gezien worden of er eventuele merkbare verschillen zijn tussen beide groepen. De resultaten van beide groepen zullen wel niet samen genomen worden aangezien het onderzoek bestaat uit jongeren van Kuregem en in dit geval ook Anderlecht te ondervragen op hun sportgedrag. De andere groep buiten Anderlecht behoort dus niet tot de onderzoeksgroep. Wel kan deze zoals reeds gezegd nuttig zijn om te zien of de resultaten van Kuregem en Anderlecht in dezelfde lijn liggen dan op andere plaatsen.

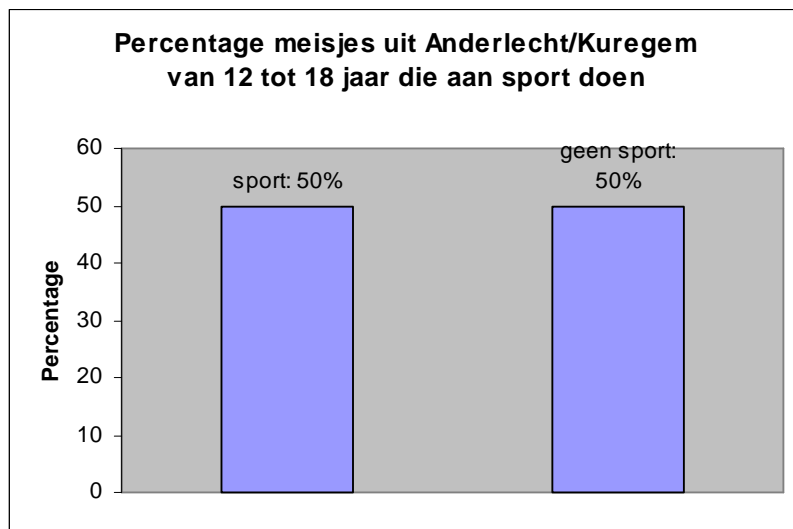
Verder wordt binnen elke groep een onderverdeling gemaakt gebaseerd op geslacht. Zo kan er binnen elke groep nog vergeleken worden wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen jongens en meisjes. In anderlecht komen we zo aan 102 meisjes en 96 jongens. Voor de resultaten buiten Anderlecht komen we aan 88 meisjes en 86 jongens.

4.3.1 Meisjes van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem

Het gaat hier dus over 102 meisjes. Hiervan doen er 51 aan sport wat dus juist neerkomt op een percentage van 50%.

De verschillende sporten die het meest worden beoefend zijn: dans (32%), fitness (19%), vechtsport (9%), tennis (7%), zwemmen (7%), volleybal (5%), badminton (4%), paardrijden (4%), fietsen (4%), basketbal (3%), atletiek (3%), tafeltennis (1%), rollerbladen (1%) en voetbal (1%).

FIGUUR 10:

TABEL 7: Sporten die meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Dans	24	0.32	32
Fitness	14	0.19	19
Vechtsport	7	0.09	9
Tennis	5	0.07	7
Zwemmen	5	0.07	7
Volleybal	4	0.05	5
Badminton	3	0.04	4

Paardrijden	3	0.04	4
Fietsen	3	0.04	4
Basketbal	2	0.03	3
Atletiek	2	0.03	3
Tafeltennis	1	0.01	1
Rollerbladen	1	0.01	1
Voetbal	1	0.01	1
Totaal	75	1	100

De meeste meisjes oefenen hun sport uit in de omgeving van hun woonplaats. Slechts 15% gaat hiervoor naar een infrastructuur in een andere gemeente.

De redenen waarom er aan sport wordt gedaan zijn plezier in de sport zelf en onderhouden van conditie. In cijfers uitgedrukt betekent dit dat 79% sport omwille van de sport zelf en het plezier en 21% sport omwille van de conditie.

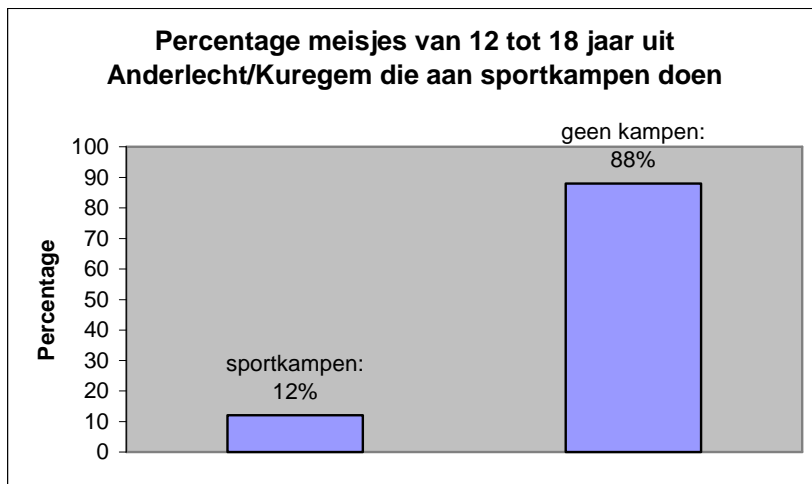
De begeleider wordt in 88% van de gevallen positief aanzien. Slechts enkele malen werden negatieve ervaringen vermeld.

De hoofdredenen voor niet-sporten zijn geen tijd wat geantwoord werd in 63% van de gevallen en geen interesse wat door 18% van de meisjes werd geantwoord. Andere redenen zijn: gezondheidsredenen, afstand tot de sportzaal is te ver, sport is te duur en slechte begeleiders.

Deze meisjes zouden eventueel meer gaan sporten indien de sportzaal dichterbij was (40%) of indien sport goedkoper was (25%). Andere redenen om wel te sporten zijn: andere begeleiders (13%), meer tijd (13%) of minder gezondheidsproblemen (9%).

Slechts 12% van de meisjes uit Anderlecht/Kuregem neemt deel aan sportkampen. De redenen voor deelname hieraan zijn het sporten zelf of de vrienden. Dans, tennis en paardrijden zijn de sportkampen waaraan het vaakst werd deelgenomen.

FIGUUR 11:

24 meisjes zijn lid van een sportclub. De redenen voor deze aansluiting liggen bij kwaliteit en sfeer van de club (46%). Verder spelen ook de afstand tot de sportclub (29%) en vrienden (25%) een rol in de keuze van een sportclub. Dansclubs, Fitnessclubs en vechtsportclubs blijken het populairst.

De vraag naar bijkomende sporten werd als volgt beantwoord: 32% wil meer basketbal, tennis en voetbal. 28% ziet een tekort in dans en vechtsporten. 21% vindt alles goed zoals het nu is en 19% wil graag meer sporten zoals onder andere zwemmen, fietsen, fitness, volleybal,...

TABEL 8: Sporten die volgens meisjes van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem aan het aanbod moeten toegevoegd worden

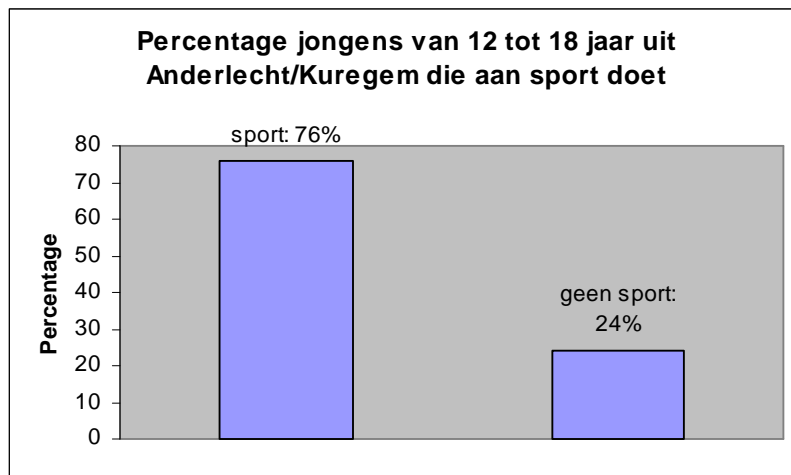
	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, basketbal en tennis	34	0.32	32
Dans en vechtsporten	30	0.28	28
Geen	22	0.21	21

Zwemmen, fietsen, fitness, volley,...	20	0.19	19
Totaal	106	1	100

4.3.2 Jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem

73 jongens van de 96 jongens doe aan sport wat neerkomt op 76%.

FIGUUR 12:

De sporten die het meest beoefend worden zijn: voetbal (40%), vechtsporten (19%), tennis (12%), basketbal (10%), fitness (8%), tafeltennis (3%), badminton (2%), hockey (2%), carting (2%) en squash (2%).

TABEL 9: Soorten sporten die jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen.

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal	36	0.40	40
Vechtsport	17	0.19	19
Tennis	11	0.12	12
Basketbal	9	0.10	10

Fitness	7	0.08	8
Tafeltennis	3	0.03	3
Badminton	2	0.02	2
Hockey	2	0.02	2
Carting	2	0.02	2
Squash	2	0.02	2
Totaal	89	1	100

De meeste jongens beoefenen deze sport in hun eigen gemeente, slechts 12% zoekt een infrastructuur op in andere gemeenten.

De redenen waarom deze jongens aan sport doen zijn de sport zelf en het plezier hierin (82%) en de conditie (18%).

De ervaringen met de begeleider zijn vrijwel steeds positief. Slechts in 11% van de gevallen werden er negatieve antwoorden gegeven.

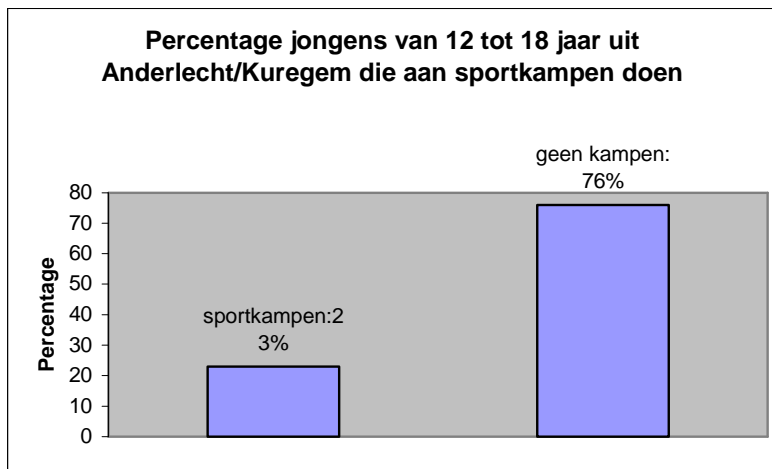
De oorzaken waarom sommige van deze jongens niet sporten zijn: geen tijd (63%) en geen interesse (23%). Overige redenen voor niet-sporten waren: gezondheidsproblemen en de afstand tot de sportzaal die te ver is. 50% van deze jongens zouden wel sporten indien deze sportzaal dichterbij was. Meer tijd (22%), goedkoper (10%) en andere begeleider (8%) werden ook als antwoorden vermeld.

22 jongens van de 96 nemen deel aan sportkampen wat neerkomt op 23%. De hoofdredenen voor deelname hieraan zijn de sporten zelf of het sporten met vrienden. Voetbal en Tennis zijn de sportkampen waaraan het meest wordt deelgenomen.

51% van de jongens is aangesloten bij een sportclub. De hoofdredenen voor deze aansluiting liggen bij de kwaliteit en sfeer van de club (44%), de afstand tot de sportclub (31%) en de vrienden (25%) waardoor hun keuze ook beïnvloed wordt.

De clubs waarvan de jongens het meeste lid zijn, bleken voetbal, vechtsport, basketbal en tennis te zijn.

FIGUUR 13:

Op de vraag welke sporten er nog moeten bijkomen werd als volgt geantwoord: 43% wil nog meer kunnen voetballen, tennissen en basketballen. 22% wil meer dans en vechtsport zien. 18% vindt dat er niks meer moet bijkomen en 17% wil meer sporten zien zoals onder andere zwemmen, volleybal, fietsen,...

TABEL 10: Sporten die volgens jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem aan het aanbod moeten toegevoegd worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, tennis en basketbal	42	0.43	43
Dans en vechtsport	21	0.22	22
Geen	18	0.18	18
Zwemmen, volleybal, fietsen,...	17	0.17	17
Totaal	98	1	100

4.3.3 Overeenkomsten en verschillen tussen meisjes en jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem

Er zijn duidelijk meer jongens die aan sport doen dan meisjes, namelijk 76% ten opzichte van 50%.

Meisjes houden vooral van dansen, fitness, vechtsport en tennis. Jongens daarentegen kiezen voor voetbal, vechtsport, tennis en basketbal.

Zowel jongens als meisjes beoefenen deze sporten in hun omgeving. Slechts een minderheid gaat hiervoor naar andere gemeenten.

Plezier en conditie zijn voor beide groepen de belangrijkste redenen waarom om aan sport te doen.

De begeleider wordt door vrijwel iedereen positief aanzien.

De oorzaken van niet-sporten zijn in beide groepen te herleiden tot hoofdzakelijk twee oorzaken: geen tijd en geen interesse. Deze jongeren zouden eventueel meer sporten indien de sportzaal dichterbij was of indien sport goedkoper was.

In beide groepen wordt er weinig deelgenomen aan sportkampen. Bij jongens ligt dit op 23%, bij de meisjes maar op 12%. Beide groepen kiezen voor deze sportkampen omwille van de sporten zelf en het sporten met vrienden. Bij de meisjes is dans het populairste sportkamp, bij de jongens daarentegen is dit voetbal.

Er zijn duidelijk meer jongens aangesloten bij een sportclub dan meisjes. Zo is 51% van de jongens aangesloten bij een sportclub terwijl slechts 24% van de meisjes aangesloten is.

Beide groepen kiezen wel een sportclub omwille van de kwaliteit en sfeer in de club. Ook afstand tot de sportclub en vrienden spelen een rol in hun keuze.

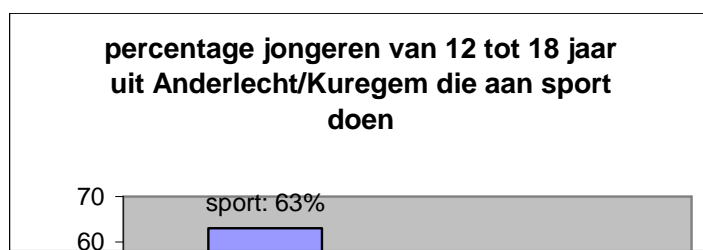
Zowel voor jongens als meisjes is er in de eerste plaats meer vraag naar sporten zoals voetbal, tennis en basketbal. Op de tweede plaats komt hier dans en vechtsporten. Tenslotte volgen sporten zoals zwemmen, fietsen en volleybal. Ook zijn er een aantal kinderen die geen vraag meer hebben naar nieuw sportaanbod.

4.3.4 Overzicht van de resultaten van meisjes en jongens van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem

De resultaten volgen hier van 198 jongeren afkomstig uit 2 verschillende scholen.

123 jongeren doen aan sport wat neerkomt op een percentage van 63%.

FIGUUR 14:

De sport die het meest beoefend wordt is voetbal (25%). Hierna volgen dansen (16%), vechtsport (15%) en fitness (13%). Hierna zijn er nog verschillende sporten met elk een beperkter aandeel van jongeren: tennis (10%), basketbal (7%), zwemmen (4%), atletiek (3%), volleybal (3%), badminton (3%) en hockey (2%).

TABEL 11: Sporten die jongeren van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem het meest beoefenen

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal	37	0.25	25
Dansen	24	0.16	16
Vechtsport	22	0.15	15
Fitness	21	0.13	13
Tennis	16	0.10	10
Basketbal	11	0.07	7
Zwemmen	5	0.04	4
Atletiek	4	0.03	3
Volleybal	4	0.03	3
Badminton	4	0.03	3
Hockey	2	0.02	2
Totaal	150	1	100

87% van deze jongeren oefent deze sport uit in Anderlecht zelf. Slechts 13% gaat hiervoor naar andere gemeenten en locaties.

De redenen waarom jongeren aan sport doen zijn hoofdzakelijk de sport zelf die ze graag doen en plezier aan beleven en het op peil houden van conditie. In cijfers uitgedrukt betekent dit dat 79% sport omdat ze dit graag doen terwijl 21% kiest voor sport om de conditie te onderhouden.

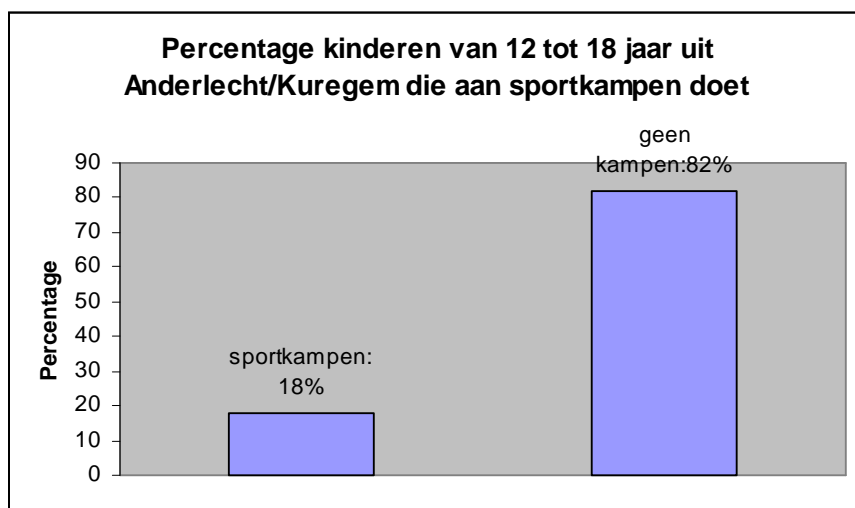
De begeleider wordt in 90% van de gevallen positief gezien. Slechts enkele malen werd er geantwoord met negatieve ervaringen.

De oorzaak voor het niet-sporten van de jongeren is voornamelijk te wijten aan 2 zaken: 63% zegt dat ze geen tijd hebben om te sporten en 18% heeft gewoon geen interesse in sport zelf. De overige 20 procent sport niet omwille van lichamelijke toestand, de kostprijs van sport of de afstand tot de sportclub.

Het antwoord wanneer deze jongeren wel zouden sporten luidt als volgt: 50% zou gaan sporten indien een sportclub dicht bij hun woonplaats was, 25% zou sporten indien de prijzen niet zo hoog lagen, 12% zouden sporten indien ze meer tijd hadden en de overige 13% zou meer sporten indien ze dit lichamenlijk aankonden of indien er een andere begeleider was.

35 van de 198 kinderen of 18% doen sportkampen. De redenen voor deelname aan sportkampen zijn de sporten zelf of het sporten met vrienden. De sportkampen die het vaakst gedaan werden waren voetbalkampen, danskampen, tenniskampen en paardrijdenkampen.

FIGUUR 15:

40% van de jongeren is aangesloten bij een sportclub. De hoofdredenen voor deze aansluiting ligt bij de kwaliteit en sfeer van deze club (45%). Verder spelen ook afstand tot de sportclub (30%) en vrienden (25%) een rol in hun keuze.

De club waar het meeste jongeren lid van zijn blijkt de voetbalclub (45%). Verder hebben ook dans- en vechtsportclubs elk een aandeel van 19%. Fitness haalt 10%, tennis 5% en volleybal en hockey 2%.

37 % van de jongeren vinden dat voetbal, basketbal en tennis nog meer moeten georganiseerd worden. 25 % ziet meer noodzaak in dans en vechtsport. 20% vindt dat er voldoende sport wordt aangeboden en 18% wil meer sporten kunnen doen zoals zwemmen, fietsen, volleybal,...

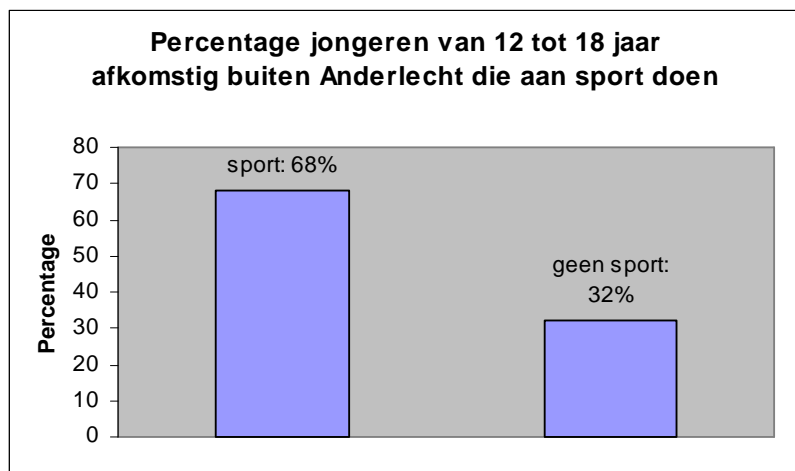
TABEL 12: Sporten die volgens jongeren van 12 tot 18 jaar uit Anderlecht/Kuregem aan het aanbod toegevoegd moeten worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, tennis en basketbal	75	0.37	37
Dans en vechtsport	51	0.25	25
Geen	41	0.20	20
Zwemmen, fietsen, volley,...	37	0.18	18
Totaal	204	1	100

4.3.5 jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht

Er werden hier 172 jongeren ondervraagd, allen afkomstig van gemeenten buiten Anderlecht. 118 van de jongeren doen aan sport wat overeenkomt met 68%.

FIGUUR 16:

De sporten die het meest worden beoefend zijn voetbal (26%), vechtsport (15%), dansen (14%), fitness (13%) en basketbal (11%). Sporten die in mindere mate worden beoefend zijn atletiek (7%), tennis (6%), zwemmen (5%), volleybal (1,5%) en hockey (1,5%).

TABEL 13: Sporten die jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht het meest beoefenen

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal	48	0.26	26
Vechtsport	27	0.15	15
Dans	26	0.14	14
Fitness	25	0.13	13
Basketbal	22	0.11	11
Atletiek	12	0.07	7
Tennis	11	0.06	6
Zwemmen	9	0.05	5

Volleybal	2	0.015	1,5
Hockey	2	0.015	1,5
Totaal	183	1	100

De redenen waarom deze jongeren sporten bestaan weer uit twee zaken. Enerzijds sporten ze omwille van de sport die ze graag doen en het plezier daarin. Anderzijds willen de jongeren hun lichaam in conditie houden. De eerste reden werd vermeld door 75% van de jongeren, de tweede door 25%.

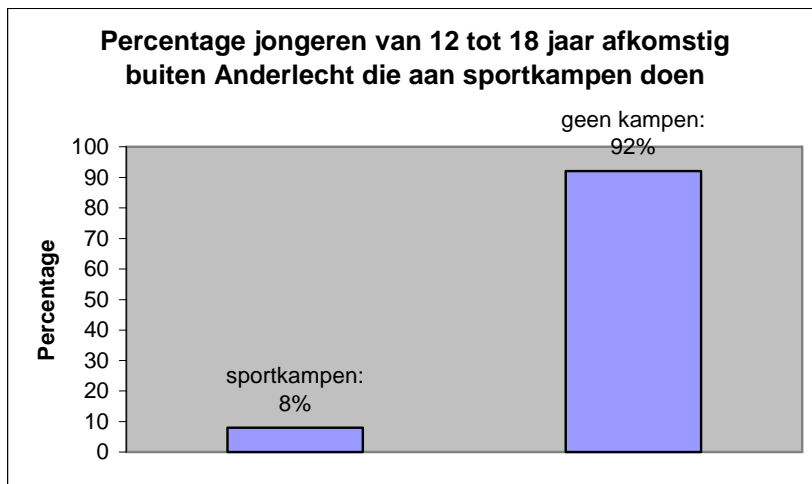
De begeleider werd positief ervaren in 93% van de gevallen. Bij de overigen waren er soms kritieken of aanvaringen.

Voor het niet aan sport doen zijn er twee belangrijke oorzaken vastgesteld. Ten eerste zegt 57% dat het geen tijd heeft om te sporten. Ten tweede heeft 27% helemaal geen interesse in sport zelf. Overige redenen zijn nog: sport is te duur, de sportclub is te veraf of lichamelijk niet meer mogelijk om aan sport te doen.

67% van deze jongeren zou meer sporten indien de sportclub dichterbij was. 17% ging meer sporten indien het goedkoper was en 11% zou sporten als het meer tijd had. 5% kiest voor sport indien er een andere begeleider zou zijn.

8% van de jongeren doen mee aan sportkampen. De redenen voor deelname bestaan enerzijds uit de keuze van de sporten zelf (62%) en anderzijds uit vrienden (38%). Voetbalkampen, danskampen en vechtsportkampen hebben hier het meeste succes.

FIGUUR 17:

45% van de jongeren is aangesloten bij een sportclub. Hiervoor worden 3 redenen aangegeven. Ten eerste kiezen 50% van de jongeren hun club voor de kwaliteit en sfeer in de ploeg. Ten tweede baseert 30% zijn keuze op de afstand tot de sportclub. 20% tenslotte houdt rekening met de vrienden bij het kiezen van een sportclub.

Sportclubs die het meest gekozen worden zijn voetbal- (40%), vechtsport- (20%), dans- (18%), fitness- (10%), tennis- (7%), volleybal- (3%) en hockeyclubs (2%).

Over de sporten die moeten bijkomen bestaat er verdeeldheid. 36% wil meer voetbal, tennis en basketbal zien. 24% zou graag meer dans en vechtsport zien. 20% is tevreden met het huidige aanbod en 20% wil meer sporten zoals zwemmen, fietsen, volleybal,...

TABEL 14: Sporten die volgens jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht aan het aanbod moeten toegevoegd worden

	Absolute Frequentie	Relatieve Frequentie	Percentage (%)
Voetbal, basketbal en tennis	70	0.36	36
Dans en vechtsport	46	0.24	24
Geen	39	0.20	20
Zwemmen, volleybal, fietsen,...	39	0.20	20
Totaal	194	1	100

4.3.6 Belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig uit Anderlecht/Kuregem en jongeren van 12 tot 18 jaar afkomstig buiten Anderlecht

De sportparticipatie ligt in beide groepen zeer dicht bij elkaar namelijk 63% en 68%. Ook de sporten die het meest beoefend worden liggen in dezelfde lijn namelijk voetbal, vechtsport, dansen, fitness, basketbal en tennis.

In beide groepen sport men omwille van de sport zelf en de conditie. In cijfers komt dit overeen met respectievelijk 79% en 21% in de eerste groep ten opzichte van respectievelijk 75% en 25% in de tweede groep.

De begeleider wordt in beide gevallen zeer positief aanzien namelijk 90% in de eerste groep en 93% in de tweede groep.

De redenen voor niet participatie komen min of meer overeen. De twee hoofdredenen zijn in beide groepen het gebrek aan tijd en interesse. Verder zijn er nog in beide gevallen de afstand, de prijs en de lichamelijke toestand die in mindere mate een rol spelen.

De jongeren van buiten Anderlecht zouden meer aan sport doen indien de sportclub dichterbij was. De cijfers zijn hier respectievelijk 67% ten opzichte van 50%. Verder liggen de cijfers ongeveer in dezelfde lijn. De jongeren zouden dus meer sporten indien ze meer tijd hadden, indien sport goedkoper was of indien er een andere begeleider was.

De jongeren uit Anderlecht doen iets meer aan sportkampen dan deze buiten Anderlecht namelijk 18% ten opzichte van 8%. De redenen voor deelname zijn dezelfde namelijk het sportaanbod zelf of vrienden. Ook het type van sportkampen komt overeen.

Er is een licht verschil in aansluiting bij een sportclub namelijk 40% voor jongeren uit Anderlecht en Kuregem ten opzichte van 45% voor jongeren afkomstig buiten Anderlecht. De hoofdredenen voor aansluiting zijn dezelfde namelijk ten eerste de kwaliteit en sfeer van de club. Ten tweede de afstand tot de sportclub en tenslotte de keuze van de vrienden. Ook de keuze van het soort sportclub ligt in dezelfde aard met hierin als koploper voetbal gevolgd door dansen, vechtsport, fitness en tennis.

Beide groepen zouden in de eerste plaats meer voetbal, basketbal en tennis willen. Verder komt dans en vechtsport op de tweede plaats gevolgd door sporten zoals zwemmen, fietsen, volleybal,... In beide groepen is ongeveer 20% van de jongeren tevreden met het huidige sportaanbod.

4.4 Belangrijkste overeenkomsten verschillen tussen de lagere school en de middelbare school

We vergelijken de cijfers van de lagere school tegenover deze van de middelbare school. Deze laatste bestaan enkel uit de cijfers over jongeren afkomstig uit Anderlecht zelf aangezien diegenen buiten Anderlecht niet tot de onderzoeksgroep behoren.

Om het gemakkelijk te maken volgt hieronder een samenvattingstabel waarin de data van beide onderzoeksgroepen worden weergegeven. Zo kunnen we duidelijk afleiden waar de grote verschillen en overeenkomsten zich situeren.

TABEL 15: Overzicht 'vraag' van de kinderen (6-18) in de wijk Kuregem

	<i>Lagere School</i>	<i>Middelbare School</i>
<i>% kinderen die aan sport doen?</i>	87%	63%
<i>Sporten die het meest beoefend worden?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Voetbal: 27% - Dansen: 23% - Vechtsport: 16% - Basketbal: 11% - Zwemmen: 8% 	<ul style="list-style-type: none"> - Voetbal: 25% - Dansen: 16% - Vechtsport: 15% - Fitness: 13% - Tennis: 10%

	<ul style="list-style-type: none"> - Tennis: 6% - Fitness: 5% - Atletiek: 4% 	<ul style="list-style-type: none"> - Basketbal: 7% - Zwemmen: 4% - Atletiek: 3% - Badminton: 3% - Hockey: 2%
Locatie waar sporten beoefend worden?	<ul style="list-style-type: none"> - Kuregem: 90% - Elders: 10% 	<ul style="list-style-type: none"> -Kuregem/Anderlecht: 87% - Elders: 13%
Hoofdredeken voor kiezen van een bepaalde sport?	<ul style="list-style-type: none"> - Sport graag doen: 66% - Vrienden: 20% - Begeleider: 14% 	<ul style="list-style-type: none"> - Sport graag doen: 79% - Conditie: 21%
Ervaringen met de begeleider?	Overwegend positief: 89%	Overwegend positief: 90%
Hoofdoorzaken van niet-sporten?	<ul style="list-style-type: none"> - Sport niet leuk: 57% - Te duur: 25% - De afstand tot de zaal of sportclub is te ver: 9% - begeleiders: 9% 	<ul style="list-style-type: none"> - geen tijd: 63% - geen interesse: 17% - te duur, de afstand tot de sportclub is te ver en lichamelijke toestand: 20%
Voorwaarden opdat er wel aan sport wordt gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> - Andere sporten aangeboden: 57% - Goedkoper: 29% - Sportclub/zaal dichterbij: 13% 	<ul style="list-style-type: none"> - Sportclub/zaal dichterbij: 50% - Goedkoper: 25% - Meer tijd: 12% - Andere begeleider, betere

		<i>lichamelijke toestand: 13%</i>
% kinderen die aan sportkampen deelnemen?	53%	18%
Hoofdredeenen voor deelname aan sportkampen?	<ul style="list-style-type: none"> - Sporten zelf: 63% - Begeleiders: 15% - Vrienden: 10% - Prijs: 7% - Afstand tot sportkamp: 5% 	<ul style="list-style-type: none"> - Sporten zelf: 62% - Sporten met vrienden: 48%
Populaire sportkampen?	<ul style="list-style-type: none"> - KIK: 66% - Voetbal: 20% - Dans: 14% 	<ul style="list-style-type: none"> - Voetbal: 30% - Dans: 24% - Vechtsport: 20% - Tennis: 15% - Basketbal: 11%
% kinderen aangesloten bij een sportclub?	67%	40%
Hoofdredeenen voor aansluiting bij een club?	<ul style="list-style-type: none"> - Afstand tot de club: 41% - Begeleiders: 29% - Prijs van lidgeld e.d: 15% - Vrienden: 15% 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit en sfeer in de club: 45% - Afstand tot de club: 30% - Vrienden: 25%
Populaire sportclubs?	<ul style="list-style-type: none"> - Dans: 36% - Voetbal : 20% 	<ul style="list-style-type: none"> - Voetbal: 45% - Dans: 19%

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Vechtsport</i> : 18% - <i>Fitness</i> : 14% - <i>Basketbal</i> : 12% 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Vechtsport</i>: 19% - <i>Fitness</i>: 10% - <i>Tennis</i>: 5% - <i>Volleyball/hockey</i>: 2%
<p><i>Welke sporten moeten er in de omgeving nog meer georganiseerd worden?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Basketbal, voetbal en tennis</i>: 36% - <i>Zwemmen en fietsen</i>: 30% - <i>Vechtsport en dans</i>: 25% - <i>Geen</i>: 9% 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Basketbal, voetbal en tennis</i>: 37% - <i>Zwemmen en fietsen</i>: 18% - <i>Vechtsport en dans</i>: 25% - <i>Geen</i>: 20%

87% van de kinderen van de lagere school doet aan sport ten opzichte van 63% van de jongeren van de middelbare school.

Voetbal, danssport en vechtsport zijn in beide groepen de populairste sporten. Bij de lagere school wordt nadien nog veel basketbal en zwemmen beoefend, bij de middelbare school is dit fitness en tennis.

Beide groepen sporten voornamelijk in de omgeving. Bij de lagere school komt dit concreet overeen met 90% die in Kuregem actief zijn terwijl bij de middelbare school 87% actief zijn in Anderlecht of Kuregem.

'Sport graag doen' is in beide gevallen de belangrijkste reden om aan sport te doen. Dit komt overeen met respectievelijk 66% in de lagere school ten opzichte van 79% in de middelbare school. Bij de lagere school hangt de keuze ook af van vrienden en begeleider terwijl deze bij middelbare school nog afhangt van de conditie.

De begeleider wordt door beide groepen overwegend positief bevonden namelijk 89% en 90%.

De belangrijkste redenen voor niet-sporten zijn bij middelbare school respectievelijk: niet leuk vinden, te duur, de afstand tot de sportclub is te ver en de begeleiders. Bij de middelbare school daarentegen zijn deze voornamelijk: geen tijd en geen interesse.

Kinderen van de lagere school zouden meer sporten indien er respectievelijk andere sporten worden aangeboden, indien het minder duur zou zijn of indien de afstand tot de sportclub dichterbij was. Jongeren van de middelbare school vinden de afstand tot de sportclub de belangrijkste voorwaarde gevolgd door de prijs, tijd, begeleider en lichamelijke toestand.

In de lagere school nemen 53% van de kinderen deel aan sportkampen. In de middelbare school is dit slechts 18%.

In beide gevallen kiezen de kinderen voor sportkampen omwille van de sporten zelf. Bij de lagere school speelt begeleiding, vrienden, prijs en afstand tot de sportclub ook een rol terwijl het bij de middelbare school enkel nog afhangt van vrienden.

66% van de kinderen van de lagere school doet sportkampen van KIK gevolgd door voetbal en dans. In de middelbare school zijn respectievelijk voetbal, dans, vechtsport, tennis en basketbal de populairste sportkampen.

67% van de jongste groep is aangesloten bij een sportclub ten opzichte van 40% van de oudste groep.

Bij de lagere school zijn de voornaamste redenen voor aansluiting: afstand tot de club en begeleiders. Bij de middelbare school zijn de belangrijkste redenen: kwaliteit en sfeer van de club gevolgd door afstand tot de sportclub en vrienden.

De populairste sportclubs zijn in beide gevallen dans, voetbal, vechtsport en fitness. Bij de lagere school is hierbij dans de populairste gevolgd door voetbal terwijl dit bij de middelbare school net andersom is.

Basketbal, voetbal en tennis moeten voor beide groepen nog het meest georganiseerd worden namelijk 36% en 37%. Bij de lagere school komt zwemmen en fietsen op de tweede plaats met 30%. Tenslotte komt dans en vechtsport hier met 24%. Bij de middelbare school situeert dans en vechtsport zich daarentegen op de tweede plaats met 25% gevolgd door zwemmen en fietsen met 18%. In de lagere school zijn er ook minder kinderen die het sportaanbod bevredigend vinden dan in de middelbare school, namelijk 9% ten opzichte van 20%.

5. Conclusie ‘vraag’ van de kinderen (6-18) in de wijk Kuregem

Uit de resultaten van de interviews van de lagere en de middelbare school kunnen zeker enkele conclusies getrokken worden over het sportgedrag van deze jongeren. Voor het trekken van deze conclusies maken we een onderverdeling tussen de lagere school en de middelbare school.

5.1 Lagere School

In de lagere school stellen we vast dat 87% van de kinderen aan sport doet. Wanneer we dit vergelijken met Vlaamse gegevens (KBS, 2004) dan zien we dat 63% van de kinderen tussen 3 en 15 jaar aan sport doet. Hier moeten we wel de bedenking maken dat in deze 63% kleuters en enkele kinderen van het middelbaar onderwijs mee berekend zitten, waardoor dit cijfer licht onderschat wordt voor de lagere school. Ondanks deze lichte onderschatting blijkt toch dat deze 87% hier opmerkelijk boven zal liggen. Hieruit blijkt dat sport nog steeds populair is bij deze doelgroep. De kinderen zelf geven dan ook als belangrijkste reden voor het sporten aan dat ze dit gewoon ‘graag doen’.

Wanneer we nu even de jongens en meisjes apart bekijken dan zien we dat jongens in de lagere school nog iets meer sporten dan meisjes, namelijk 91% ten opzichte van 81%. Beide cijfers liggen hier wel ruim boven het Vlaamse gemiddelde dat 66% bedraagt voor jongens en 60% voor meisjes. Deze laatste cijfers gelden wel weer voor kinderen van 3 tot 15 jaar dus er moet rekening gehouden worden met lichte onderschatting.

Wat zeker een signaal richting aanbod kan betekenen is het feit dat bijna drie kwart van de kinderen de sporten voetbal, dansen en vechtsport beoefent. Deze sporten zijn dus blijkbaar enorm populair voor deze doelgroep. Hierbij kiezen jongens vooral voor voetbal en basketbal terwijl meisjes vooral dansen en zwemmen. Vechtsport wordt door beide groepen beoefend. Positief is hierbij ook dat deze sporten hoofdzakelijk in de wijk Kuregem zelf worden beoefend en de begeleider waar hoofdzakelijk positieve ervaringen mee zijn geweest.

De kinderen die niet aan sport doen, namelijk 13% vinden sport voornamelijk niet leuk, maar sommige vinden sport ook te duur. Dit te duur zijn wijst dus op een drempel voor sommige kinderen hun sportgedrag. Deze kinderen zouden eventueel wel sporten indien er andere sporten werden aangeboden zoals zwemmen en tennis. Deze laatste twee zaken kunnen dus ook belangrijk zijn om kinderen aan te trekken die niet sporten.

Ongeveer de helft van de kinderen neemt deel aan sportkampen. Hier waren er duidelijk meer jongens die deelnamen dan meisjes. De hoofdredenen voor deze deelname liggen weer bij de sporten die worden aangeboden wat dus weer wijst op de populariteit van sport bij deze kinderen. Opmerkelijk is hier ook het aantal kinderen, waaronder zowel jongens als meisjes, dat deelnamen aan de sportkampen van KIK, namelijk 66%. Deze naam klinkt de kinderen dus héél bekend in de oren wat erop wijst dat KIK goede en effectieve reclame voor zijn sportaanbod heeft kunnen verwezenlijken.

Betreffende de sportclubs blijkt 67% hiervan lid te zijn. Ook hier blijken jongens vaker de weg te vinden naar een sportclub dan meisjes. De voornaamste reden voor het lid zijn van zulke clubs was de afstand tot deze club. Hieruit blijkt dus dat de clubs waarvan deze jongeren lid zijn in de omgeving van Kuregem moeten liggen. De clubs die hier de meeste leden hebben zijn voor jongens voetbalclubs, vechtsportclubs en basketbalclubs. Voor meisjes daarentegen zijn de meeste leden te vinden bij dansclubs en fitnessclubs.

De sporten die de kinderen nog graag zouden zien bijkomen in Kuregem zijn voornamelijk voetbal, basketbal en tennis. Hierbij kiezen jongens voornamelijk voor het voetbal en basketbal terwijl meisjes voor tennis kiezen. Verder willen beide groepen ook meer dans en vechtsporten in het aanbod. Vechtsporten is hierin voornamelijk een vraag van de jongens terwijl dans een vraag van de meisjes is. Ten derde is er door beide groepen vraag naar

voornamelijk zwemmen en fietsen. Een klein gedeelte van elke groep, waaronder iets meer meisjes dan jongens, vindt dat het huidige aanbod voldoende is. Aangezien dit slechts een kleine groep is kan men hieruit concluderen dat het aanbod nog kan uitgebouwd worden om beter in te spelen op de vraag van de kinderen.

5.2 Middelbare school

63% van deze doelgroep doet aan sport. Wanneer we dit vergelijken met de studie van Scheerder (1999) blijkt dat het Vlaams gemiddelde voor jongeren van 12 tot 18 jaar toen op 60% lag. Hieruit kunnen we concluderen dat deze 63% iets boven het Vlaamse gemiddelde ligt en dat deze doelgroep nog relatief veel aan sport doet.

Wanneer we nu de jongens apart bekijken dan blijkt dat deze groep meer aan sport doet dan de meisjes, namelijk 76% ten opzichte van 50%. Wanneer we de Vlaamse cijfers bekijken dan liggen deze voor jongens op 69% en voor meisjes op 51%. Hieruit blijkt dat de jongens boven het Vlaamse gemiddelde liggen terwijl de meisjes ongeveer op het Vlaamse gemiddelde liggen. Jongens in Anderlecht en Kuregem zijn dus duidelijk actiever dan hun vrouwelijke tegenhangers.

Wanneer we de sportparticipatie van de middelbare school echter vergelijken met deze van de lagere school dan is deze 63% duidelijk minder dan de 87% van de lagere school. Deze daling van sportparticipatie naar het middelbaar onderwijs toe is echter een algemene trend. De redenen hiervoor volgen later.

De hoofdreden waarom de jongeren aan sport doen blijft dezelfde, namelijk 'sport graag doen'. Hieruit blijkt wel dat sport populair blijft zij het ietwat minder dan bij de kinderen van de lagere school.

De populairste sporten blijken opnieuw voetbal, dans en vechtsporten te zijn hoewel er hier ook nog sprake is van fitness en tennis. Jongens kiezen hierin duidelijk voor sporten als voetbal, vechtsporten, tennis en basketbal. Deze sporten komen voornamelijk overeen met wat het Vlaamse gemiddelde aangeeft uitgezonderd zwemmen. Deze sport blijkt in Anderlecht en Kuregem niet goed in de markt te liggen. In Kuregem is dit vooral te wijten aan een gebrek van infrastructuur. Meisjes kiezen voor dans, fitness, tennis en atletiek. Het aandeel van fitness kan hier verklaard worden door het conditionele vlak dat sommige

jongeren ook als motivatie voor sport vermeldden. Wanneer we de meisjes vergelijken met het Vlaamse gemiddelde dan blijkt dit ook min of meer overeen te komen uitgezonderd van zwemmen. De oorzaak waarom zwemmen bij meisjes in Anderlecht en Kuregem dus niet vaak beoefend wordt kan dus zoals reeds gezegd gedeeltelijk te wijten zijn aan het gebrek van infrastructuur.

De plaats waar deze sporten beoefend worden blijkt weer de omgeving zelf namelijk Anderlecht of Kuregem. De begeleider wordt door praktisch iedereen positief aanzien, ook de band met deze blijkt goed te zitten aangezien jongeren meer en meer beseffen dat de begeleider hen iets kan leren.

37% van de jongeren met daarbij zowel jongen als meisjes sporten helemaal niet met als twee voornaamste redenen geen tijd en geen interesse in sport. Het antwoord wanneer deze jongeren dan ook meer zouden sporten wijst in dezelfde richting, namelijk wanneer de sportzaal of sportclub dichterbij was of wanneer ze meer tijd hadden. Dit antwoord wijst dus op een drempel van te weinig sportclubs of zalen om te sporten. Bovendien werd er ook enkele malen de hoge kostprijs van sport vermeld wat de participatie niet ten goede komt.

Slechts 15% van de jongeren neemt deel aan sportkampen. Dit getal ligt wel maar 2% onder het Vlaamse gemiddelde dat 17% bedraagt. Dit kan wijzen op het feit dat jongeren op oudere leeftijd meer behoefte hebben aan andere vormen van sporten zoals sporten in clubverband of sporten met vrienden.

Diegenen die deelnemen aan sportkampen doen dit om de sporten zelf of omwille van het Zowel jongens als meisjes die deelnemen doen dit om de sporten zelf en sporten met vrienden. Voetbal en vechtsport blijken kampen die populair zijn bij jongens. Dans, tennis en paardrijden blijken dan weer populaire kampen bij meisjes.

Wanneer we de vergelijking maken met het lager onderwijs is het opmerkelijk dat er weinig sprake is van KIK. De reden hiervoor is dat deze doelgroep grotendeels buiten hun aanbod valt. Dit kan eventueel een signaal zijn naar het aanbod om hiermee rekening te houden.

40% van de jongeren is lid van een sportclub wat toch weer beduidend lager is dan de 67% in de lagere school. Ook wanneer we naar de cijfers van Vlaanderen kijken blijkt 62% aangesloten te zijn bij een sportclub. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er misschien te weinig sportclubs zijn waardoor jongeren minder keuze hebben en zich minder rap aansluiten.

Diegenen die wel lid zijn van een sportclub houden vooral rekening met de kwaliteit en de sfeer van de club. Voetbalclubs en vechtklubs zijn populair bij jongens terwijl dansclubs en fitnessclubs populair zijn bij meisjes.. Het aandeel van fitnessclubs kan weer te verklaren zijn door het conditionele aspect dat belangrijker wordt voor jongeren van deze doelgroep. De rest van de populaire clubs blijken dus dezelfde als diegene van de lagere school.

De sporten die deze jongeren graag zouden zien bijkomen in de omgeving zijn ten eerste basketbal, voetbal en tennis. Hierbij vragen jongens weer, zoals in de lagere school het geval was, naar voetbal en basketbal terwijl meisjes naar tennis vragen. Ook vechtsport en dans werd vaak vermeld waarbij dans voornamelijk door de meisjes werd gevraagd en vechtsport voornamelijk door jongens werd gevraagd. Deze eerste twee delen wijzen weer op het belang van sporten zoals voetbal, dans, vechtsport, basketbal en tennis in het aanbod. Met deze sporten moet dus zeker rekening gehouden worden wil men de sportparticipatie verhogen. Er is ook een kleiner gedeelte dat ook graag meer zou gaan zwemmen en fietsen, maar de aandacht hierop is niet prioritair. Ten slotte blijkt 20% van de jongeren tevreden met het huidige aanbod, wat toch iets meer dan het dubbele is dan bij het lager onderwijs. Ondanks deze stijging blijkt er toch nog een grote groeimarge om meer op de vraag van de jongeren in te spelen en zo het aanbod te verruimen.

6. Vergelijking tussen ‘vraag’ en ‘aanbod’

Vooraleer we een vergelijking maken tussen vraag en aanbod geven we eerst nog een overzicht van het volledige aanbod in Kuregem. Dit bestaat namelijk uit het aanbod van Buurtsport Brussel zelf aangevuld met dit van het jeugdhuis Alhambra en de aanwezige sportclubs en infrastructures.

Ten eerste kijken we dus naar hetgeen Buurtsport Brussel zelf aanbiedt:

- sportacademie voor 6 tot 12 jarigen waarin onder andere voetbal, handbal, basketbal, volleybal, balspelen enz worden aangeboden.
- KIK-box voor kinderen van 7 tot 12 jaar waarin onder andere voetbal, judo, badminton, hockey, basketbal, turnen, tennis, schaatsen, handbal, dansen enz worden aangeboden.
- Dansatelier voor 10 tot 14 jarigen met hierin hip-hop en breakdance.
- Omnisportkampen voor kinderen van 6 tot 12 jaar
- Sportdagen met o.a de Wijkfeesten van Kuregem, skaten, fietsen en zwemmen.

Ten tweede is er het jeugdhuis Alhambra. Deze bieden vooral energieke sporten aan zoals zwemmen en voetbal.

Tenslotte zijn er de verschillende sportclubs. Hier is er de mogelijkheid tot fitness, aërobic, capoeira, soo banhk do, judo, karate, voetbal en zaalvoetbal.

Wanneer we nu de vraag van de kinderen hiernaast gaan leggen maken we eerst weer een onderscheid tussen de lagere school en de middelbare school. Dit omdat hun vraag om sommige vlakken verschilt en omdat het aanbod soms specifiek voor bepaalde leeftijden is.

6.1 Lagere school

De sporten die voor kinderen het meest populair bleken zijn voetbal, dansen, vechtsport, basketbal en zwemmen.

Wanneer we nu kijken naar het aanbod merken we ten eerste dat voetbal zeker een grote plaats vervult in het aanbod, zowel bij Buurtsport als bij Alhambra en sportclubs. De vraag en aanbod voor voetbal komt dus zeker in grote mate overeen. Hier moet men wel de vraag stellen of de capaciteit van het aanbod wel groot genoeg is aangezien de extra vraag naar voetbal zeer sterk blijft.

Dansen wordt wel aangeboden in de KIK-box en het dansatelier, maar voor dit laatste is dit enkel vanaf 10 jaar. Ook Curopsort die aërobic aanbiedt doet dit slechts voor +16 jarigen. Hier kunnen we dus vaststellen dat er nog een verschil is tussen vraag en aanbod zeker voor kinderen van 6 tot 10 jaar die dit alleen via KIK-box kunnen beoefenen en dit dan ook niet elke week.

Vechtsport kan worden beoefend onder de vorm van judo in de KIK-box en onder de vorm van soo bankh do in Curopsort. Verder is er ook de mogelijkheid tot judo en karate in de sportclub Neko. Hier merken we dus dat het aanbod vrij goed inspeelt op de vraag, maar dit blijkt voor de kinderen niet voldoende aangezien deze een nog meer en uitgebreider aanbod vragen. Het is dus een zaak om het aanbod zo gevarieerd mogelijk te maken en om ook te kijken of de vechtsportclubs voor iedereen toegankelijk zijn.

Basketbal wordt door Buurtsport aangeboden via sportacademie en KIK-box, maar er zijn geen sportclubs in Kuregem die dit aanbieden. Voor kinderen die dus veel willen basketballen en dit in club willen beoefenen is er geen aanbod aanwezig.

Zwemmen tenslotte is enkel mogelijk via georganiseerde sportdagen van Buurtsport of soms via de organisatie Alhambra. Aangezien er ook geen zwembad is in Kuregem zelf is het dan ook moeilijk om het aanbod hier op de vraag te laten inspelen en blijkt er ook hier een verschil tussen beide te zitten.

De kinderen die niet aan sport deden zagen de kostprijs als voornaamste drempel voor niet-participatie. Deze wilden ook andere sporten beoefenen zoals zwemmen en tennis. Wanneer we hier kijken naar zwemmen en tennis blijkt dit ook nauwelijks aanwezig in het aanbod en zitten we met een verschil tussen vraag en aanbod betreffende niet-sportende kinderen.

De sportkampen die georganiseerd worden zijn voornamelijk deze van KIK. Uit de vraag blijkt ook dat deze populair zijn bij de kinderen en dat vraag en aanbod hier dus goed

overeenkomen. Hier is duidelijk een goede basis gelegd, nu aan de aanbieders om het aanbod aan sportkampen verder uit te breiden.

De sportclubs die het populairst bleken in het algemeen voetbalclubs, dansclubs, vechtklubs en zwemclubs. Wanneer we kijken naar het aanbod merken we weer dat er zowel een tekort is aan dansclubs en zwemclubs en er hier dus een verschil is tussen vraag en aanbod.

De sporten die kinderen van de lagere school algemeen meer willen zijn dezelfde als de eerstgenoemde namelijk voetbal, dans, vechtsport, basketbal en zwemmen. Uit het aanbod daarvan bleek dus dat enkel voetbal en vechtsport inspelen op het aanbod, maar nog in veel te beperkte mate. Dans en basketbal doen dit gedeeltelijk terwijl zwemmen dit praktisch niet doet.

6.2 Middelbare school

Vooraleer we hier beginnen met de vergelijking tussen vraag en aanbod moet er hier vermeld worden dat de meeste ondervraagde jongeren sporten in Anderlecht zelf en slechts een gedeelte in Kuregem. We kijken nu hoe het voor deze doelgroep zit met het sportaanbod in Kuregem.

De populaire sporten voor deze jongeren zijn voetbal, vechtsport, dansen, fitness en tennis. Voetbal is in Kuregem enkel mogelijk in 2 voetbalclubs. Zowel Buurtsport als Alhambra bieden momenteel voor deze doelgroep dus geen voetbal aan. Er is dus wel een aanbod, maar dit blijkt zeer beperkt en onvoldoende in functie van de vraag.

Vechtsport is mogelijk in de Curosport onder de vorm van soo bankh do en capoeira. De sportclub Neko biedt ook karate en judo aan. Buurtsport en Alhambra bieden voor deze doelgroep geen vechtsport aan. Er kan dus vastgesteld worden dat er hier een redelijk aanbod is aan vechtsporten, maar toch nog onvoldoende om de vraag volledig tegemoet te komen, zeker Buurtsport heeft nog werk naar deze doelgroep toe.

Dansen is enerzijds mogelijk in de Curosport onder de vorm van aërobic hoewel dit enkel is voor 16+. Buurtsport biedt ook een dansatelier van hip-hop en breakdance aan voor kinderen tot het 2^e middelbaar. Ook hier blijkt het aanbod te beperkt tegenover de grote vraag van de jongeren en zitten we dus met een groot verschil tussen vraag en aanbod.

Fitness is enkel mogelijk in Curosport voor 16+. Hier is dus weer een beperkt aanbod voor de vraag van de jongeren. Het probleem ligt hier natuurlijk ook nog dat fitnessabbonnementen vaak duur zijn waardoor er extra drempels ontstaan voor participatie.

Tennis blijkt voor de beoogde doelgroep niet aanwezig te zijn in Kuregem. We zitten hier dus met een totaal verschil van vraag en aanbod.

Jongeren die niet aan sport doen vinden de voornaamste drempels de afstand tot de sportclub en de prijs van sport. Hieruit blijkt dus dat er nog extra infrastructuur en inspanningen nodig zijn om deze jongeren over de streep te trekken.

De sportkampen die populair blijken zijn voetbal, dans en vechtsporten. Uit het aanbod blijkt dat hier nauwelijks wordt op ingespeeld. Buurtsport Brussel zelf biedt enkel sportkampen aan tot voornamelijk 12 jarigen. Ook Alhambra kan niet aan de behoeften voldoen, er is hier dus zeker een groot verschil tussen vraag en aanbod.

Voetbalclubs, dansclubs, vechtsportclubs en fitnessclubs liggen het best in de markt. Voor voetbal en vechtsport is hier nog een redelijk aanbod, maar toch nog te beperkt. Voor dans en fitness is dit zelfs zeer beperkt of enkel toegankelijk vanaf 16 jaar. Vraag en aanbod liggen dus voor de laatste twee duidelijk uiteen.

De sporten die de jongeren graag zouden zien bijkomen zijn voetbal, basketbal, tennis, vechtsport en dans. Zoals gezegd valt het aanbod nog redelijk mee voor voetbal en vechtsport, maar voor de andere sporten is het aanbod zeer beperkt of nihil en is er dus een groot verschil tussen vraag en aanbod.

7. Algemene conclusie

We splitsen deze algemene conclusie op in twee delen. Eerst zijn er de vaststellingen van het onderzoek zelf met de gevonden verschillen en de oorzaken hiervan. In het tweede deel worden enkele aanbevelingen en oplossingen gezocht om de gevonden problemen op te lossen naar de toekomst toe.

7.1 Belangrijkste vaststellingen

Wanneer we beginnen met de lagere school is er de vaststelling dat vraag en aanbod op de meeste vlakken nog te ver uit elkaar liggen.

Voetbal en vechtsport zijn twee populaire sporten waar zeker inspanning is gedaan om een gepast aanbod te creëren zowel door Buurtsport Brussel als door andere organisaties en sportclubs. Via deze twee sporten worden een groot aandeel van de kinderen bereikt die dus de mogelijkheid krijgen om de sporten te beoefenen die ze graag doen zowel gewoon als in clubverband. Ondanks deze inspanningen blijkt wel dat dit aanbod nog steeds niet voldoet aan de vraag. Zo vragen de kinderen duidelijk om meer voetbal en vechtsporten waardoor men

kan vaststellen dat het aanbod nog te beperkt blijft in functie van de vraag en ook in functie van de capaciteit.

Voor andere sporten zoals dans, basketbal, tennis en zwemmen is het aanbod ruim onvoldoende zowel op het vlak van Buurtsport Brussel zelf als op het vlak van aanwezige infrastructuur en sportclubs. Buurtsport biedt deze sporten dus wel aan, maar zeker niet genoeg in overeenstemming met de vraag. Ook de nodige sportclubs ontbreken voor kinderen die deze sporten in clubverband willen uitoefenen.

Als belangrijkste drempels tot sportparticipatie worden de kostprijs van sport vermeld samen met de afstand tot de sportclubs. Ook de sporten die kinderen nog graag zouden doen zoals zwemmen en tennis worden nauwelijks aangeboden. Er zal dus langs de kant van het aanbod een inspanning moeten worden gedaan om deze drempels te verlagen en het aanbod uit te breiden. Hiervoor zal ook extra infrastructuur nodig zijn zodat de afstandsdrempel verlaagd kan worden.

Bij de middelbare school ligt het verschil tussen vraag en aanbod nog verder uit elkaar dan in het lager onderwijs.

Betreffende het aanbod blijken enkel voetbal en vechtsport min of meer aan de vraag te voldoen, maar in het algemeen kan men toch vaststellen dat dit nog onvoldoende blijft in functie van de vraag.

Voor andere sporten zoals fitness, dansen en tennis is het aanbod in functie van de vraag zelfs nog beperkter of bijna nihil. Buurtsport biedt wel enkele van deze sporten aan, maar dus weeral te weinig ten opzichte van de vraag. Ook de nodige sportclubs ontbreken om de genoemde sporten in clubverband uit te voeren.

De drempels tot sportparticipatie die hier vooral ontstaan houden verband met de kostprijs en de afstand tot de sportclub of sportzaal. Weeral zal extra infrastructuur noodzakelijk zijn en zal het aanbod uitgebreid moeten worden om zoveel mogelijk drempelverlagend te werken.

Ook op het gebied van sportkampen blijkt het aanbod ruim onvoldoende. KIK is er enkel voor kinderen tot 12 jaar en andere sportclubs organiseren nauwelijks sportkampen voor deze doelgroep. Sportkampen van voetbal, dans en vechtsport die enorm populair blijken zouden

dus meer aan bod moeten komen om sportparticipatie te verhogen en verschillen tussen vraag en aanbod te verkleinen.

7.2 Aanbevelingen

De aanbevelingen die kunnen gegeven worden voor de wijk Kuregem en Buurtsport Brussel bestaan vooral uit het verschil te verkleinen tussen vraag en aanbod.

Op het vlak van de lagere school zette Buurtsport Brussel reeds een eerste stap om veel kinderen te laten sporten in een gevarieerd aanbod, maar dit moet nog verder uitgewerkt worden. Zo werd er reeds gezegd dat vraag en aanbod bij voetbal en vechtsporten redelijk dicht bij elkaar liggen, maar algemeen blijft dit nog onvoldoende. Bij andere zoals dans, zwemmen en basketbal blijkt dit aanbod nog beperkter. Het is dan ook een zaak voor Buurtsport om in de toekomst te werken naar uitbreiding van dit aanbod om zo aan de vraag van kinderen tegemoet te komen.

Om dit te realiseren zal Buurtsport zeker moeten rekening houden met de drempels die deze doelgroep ervaart tot sportparticipatie namelijk de kostprijs en de afstand tot de sportclub of sportzaal. Om dit concreet op te lossen zal buurtsport moeten zoeken naar extra infrastructuur om dit aanbod uit te breiden en om afstanden tot de sportclub of zaal te verkleinen. Hiervoor zoekt men best contact met de gemeente die infrastructuren ter beschikking kan stellen.

Verder is het ook belangrijk dat er in de toekomst zoveel mogelijk contact wordt gezocht met sportclubs om meer samen te werken. Daardoor zouden beide een complementair aanbod kunnen bieden wat de werking naar de kinderen toe alleen maar beter zou maken.

Ten slotte zal Buurtsport natuurlijk ook extra mensen nodig hebben om dit aanbod te vervolledigen en uit te breiden. Hierbij is het vooral belangrijk dat mensen worden gevonden die een zekere sporttechnische kennis bevatten, maar ook sociaal goed met de kinderen overweg kunnen.

Op vlak van middelbaar onderwijs hebben Kuregem en Buurtsport Brussel nog een hele weg af te leggen. Voetbal en vechtsporten blijken het meest aangeboden te worden, maar zeker nog onvoldoende in overeenstemming met de vraag.

Betreffende de andere sporten is het een zaak voor Buurtsport om een zo volledig mogelijk aanbod op te bouwen naar kinderen van het middelbaar onderwijs. Dit aanbod is momenteel bijna nihil zowel qua sport zelf als qua sportkampen. Buurtsport doet er dus goed aan rekening te houden met deze doelgroep en zijn drempels zoals kostprijs en afstand tot de sportclub of sportzaal.

Hier is het dus weeral belangrijk dat Buurtsport extra infrastructuur kan vrijmaken om een nieuw aanbod op te starten en zo aan de vraag van deze jongeren te voldoen. Hier wordt best weer samengewerkt met de gemeente die voor de nodige infrastructuur kunnen zorgen. De samenwerking met de sportclubs zal hier ook nodig zijn om een complementair aanbod op te bouwen en de jongeren de nodige keuze te laten tussen sportclub of niet.

Ten slotte zal er zoals reeds gezegd nood zijn aan extra personeel om dit aanbod voldoende te kunnen uitbouwen.

Bibliografie

Boeken en tijdschriften

BOSSAERTS N, Sportclubs bekennen kleur: Evaluatie van de campagne 1997-1999, Sportstimuleringsprojecten voor allochtone jongeren, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 2000, 28 p

BRASSE P, Jonge migranten en hun vrije tijd: Het sport- en vrijetijdsgedrag van jonge Turken en Marokkanen in Eindhoven en Dordrecht, Amsterdam, Instituut voor Sociale Geografie, 1985, 42 p

BUURTSPORT BRUSSEL, Jaarverslag 2005, Brussel, 2006, 75 p

CAS J et al, Buurtsport scoort: voortgangsrapport 2005, s.l, Buurtsport Antwerpen, 2005, 64 p

CAPLIN A, Onderzoek naar de integratie van maatschappelijk kwetsbare jongeren via de sport. Evaluatie van de campagne 'Lokale sportinitiatieven' van de Koning Boudewijnstichting, Licentiaatverhandeling VUB, 1995, 107 p

CLAEYS U, sport sociaal gezien, Leuven, Acco, 1975, 108 p

COSMOPOLIS, Wijkfiche 5: Kuregem, Brussel, document in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, 2001, 36 p

DAEREN L, Interculturele bemiddelaars en interculturele vormingswerkers, Leuven, Hiva, 1994, 122 p

D'AES C, Buurtwerk in Vlaanderen, Brussel, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lectuurvoorziening, 1973, 142 p

DE KNOP P, Sportsociologie: het spel en de spelers, Maarssen, Elsevier, 2002, 424 p

DE KNOP P, DE MARTELAER K, THEEBOOM M, VAN ENGELAND E, VAN PUYMBROEK L, Sport als integratie voor migrantenjongeren, Brussel, in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1994, 60 p

DE KNOP P, ELLING A, Samenleving & Sport: Gelijkheid van kansen en sport, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 2000, 96 p

DE KNOP P, WALGRAVE L, Sport als integratie: Kansen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1992, 223 p

DE WEERDT Y, Integratiekansen en –mogelijkheden van jeugdbewegingen en sportverenigingen voor migranten herbekeken, Licentiaatsverhandeling KUL, 1996, 134 p

ELCHARDUS M, Sociologie, Brussel, VUB press, 1996, 176 p

ENGERSEN G, GABRIELS R, Sferen van integratie: naar een gedifferentieerd allochtonenbeleid, Amsterdam, Boom, 1995, 260 p

GOYVAERTS W, Buurtvoetbal: Een doelpunt voor integratie. Eindrapport over de actie 1992-93, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1994, 27 p

ISB, VJJ, Buurt voet/basket/volley bal, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1998, 118 p

JANSSENS J, 'Ogen' doen onderzoek: een inleiding in de methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek, Lisse, Swets en Zeitlinger, 1988, 311 p

JOURET P, Samenleving & Sport: Sport en leefomgeving, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 2000, 12 p

KESTELOOT C et al, Atlas van achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel, Brussel, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1996

KNOPS G, Probleem- of kansgebieden in Vlaanderen: de voorsprong van de achterstand?, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1994, 175 p

KOCHUYT T, Van school naar arbeid: waar zijn de sluiptwegen. In: ALLEGAERT P, VAN BOUCHAUTE B, veer10 acht10: De leefwereld van jongeren, Leuven, Garant, 1999, 241-257

KOOLEN R, De kloof tussen jongerencultuur en het georganiseerd sporten, Spel en sport, 5, 1986, 2-7

LOOS M, Integratie van maatschappelijk kwetsbare jongeren via de sport: Evaluatie van de campagne 'Lichte sportinfrastructuur in de buurt' van de Koning Boudewijnstichting 1988, Licentiaatsverhandeling VUB, 1996, 150 p

MARTENS J, Sporten en integratie in Brussel, opbouwwerk Brussel, nieuws uit RisoBrussel, 14, 1998, 5-9

MELIS B, Jongeren in de stad: een onderzoek naar vrije tijd en conflict. In: WALGRAVE L, VETTENBURG N, Confronterende jongeren, Leuven, Universitaire pers, 1996, 111-128

NISB, Voor wie meer wil weten, Arnhem, Intern document van het Nederlands Instituut voor sport en bewegen, 2000, 22 p

PAUWELS D, DANIELS C, Sportbuurtwerk in Nederland: Een inventarisatie met drie modellen sportbuurtwerk, Arnhem, NISB 2000, 56 p

PEETERS L, VANREUSEL B, VAN WELZENIS I, Vorming door sportieve actie , Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1994, 38 p

PENNINX K, De buurt voor alle leeftijden, Utrecht, NIZW, 1999, 226 p

REMMERS G, Stevincollege biedt sportfaciliteiten voor school- en wijkjeugd, Landelijk contact, 8, 1998, 11-13

RIJSDORP K, Sport en maatschappij: een confrontatie van de sport met maatschappelijke vragen, Alphen aan den Rijn, Samsom, 1977, 165 p

SALEMBIER E, Migrantenmeisjes in beweging: Over de integratiemogelijkheden van allochtone islamitische meisjes door sportbeoefening, Licentiaatsverhandeling KUL, 2000, 100 p

SIMONSE J, Belemmerde kansen: sociologie van de volksbuurt, Alphen aan den Rijn, Samsom, 1974, 328 p

SIMONSE J, De rafelrand blijft: Sociologie van kansarme buurten, Alphen aan den Rijn/Brussel, Samsom, 1982, 249 p

VALGAEREN L, Buurtbewoners en Buurtwerk, Brussel, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lectuurvoorziening, 1976, 202 p

VAN ACKER J, Jeugdcriminaliteit: feiten en mythen over een beperkt probleem, Houtem-Diegem, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998, 225 p

VAN DER LOO H, Buurt in balans: Levensstijlen in nieuw Oudwijk, Utrecht, Jan van Arkel, 1988, 168 p

VANDERSTRAETEN A, Welvaart en kansarmoede, Leuven, Frans Masereel Fonds , 1980, 128 p

VAN DINGENEN I, Buurtwerk: Analyse van de historiek, de huidige praktijk en het overheidsbeleid van het buurtwerk in Vlaanderen, Antwerpen, Van Loghum Slaterus, 1980, 318 p

VAN HOOIJDONCK G, NOTA P, VAN OTTERLOO G, PARS H, STOM T, WESTERMANN W, In de buurt: Werkboek voor activiteiten in wijk, buurt of dorp,..., Van Loghum Slaterus, 1980, 292 p

VAN MOFFAERT K, VANREUSEL B, Lokale sportinitiatieven: integratie in de praktijk: evaluatie van de campagne 'lokale sportinitiatieven' voor maatschappelijk kwetsbare jongeren' 92-93, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 1995, 30 p

VANREUSEL B, SCHEERDER J, Samenleving & Sport: Cultuur in Beweging, Een verkenning van cultuurtrends in de sport, Brussel, rapport in opdracht van de Koning Boudewijnstichting, 2000, 92 p

VERELLEN M, Integratie van maatschappelijk kwetsbare jongeren via sport: een beschrijving en evaluatie van het Buurtsportproject te Brussel, Licentiaatsverhandeling VUB, 2001, 62 p

VETTENBURG N, WALGRAVE L, VAN KERCKVOORDE J, Jeugdwerkloosheid, delinquentie en maatschappelijke kwetsbaarheid, Antwerpen, Kluwer, 1984, 324 p

VLAAMS INSTITUUT VOOR GEZONDHEIDSPROMOTIE, gezondheidsbevordering bij kansarmen, s.l., 2001, 8 p

WILLEMS T, Sport en kansarmoede: voorstellen voor een integraal sportbeleid voor kansarmen, Vlaams tijdschrift voor sportbeheer, 3, 2000, 23-30

Internet

- www.buurtsport.be
- www.buurtsportbrussel.be
- www.foyer.be
- www.kbs-frb.be
- www.nisb.nl
- www.risobrussel.be
- www.vgc.be
- www.vig.be

BIJLAGE

Bijlage

- **bijlage 1: Vragenlijst Buurtsport Brussel**
- **bijlage 2: Vragenlijst andere organisaties**
- **bijlage 3: Interviews van het aanbod**
- **bijlage 4: Enquête lagere school**
- **bijlage 5: Enquête middelbare school**
- **bijlage 6: Enquêtes van de vraag (zie CD-ROM op de achterflap)**
- **bijlage 7: Beleidskader buurtsport**
- **bijlage 8: Beleidskader Buurtsport Brussel**
- **bijlage 9: Conventie Buurtsport Brussel met VGC**
- **bijlage 10: Beschrijving Wijken (buiten Anderlecht) waarin Buurtsport Brussel werkzaam is**
- **bijlage 11: Stappenplan Buurtsport Brussel**
- **bijlage 12: Personeelskader Buurtsport Brussel 2004-2007**

- **bijlage 13: Cijfermateriaal aanbod Buurtsport Brussel te Kuregem**
- **bijlage 14: Totaaloverzicht activiteiten Buurtsport Brussel 2005**
- **bijlage 15: Informatie over de organisaties die bevroegd werden**

Bijlage 1: Vragenlijst Buurtsport Brussel

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam?

- welke organisatie?
- functie?
- eventuele opleiding?

2) Wat betekent voor u buurtsport en hoe situeert u buurtsport Brussel daarin?

3) Wat zijn de doelstelling(en) van buurtsport Brussel? Denkt u dat deze bereikt worden of ziet u nog tekortkomingen op sommige vlakken? Hoe denkt u deze dan al dan niet weg te werken? Wordt er bij de doelstellingen ook rekening gehouden met wat de jongeren willen en hoe weet u nu precies wat deze jongeren willen?

4) Ziet u verder nog andere initiatieven die deze doelstelling mee zouden bewerkstelligen? Zijn er reeds vorige initiatieven afgeschaft om bepaalde redenen? Ziet u een evolutie in buurtsport nu ten opzichte van pakweg 5 jaar geleden?

Wat is eigenlijk het grote verschil van buurtsport met nadere initiatieven?

- 5) Tot welke doelgroep(en) richt buurtsport Brussel zich?
- 6) Wat ziet u als verschil van deze doelgroep met een andere? Hoe gaat u met dit verschil dan om?
- 7) Welke activiteiten of sporten biedt buurtsport Brussel aan? Waar vinden deze plaats? Waarom worden juist deze activiteiten aangeboden en waarom juist op deze plaatsen?
- 8) Wordt er bij het begeleiden van de activiteiten ook rekening gehouden met wat de jongeren willen? Hoe weet u dat de jongeren juist dat willen?
- 9) Welke activiteiten vindt u dat er nog moeten bijkomen in de toekomst om participatie te verhogen? Ziet u tevens ook een gedragsverandering in deze jongeren of positieve effecten door het volgen van deze activiteiten en indien zo welke?
- 10) Met welke organisatie werkt buurtsport Brussel samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking dan?
- 11) Over welke financiële middelen beschikt buurtsport Brussel? Zijn er subsidies en overheidssteun aanwezig?
- 12) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan je denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Bijlage 2: Vragenlijst andere organisaties

- 1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam?
  - welke organisatie?
  - functie?
  - eventuele opleiding?
- 2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?
- 3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?
- 4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?
- 5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

- 6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?
- 7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?
- 8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Bijlage 3: Interviews van het aanbod

Interview 1: Bis Foyer

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam: Raf Wijns

- organisatie: Bis Foyer
- functie: coördinator van de sportactiviteiten
- opleiding: studies psychologie in USA

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Ik zie buurtsport in de eerste plaats als een manier waarmee jongeren van achtergestelde wijken de kans krijgen om met sport te maken te krijgen en meer bepaald de georganiseerde sport.

Vervolgens zie ik dit ook als een manier om hen blijvend te laten sporten en hen hiertoe aan te zetten. Soms lukt dit en soms niet, de hoofdzaak is echter voor hen om de jongeren die structuur aan te leren die bij hen dikwijls ontbreekt.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

Ik heb geen zicht op de werking in Anderlecht, maar in het algemeen vind ik dat er nog meer moet samengewerkt worden tussen de verschillende organisaties. Ik heb het gevoel dat we soms allen op ons eigen eiland zitten en dat zou beter moeten door bv. eens samen rond de tafel te zitten en te kijken wat we samen kunnen bereiken. Met sommige organisatie is er dan echter wel beter contact zoals bv. buurtsport Brussel, dit zou nog meer het geval moeten zijn. Soms krijg ik het gevoel dat we bijna elkanders concurrenten zijn.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

Dit ligt niet altijd makkelijk. Dit kan wel gevraagd worden, maar er zal toch altijd moeten gekozen worden. Zo zal de ene meer van individuele sporten houden terwijl de andere liever aan teamsporten doet. Maar er wordt dus ook effectief naar gehoord. Dit jaar is er bv naar iets gezocht voor meisjes omdat dit dikwijls een probleem is. Zo zijn er dan een aantal lessen rope-skipping doorgegaan.

Wat eigenlijk ook een belangrijk aspect is, is de goede begeleider. Ik vind dat sporttechnisch moet primeren en daarvoor zijn er goede begeleiders nodig. Wanneer deze hun vak ook goed geven en de jongeren kunnen boeien zullen er ook minder uitvallers zijn. Het komt er dus ook op aan een evenwicht te vinden tussen de vraag en de beschikbaarheid van begeleiders, maar ik denk dus toch dat er bij ons effectief rekening wordt gehouden met hetgeen de jongeren willen of toch in de mate van het mogelijke.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

Mijn ervaring zegt ten eerste dat er vooral een verschil is in het gestructureerd sporten. Het zijn vaak jongeren die vrij kunnen spelen in de straat en wanneer ze dan iets beu zijn dan doen ze gewoon iets anders. Wat wij als BIS nu vooral proberen te doen is hen die structuur van het sporten bij te brengen. Bij deze jongeren zijn daar in begin vaak problemen mee zoals het op tijd komen of wekelijks aanwezig zijn en dergelijke.

Een tweede verschil zie ik vooral op de achtergrond. De meeste ouders van deze jongeren kennen vaak het sportleven niet en hebben nog niet de reflex om met hun kinderen naar een sportclub te gaan. Voor hen is sporten gewoon op een pleintje of dergelijke, maar die noodzakelijke structuur zien sommigen er toch niet in.

Ten derde ervaren wij ook dat het publiek verandert. Vroeger waren het vooral Marokkanen, nu krijgen we steeds meer te maken met politieke vluchtelingen van onder ander Afrika, dit is ook een ander publiek.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen

In Anderlecht bieden we niks aan, ons gebied ligt vooral in Molenbeek en deze achtergestelde wijken.

Voor meisjes waren we nu bezig met rope-skiping. Verder doen we nog zaalvoetbal in samenwerking met het jeugdhuis, tafeltennis en atletiek.

Al deze clubs zijn ook aangesloten bij een erkende federatie, maar de nadruk ligt wel op het werken met kansarme jongeren.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Af en toe met buurtsport Brussel. Soms vragen zij dan of er mensen van ons kunnen lesgeven op hun sportkampen of anderzijds helpt buurtsport mee aan onze activiteiten.

Verder werken we nog samen met Fire Gym en de VGC, maar zoals reeds gezegd de samenwerking tussen de verschillende organisaties gericht naar buurtsport kan nog veel beter.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Buurtsport Brussel, Cles sport in Molenbeek

Interview 2: Buurtsport Brussel

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Jan Matthys

- welke organisatie? Buurtsport Brussel

- functie? Coördinator

- eventuele opleiding? Regentaat LO,

Ondernemingsbeleid bij VDAB, Opleiding management aan Belgium Olympic Academie

2) Wat betekent voor u buurtsport en hoe situeert u buurtsport Brussel daarin?

Buurtsport betekent voor mij aanbieden of creëren van een laagdrempelig sportaanbod. Ik zie deze term ook bijzonder breed, dus niet enkel naar kansarmen, maar dus eerder 'sportkansarmen' dus mensen die minder kansen kregen voor sportbeoefening.

3) Wat zijn de doelstelling(en) van buurtsport Brussel? Denkt u dat deze bereikt worden of ziet u nog tekortkomingen op sommige vlakken? Hoe denkt u deze dan al dan niet weg te werken? Wordt er bij de doelstellingen ook rekening gehouden met wat de jongeren willen en hoe weet u nu precies wat deze jongeren willen?

Buurtsport Brussel heeft eigenlijk 5 opdrachten. Ten eerste een sportaanbod creëren op maat van de buurtbewoners. Ten tweede deze bewoners leiden naar de reguliere sportwereld dus drempelverlagend werken. Ten derde zien dat de informatie ook komt bij deze buurtbewoners. Ten vierde zoeken naar mogelijke bijkomende infrastructuren voor sportbeoefening en financiële ondersteuning. Ten slotte de kwaliteitsbewaking vooral naar jongeren en begeleiders toe.

Ik denk dat er nog problemen liggen bij het Nederlandstalig sportaanbod. Verder denk ik ook dat ook niet al het aanbod bekend is dus daar zou nog verder naar toegewerkt moeten worden.

Ook het uitbouwen van een beter wijkteam van monitors heeft verdient nog de nodige aandacht.

4) Ziet u verder nog andere initiatieven die deze doelstelling mee zouden bewerkstelligen? Zijn er reeds vorige initiatieven afgeschaft om bepaalde redenen? Ziet u een evolutie in buurtsport nu ten opzichte van pakweg 5 jaar geleden? Wat is eigenlijk het grote verschil van buurtsport met nadere initiatieven?

Oorspronkelijk was het de bedoeling om echt op de pleintjes activiteiten te starten, maar dat is niet echt gelukt omdat jongeren het gevoel kregen dat hun plaats werd bedreigd. Als gevolg daarvan is men dan ook meer begonnen met structurele activiteiten zoals onder ander sportkampen of lessenreeksen. Ook is men dan meer vanuit de scholen gaan werken en heeft men het onderwijs proberen bij dit project te betrekken.

Ik denk verder ook wel dat er een evolutie in buurtsport gekomen is en dit niet in de zin van beter, maar het is normaal dat bij het opstarten van een organisatie alles nog niet op punt staat zeker als je van nul moet vertrekken. In begin waren het allemaal losse activiteiten naast elkaar, nu zit er veel meer structuur in. Zo zijn er vaste ploegen per wijk en is er nu een duidelijke aflijning van wie voor welke wijk verantwoordelijk is.

Het specifieke aan buurtsport is deze wijkwerking, maar vooral het opleidings- en tewerkstellingsproject. Hier zijn er 12 jongeren die we opleiden tot sportanimator in 2 jaar. Het is dan de bedoeling om deze mee in te schakelen in onze werking.

5) Tot welke doelgroep(en) richt buurtsport Brussel zich?

De doelgroep is voornamelijk jongeren tot 18 jaar, maar dit wil niet zeggen dat we verder niets is voor volwassenen, maar jongeren blijven de hoofdzaak.

6) Wat ziet u als verschil van deze doelgroep met een andere? Hoe gaat u met dit verschil dan om?

Deze jongeren vragen meestal meer begeleiding, ze zijn meestal vrij druk dus hebben we nood aan één begeleider per 12 kinderen. Er is soms ook een probleem met het cultuurverschil.

7) Welke activiteiten of sporten biedt buurtsport Brussel aan? Waar vinden deze plaats?

Waarom worden juist deze activiteiten aangeboden en waarom juist op deze plaatsen?

De sporten die worden aangeboden in elke wijk zijn afhankelijk van de wijkverantwoordelijke. Hij moet inspelen op de noden van deze wijk. Er zijn hier ook 2 manieren om te werken. Ofwel ga je uit van hetgeen je gaat of kan aanbieden ofwel ga je uit van de noden in de wijk. Elk heeft zo zijn keuzes. Zo zijn er omnisport, dansen, circus, boksen, kleuterturnen, fietsen, jiu jitsu,...

8) Wordt er bij het begeleiden van de activiteiten ook rekening gehouden met wat de jongeren willen? Hoe weet u dat de jongeren juist dat willen?

Normaalgezien is het de bedoeling dat dit gevraagd wordt. Er bestaan standaardvragenlijsten en deze worden dan in de scholen ingediend om na te gaan wat deze kinderen willen. Zo kunnen we eventueel inspelen op de noden van de jongeren.

9) Welke activiteiten vindt u dat er nog moeten bijkomen in de toekomst om participatie te verhogen? Ziet u tevens ook een gedragsverandering in deze jongeren of positieve effecten door het volgen van deze activiteiten en indien zo welke?

Ik denk dat er tegenwoordig vooral veel vraag is naar naschoolse begeleiding. Daarbij maakt het denk ik niet echt uit welke sporten je aanbiedt, maar wel de juiste begeleiding en omkadering voor deze sporten is belangrijk. Ook het betaalbaar blijven kan een probleem zijn of verplaatsingen spelen soms mee.

Er is een groot verschil tussen het binnen of buiten sporten, maar ik denk dat Gert hier meer zal over vertellen.

10) Met welke organisatie werkt buurtsport Brussel samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking dan?

Vooraf met IBOS (instituut buitenschoolse opvang met scholen), WMKJ (jeugdhuizen), Gemeente, Sportclubs. Eigenlijk elk aanknopingspunt dat we hebben, maar niet elke organisatie is bereid om samen te werken.

11) Over welke financiële middelen beschikt buurtsport Brussel? Zijn er subsidies en overheidssteun aanwezig?

We hebben dus 12 doorstromingscontracten die gesubsidieerd worden door de Brusselse dienst voor Arbeidsbemiddeling (BDVA). Dit wordt dan bijgepast door de VGC (Vlaamse Gemeenschaps Commissie). Dan zijn er bijpassingen nog via sport, stedenfonds en via deeltijds onderwijs. Verder zijn er nog projectsubsidies ook via stedenfonds

12) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan je denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Een school waarmee we samenwerken, ouders, partners, kinderen, Fire Gym, jeugdhuis,...

Interview 3: Buurtsport Brussel

- 1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Ali Hammout
- welke organisatie? Buurtsport Brussel
  - functie? Pedagogisch verantwoordelijke van het opleidings-en tewerkstellingsproject
  - eventuele opleiding? Industrieel Ingenieur Scheikunde, 3 jaar lesgegeven, 2 jaar pedagogie

2) Wat betekent voor u buurtsport en hoe situeert u buurtsport Brussel daarin?

Ten eerste zie ik buurtsport als een kans voor jongeren om zich in te schakelen op de arbeidsmarkt. Ten tweede vind ik vrijetijdsactiviteiten belangrijk voor alle mensen en daarom ook deze sport of buurtsport. Buurtsport biedt deze activiteiten ook goedkoop aan omdat sommige mensen anders geen kans krijgen om aan sport te doen. Verder vind ik buurtsport dat buurtsport ook een goede begeleiding en omkadering kan bieden. Ook het feit dat buurtsport uit veel allochtonen bestaat kan vertrouwen bieden aan de jongeren.

3) Wat zijn de doelstelling(en) van buurtsport Brussel? Denkt u dat deze bereikt worden of ziet u nog tekortkomingen op sommige vlakken? Hoe denkt u deze dan al dan niet weg te

werken? Wordt er bij de doelstellingen ook rekening gehouden met wat de jongeren willen en hoe weet u nu precies wat deze jongeren willen?

Ten eerste kan sport jongeren aantrekken en dit wil buurtsport doen. Ook de democratisering van sport is nodig.

Voor de toekomst vind ik het een uitdaging om meer samen te werken met ander organisaties, elk werkt nog teveel in zijn eigen hoek. Ook het taalprobleem speelt hierin een grote rol.

Verder is ook meer medewerking van de gemeente noodzakelijk, meer mensen moeten samen rond de tafel zitten om de werking optimaler te maken.

4) Ziet u verder nog andere initiatieven die deze doelstelling mee zouden bewerkstelligen?

Zijn er reeds vorige initiatieven afgeschaft om bepaalde redenen? Ziet u een evolutie in buurtsport nu ten opzichte van pakweg 5 jaar geleden?

Wat is eigenlijk het grote verschil van buurtsport met nadere initiatieven?

De grote evolutie voor mij is de zichtbaarheid. Het grote probleem was dat buurtsport enkel bekend was binnen bepaalde organisaties, maar niet naar het publiek toe. Nu is buurtsport meer bekend bij kinderen en ouders. Verder is ook de structuur verbeterd, er moet niet meer vanaf nul begonnen worden. Ik zie de structuur van buurtsport als een soort bouwstructuur waar je met een coördinator werkt en onder hem verschillende wijkteams die steunen op de monitors. Verder zijn er in de structuur ook veel meer vrouwen gekomen.

5) Tot welke doelgroep(en) richt buurtsport Brussel zich?

Tot de kinderen van de 4 wijkprojecten en tot de jongeren in deze buurten om op te leiden in het opleidingsproject van buurtsport Brussel.

6) Wat ziet u als verschil van deze doelgroep met een andere? Hoe gaat u met dit verschil dan om?

Ik zie deze doelgroep niet echt anders. Soms kan de culturele achtergrond en de sociale achtergrond wel voor verschillen zorgen, maar ik vind deze jongeren niet anders dan een andere doelgroep.

Het verschil met de jongeren van het opleidingsproject ligt in de mentaliteit en denkwijze van hen. Wat voor ons normaal is, is voor hen abnormaal en omgekeerd.

7) Welke activiteiten of sporten biedt buurtsport Brussel aan? Waar vinden deze plaats? Waarom worden juist deze activiteiten aangeboden en waarom juist op deze plaatsen?

In de eerste plaats zijn we bij het aanbieden afhankelijk van de beschikbare infrastructuur. Verder proberen we zoveel mogelijk verschillende sporten aan te bieden. Dit zijn ook sporten die in Brussel mogelijk moeten zijn. Ik denk dan aan de klassieke sporten zoals voetbal, basketbal en volleybal, maar bv ook de minder klassieke zoals badminton.

8) Wordt er bij het begeleiden van de activiteiten ook rekening gehouden met wat de jongeren willen? Hoe weet u dat de jongeren juist dat willen?

De ideale manier van werken is hier eigenlijk omnisport, zodat de mensen kennis kunnen maken met verschillende sporten. Vele jongeren weten ook nog niet welke sport ze nu graag doen of niet. Verder zijn het ook vaak de ouders die beslissen wat hun kinderen doen. Verder proberen we ook naar de kinderen of ouders te luisteren om eventueel het aanbod aan te passen of indien mogelijk zaken bij te voegen. Hierbij moeten we ook zorgen voor een regelmatig contact, zoals in paasvakantie, krokusvakantie, kerstvakantie,...

9) Welke activiteiten vindt u dat er nog moeten bijkomen in de toekomst om participatie te verhogen? Ziet u tevens ook een gedragsverandering in deze jongeren of positieve effecten door het volgen van deze activiteiten en indien zo welke?

Ik heb hier niet altijd een goed zicht op, maar voor deze kinderen is het belangrijk dat ze de kans krijgen om te sporten zoals anderen dat kunnen en in dat opzicht kunnen deze activiteiten zeker een positief effect teweegbrengen.

10) Met welke organisatie werkt buurtsport Brussel samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking dan?

De laatste jaren werken we veel met Nederlandstalige basisscholen in Brussel. Dit heeft zo zijn redenen. Een eerste is een praktische reden, de meeste scholen hebben een sportzaal, dus

dat betekent een eventuele oplossing voor infrastructuur. Ten tweede hebben de meeste scholen problemen met hun sportaanbod, personeel en materiaal. Dit betekent dat we een synergie kunnen vormen. Wij zorgen voor de begeleider en materiaal, zij hebben de infrastructuur.

We werken ook samen met VTS, IBO'S, KIK, jeugdhuizen, SVS, VGC, Cultureel centrum, Fire Gym en lokale steunpunten.

11) Over welke financiële middelen beschikt buurtsport Brussel? Zijn er subsidies en overheidssteun aanwezig?

Een groot deel wordt gesubsidieerd via VGC en welbepaald twee kanalen daarvan nl. sportdienst en stedenfonds.

Er is ook geld van het Brussels Gewest, Federaal Imulsfonds of Nike-Fonds, maar dit enkel voor bepaalde projecten.

12) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan je denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Organisaties die eventueel geïnteresseerd zijn in het aanbieden van sporten aan voornamelijk allochtone mannen. Verder ook de gemeente waar je werkt, wat is hun standpunt?

Interview 4: Buurtsport Brussel

- 1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Gert Eeraerts
- welke organisatie? Buurtsport Brussel
  - functie? Stafmedewerker Kuregem
verantwoordelijke technische deel sportopleiding
  - eventuele opleiding? Licentiaat LO VUB,
VAO Wellnessmanagement, Overheidsmanagement

2) Wat betekent voor u buurtsport en hoe situeert u buurtsport Brussel daarin?

Uit ervaring heb ik gemerkt dat buurtsport overal iets anders kan betekenen. Zo zal het hier dus gaan om een stad in wijken of buurten te verdelen en dan hier een aanbod te creëren. Dus

concreet kan een skivakantie aanbieden aan buurtbewoners ook buurtsport zijn, al gaat het hier niet om kansarme jongeren. In Brussel zelf kiezen we wel voor een aanpak naar kansarme jongeren en dit in 4 zogenaamde kansarmen wijken. Buurtsport kan dan hier een oplossing bieden voor jongeren in wijken waar nauwelijks een aanbod is of dergelijke andere redenen.

3) Wat zijn de doelstelling(en) van buurtsport Brussel? Denkt u dat deze bereikt worden of ziet u nog tekortkomingen op sommige vlakken? Hoe denkt u deze dan al dan niet weg te werken? Wordt er bij de doelstellingen ook rekening gehouden met wat de jongeren willen en hoe weet u nu precies wat deze jongeren willen?

De doelstellingen zijn geschreven in het convenant met de VGC: organisatie van sport op wijkniveau, promotie van het bestaande aanbod naar de doelgroep toe, verbeteren en toegankelijker maken van infrastructuur voor de doelgroep, kwaliteitsverbeterende initiatieven nemen.

Concreet in Kuregem denk ik dat we al een goed aanbod hebben gericht naar lagere schoolkinderen. We kunnen echter nog veel doen aan contact met middelbare schoolkinderen. Verder moeten we ons ook de vraag stellen of we iets gaan aanbieden voor kleuters en + 18 jarigen.

Qua infrastructuur zou het ook nog beter kunnen. We kijken wel wat voorhanden is en proberen hier ook nog verdere contacten te leggen.

De promotie naar de kinderen toe loopt goed, maar in de toekomst toe streven we naar een zelfstandigere werking van kinderen en ouders. Zo is het bv niet de taak van een animator van kinderen op te halen en af te zetten, maar voorlopig hebben we geen andere keuze.

De kwaliteitsverbetering proberen we te bereiken door zelf een kwalitatief hoog aanbod aan te bieden en eventueel tips te geven aan organisaties waarmee we samenwerken.

Verder mag men ook het opleidingsproject niet vergeten. Het feit dat we 12 mensen opleiden om nadien in te schakelen maakt van buurtsport een uniek project.

4) Ziet u verder nog andere initiatieven die deze doelstelling mee zouden bewerkstelligen? Zijn er reeds vorige initiatieven afgeschaft om bepaalde redenen? Ziet u een evolutie in buurtsport nu ten opzichte van pakweg 5 jaar geleden?

Wat is eigenlijk het grote verschil van buurtsport met nadere initiatieven?

Echt initiatieven die geannuleerd zijn denk ik niet, wel sommige hervormd. Zo gaan we nu enkel in op zaken met toekomst en niet op eenmalige initiatieven. Sommige activiteiten zoals fietsparcours zijn geheroriënteerd naar de beoogde doelgroep.

Ik denk dat er een hele grote evolutie is in buurtsport. In professionaliteit en structuur is buurtsport bv veel beter geworden. Verder is er ook de verandering naar de wijkgerichte verdeling. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid voor zijn wijk en daar kiezen we volop voor. Verder is de kwaliteit van het aanbod en de begeleider verbeterd.

5) Tot welke doelgroep(en) richt buurtsport Brussel zich?

De doelgroep zijn de mensen die in de fysieke afbakening van de wijk wonen. Uiteraard is de afbakening iets groter dan dat. Een tweede aandachtspunt van de doelgroep is het Nederlandstalige en daarmee werken we ook samen met Nederlandstalige scholen. Er wordt dan ook zoveel mogelijk Nederlands gepraat met deze doelgroep.

6) Wat ziet u als verschil van deze doelgroep met een andere? Hoe gaat u met dit verschil dan om?

Deze doelgroep woont in een kansarme buurt, hebben minder inkomen, bestaat uit vele allochtonen,... Met deze zaken moet rekening gehouden worden. Zo zullen er etnische conflicten optreden en kan er onderliggend racisme meespelen. Verder zijn vele problemen ook te herleiden tot de taalbarrière en zijn er ook de religieuze verschillen.

7) Welke activiteiten of sporten biedt buurtsport Brussel aan? Waar vinden deze plaats? Waarom worden juist deze activiteiten aangeboden en waarom juist op deze plaatsen?

Het programma in Kuregem is als volgt: Maandag is er sportacademie voor 1e en 2e studiejaar. Woensdag is er KIK-box. Dit is een box van allerlei activiteiten waaruit de kinderen kunnen kiezen. Hierin zit een spelactiviteit, crea-activiteit of een sportactiviteit. Donderdag is er sportacademie voor 3e, 4e, 5e en 6e studiejaar. Sportacademie heeft het principe dat je maandelijks één sport centraal zet. Vrijdag is er een danswerking nl. hip-hop en breakdance aan jongens en meisjes van 4e, 5e, 6e studiejaar en 1e+2^e middelbaar. Dit zijn de wekelijks terugkerende activiteiten.

Verder zijn er in vakanties die langer dan één week duren ook nog sportkampen vooral omnisportkampen waarin we een zo gevarieerd mogelijk aanbod proberen op te stellen.

Daarnaast zijn er in de vakanties die minder dan een week zijn nog de sportdagen. Dit duurt slechts 1 dag en hier worden niet-alledaagse activiteiten gezocht.

8) Wordt er bij het begeleiden van de activiteiten ook rekening gehouden met wat de jongeren willen? Hoe weet u dat de jongeren juist dat willen?

Dit is in de eerste plaats jou onderzoek. Ik vind dat wetenschap de basis moet zijn van het beleid, daarmee dit onderzoek.

Ten tweede zijn er partnerorganisaties in de wijk die je dingen meegeven.

Ten derde zijn er de scholen waar je praat met leerkrachten of directies.

9) Welke activiteiten vindt u dat er nog moeten bijkomen in de toekomst om participatie te verhogen? Ziet u tevens ook een gedragsverandering in deze jongeren of positieve effecten door het volgen van deze activiteiten en indien zo welke?

Ik denk dat je hier je beperktheden moet kennen. Enkele uren per week kunnen niet echt een gedragsverandering geven. Wel is het zo dat we deze jongeren de kans geven die ze anders niet zouden krijgen en we verplichten hen Nederlands te praten wat hen ten goede kan komen op de arbeidsmarkt. Ook besteden we aandacht naar gezonde voeding en geven we daar ook een signaal naar de ouders toe.

10) Met welke organisaties werkt buurtsport Brussel samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking dan?

In Kuregem is dit voornamelijk KIK. Deze samenwerking verloopt héél goed, het is een win-win situation. Door KIK kunnen wij bepaalde zaken afstoten zoals administratie zodat wij ons op andere dingen kunnen concentreren.

Ondertussen zijn er natuurlijk ook contacten met ander organisaties die ook met KIK samenwerken. Dit zijn bv Beeldenstorm, De Voorzienigheidsschool, De Grondels, Alhambra,... Met deze organisaties zijn er echter goede afspraken nodig omdat beide partners niet altijd evenveel weten over elkanders specialiteit.

11) Over welke financiële middelen beschikt buurtsport Brussel? Zijn er subsidies en overheidssteun aanwezig?

Buurtsport krijgt zeker zijn financiële middelen van diverse overheidsniveaus. Wel is het zo dat het op personeelsniveau licht afgebouwd wordt en dit is zeker geen goede zaak. Ook zijn vele subsidies projectsubsidies die al dan niet goedgekeurd worden en veel papierwerk met zich meevragen.

Algemeen gezien denk ik wel dat het financiële van deze vzw goed zit. De uitbetalingen en dergelijke gebeurt bv allemaal zeer correct.

12) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan je denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Eventueel Kamal van buurtsport Brussel. Verder ook de gemeente Anderlecht.

Interview 5: KIK

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Ina Van Rijkel

- welke organisatie? KIK (Ket in Kuregem)
- functie? Coördinator
- eventuele opleiding? Sociaal assistente

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Ik denk dat buurtsport betekent: 'De mogelijkheid tot sporten in je eigen buurt'. Hier is het ook vooral de bedoeling om naar achtergestelde buurten te gaan en daar deze mogelijkheid te creëren.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

KIK is eigenlijk een verzameling van verschillende activiteiten, deze allemaal gedaan door partnerorganisaties gevestigd in Kuregem. Buurtsport zelf is hier eigenlijk een uitzondering op omdat deze elders gevestigd zijn, maar ze hebben ook dezelfde opdracht. Uiteindelijk zijn we met een aantal organisaties rond de tafel gaan zitten en hebben we gepoogd om zo een

programma op te stellen voor de kinderen in de buurt. Doorheen de loop van de tijd hebben we ook altijd gepoogd om dit bij te sturen naargelang de noden.

Het probleem ligt nog dikwijls bij de infrastructuur, zo is er geen enkel zwembad in de buurt en zijn de sportzalen van de scholen waarmee we samenwerken in zeer slechte staat.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

We doen elk jaar in mei altijd een bevraging bij de kinderen en we kijken of hun vraag kan ingevuld worden.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

De scholen waarmee we werken bestaan uit bijna volledig anderstaligen, allochtonen. Deze buurt is ook één van de armste van België, dat is iets waar je zeker rekening mee moet houden.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

Dit is 2x in de week sportacademie namelijk maandag en donderdag. Woensdag is er een vrijetijds-sportacademie waarbij de kinderen kunnen kiezen uit een aantal activiteiten. Verder zijn er in de vakanties nog sportkampen en sportinitiaties. Vrijdag is er ook nog dans.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Samenwerken is eigenlijk ons concept. Door de samenwerking met andere organisaties kunnen wij ons doel en doelgroep beter bereiken. Met alle partnerorganisaties brengen we dan samen een folder uit waarin staat wat er voor de kinderen aangeboden wordt. Deze samenwerking verloopt over het algemeen zeer goed.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Het stads²

Interview 6: KIK

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Dieter Geysels

- welke organisatie? KIK (Ket in Kuregem)
- functie? Sportanimateur
- eventuele opleiding? Animatorbrevet

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Sportactiviteiten organiseren in verschillende wijken in Brussel. Ook samenwerken met andere organisaties en zo de verschillende activiteiten samenbrengen.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

In de vakanties kan er nog meer verscheidenheid in de activiteiten qua leeftijdsgroep. In het jaar zelf draaien de activiteiten vrij goed en denk ik wel dat de meeste kinderen tevreden zijn.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

Ja want voetbal is bv heel populair en wanneer we dit niet doen kan het nog altijd dat we dit voor het laatste kwartier doen indien de kinderen goed meewerken.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

Het zijn vooral kinderen dat thuis Frans spreken, dit is soms moeilijk. Er moet de nadruk gelegd worden op het Nederlands praten aangezien KIK een Nederlandstalige organisatie is.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

Dit is 2x in de week sportacademie namelijk maandag en donderdag. Woensdag is er een vrijetijds-sportacademie waarbij de kinderen kunnen kiezen uit een aantal activiteiten. Verder zijn er in de vakanties nog sportkampen en sportinitiaties. Vrijdag is er ook nog dans.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

We werken eerst en vooral met enkel scholen samen hier in Kuregem. Verder ook met Buurtsport en ook nog jeugdhuizen zoals Alhambra.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Fire-gym of organisaties waarmee buurtsport zelf samenwerkt.

Interview 7: Alhambra

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Offry Obsamat

- welke organisatie? Alhambra

- functie? Sportmonitor

- eventuele opleiding? Animatorbrevet

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Buurtsport betekent voor mij sport organiseren in de buurten. Mijn persoonlijke ervaringen hiermee zijn voornamelijk gebaseerd op het voetbal. Ik heb de indruk dat de jongeren dit één

van de leukste activiteiten vinden om te doen. Er is ook niet veel materiaal en infrastructuur voor nodig.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

Ik heb niet echt veel zicht op de werking zelf. Uiteraard kan een werking altijd verbeteren. Ik denk hierbij vooral aan betere samenwerking tussen de verschillende organisaties.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

Dat hangt ervan af. Soms luisteren we wel naar de jongeren op andere momenten dan weer niet. Je moet ook zien in welke mate ja aan hun noden kan voldoen. Het moet natuurlijk ook praktisch mogelijk zijn.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

De jongeren zijn zoals alle andere jongeren in België. Natuurlijk heeft iedereen wel eens problemen. Deze jongeren worden hier wat vaker mee geconfronteerd en daardoor wordt het hen niet makkelijk gemaakt ook op het gebied van sport. Daarom proberen wij hen zoveel mogelijk de kans te geven om aan sport te laten doen.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

We doen veel kampen of zaken zoals zwemmen. We zitten hier ook met voornamelijk jongens dus de zaken moeten vooral sportief en energiek zijn.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Dat hangt ervan af. Soms werken we samen met andere buurten, maar ook met de verschillende Gemeenten werken we samen.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Misschien andere jeugdhuizen, buurtsport zelf of de gemeente Anderlecht.

Interview 8 en 9: Vlaamse GemeenschapsComissie

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Hilde Van Cauwenbergh en Ann Van

Buggenhout

- welke organisatie? Vlaamse GemeenschapsComissie (sportdienst)
- functie? Coördinator en Sportfunctionaris
- eventuele opleiding? Licentiaat LO, opleiding sportfunctionaris

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Ik denk dat het probleem van buurtsport is dat de term zeer algemeen is en door iedereen anders kan geïnterpreteerd worden. Ik denk dus dat een afbakening van dit begrip zich opdringt. Buurtsport is dus letterlijk sport in de buurt. De doelgroep kan dan ook afhangen van met welke wijk men werkt, soms kunnen dit kansarme jongeren zijn, maar dit moet niet altijd het geval zijn.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

Vroeger is men eigenlijk gestart met 'buurtvoetbal' wat enkel voetbal inhield. Nadien is er een initiatief geweest in Brussel van de KBVB om een soort straatvoetbal of pleintjesvoetbal te organiseren met tornooien en dergelijke. Hierop kwamen vele kinderen van de buurten af.

Nadien is dit geëvolueerd naar 'buurtbal' omdat buurtsport een veel ruimer begrip geworden is. Later is dan BIS Foyer ontstaan in de buurten rond Molenbeek die verder in deze buurten probeerde initiatieven op te starten. Later is dan uit het opleidings-en tewerkstellingsproject de vzw buurtsport Brussel zelf opgericht met een betere werking rond buurtsport. Zij vormen een soort kapstok die andere projecten vervolledigt. Nu is het wel het geval dat het begrip te ruim genomen wordt en dat een afbakening noodzakelijk is.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

Je moet hier de lokale noden in kaart brengen en dit kan zeer wijkgebonden zijn. Het is hier aan de wijkwerkers en stafmedewerkers die hier moeten inspelen op de noden van de doelgroep naargelang de mogelijkheden. Dit is een soort groeiproces waarbij je moet zien na verloop van tijd welke activiteiten eventueel ook succes kunnen hebben en welke niet.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

Ik denk wel dat er een andere aanpak vereist is. De fout die wel vaak gemaakt wordt is dat niet alle allochtonen kansarmen zijn en omgekeerd. Wel kunnen deze een groot doelpubliek vormen, maar ook sommige kansarme autochtonen kunnen hier ook bij gerekend worden. Soms kan het financiële wel een drempel vormen of de organisatie ligt nogal wat moeilijk. Vrije tijd is vaak niet prioritair bij sommige families. Ook taal kan een barrière zijn.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

In Kuregem werken wij samen met buurtsport Brussel en KIK. Zij verzorgen dan de activiteiten en het programma dat wordt aangeboden hetzij wekelijks hetzij onder vorm van sportdagen of sportkampen.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Bis Foyer, buurtsport Brussel, Fire Gym, verschillende sportverenigingen. De samenwerking verloopt goed, nu is het ons doel om te kijken dat er geen overlappingsen zijn en alle initiatieven op elkaar af te stemmen zodat hun werkingen complementair zijn.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Fire Gym, enkele sportclubs, WMKJ's, Jeugd en Stad.

Interview 10: NIKE-Fonds

1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Veerle Van Kets

- welke organisatie? NIKE-Fonds

- functie? Opdrachthouder NIKE-fonds

- eventuele opleiding? Handelsingenieur

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Buurtsport gaat over niet-georganiseerd en recreatief sporten in de buurten. Dus aanwezig zijn in de buurten en dit niet alleen via sportclubs, maar ook via andere organisaties die in deze buurten sport organiseren.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

Ik denk dat er nog meer op een structurele manier moet gewerkt worden en middelen moeten vrijgemaakt worden om buurtsport verder overal in te richten. Het kan ook een oplossing zijn indien er meer uren uit scholen vrijgemaakt kunnen worden, dit bv in de vorm van licentiaten of regenten LO die deze uren dan voor hun rekening kunnen nemen.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

In de projecten die ik ken werkt dit wel goed en houdt men rekening met de wensen van de doelgroep. Dit natuurlijk in de mate van het mogelijke en naargelang de mogelijkheden van infrastructuur en dergelijke.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

Dit hetzelfde en toch heel verschillend. Enerzijds bestaat deze doelgroep ook uit jongeren en daarvoor kan je dezelfde sportactiviteiten inrichten. Anderzijds kan de manier waarop dit wordt gedaan wel verschillen. Ik denk hieraan de lichaamstaal, de toon, enz... De diversiteit ligt dus niet enkel op etnische lijnen, maar ook op sociale lijnen. Dit kan dan nog eens verschillen van wijk tot wijk.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

Wij bieden zelf geen activiteiten aan. Wij ondersteunen initiatieven die draaien rond vorming en sport. Momenteel zoeken we naar meer structurele wetgeving. We zoeken om sport en buurtsport op grotere schaal mogelijk te maken.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Met de VUB, Buurtsport Vlaanderen, ISB's en alle partners die actief zijn op dit veld. De samenwerking verloopt over het algemeen zeer vlot.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

Ik denk hierbij vooral aan Buurtsport Vlaanderen zelf.

Interview 11: Buurtsport Vlaanderen

- 1) persoonlijke gegevens ondervraagde: - naam? Pascal De Maesschalck
- welke organisatie? Buurtsport Vlaanderen/ISB
  - functie? Secretariaat ISB, buurtsport aan de man brengen
  - eventuele opleiding? Regent ned-gesch-aardr, gewerkt aan jeugddienst, trainer voetbalploeg

2) Wat zegt u buurtsport? Hebt u hier persoonlijke ervaringen mee en zo ja hoe waren die dan?

Het motto dat we met buurtsport hanteren is 'samen, bewegen, sporten'. Sport wordt hierin vrij ruim geïnterpreteerd. We proberen hier zowel jong als oud aan het bewegen te krijgen en dit op recreatief niveau. Zowel getalenteerden als niet-getalenteerden proberen we dus te bereiken en dit op niveau van de buurt.

3) Hebt u enig zicht op de buurtsportwerking in Anderlecht (Kuregem)? Zo ja wat vindt u van deze werking? Op welke vlakken kan deze nog verbeteren of ziet u nog andere initiatieven die de werking kunnen verbeteren?

Het probleem is dat je de werking in Brussel niet kunt vergelijken met andere steden, misschien enkel met Antwerpen .De vergelijking naar steden zoals Lier e.d is niet te maken. Ook werkt Buurtsport Brussel anders omdat ze gebruik maken van een opleidingsproject voor jongeren.

Algemene werking: Ik denk dat je buurtsport altijd langs twee kanten moet zien. Ten eerste is er de campagne zelf en ten tweede zijn er de activiteiten die lopen in het veld waar we direct of indirect mee te maken hebben.

Wat zeker kan verbeteren is dat op lokaal vlak de gemeenten echt aan buurtsport moeten gaan doen en hierbij de doelgroep zeer ruim houden. Er moet ook meer verantwoordelijkheid gegeven worden aan mensen die echt buurtsport willen organiseren. Deze zouden dan bij ons terecht kunnen voor ondersteuning, zowel technisch als financieel.

Er zijn algemeen gezien eigenlijk wel ideeën, maar het is nu een zaak om deze te laten groeien.

4) Denkt u dat er in deze werking en aanbod voldoende rekening gehouden wordt met de jongeren en hetgeen zij willen?

Het is hier afhankelijk met wat je bedoeld met doelgroep. Buurtsport richt zich op de eerste plaats naar alle mensen. We merken wel dat allochtonen vaker bereikt worden omdat de activiteiten vrijblijvend zijn en in de buurt worden georganiseerd. Of we nu rekening houden met de doelgroep is moeilijk te zeggen. Het aanbieden van activiteiten zelf ligt eigenlijk bij de gemeenten en aangezien de doelgroep zeer ruim opgevat wordt, is het niet altijd makkelijk om ieders wensen te laten uitkomen.

5) Hebt u reeds persoonlijke ervaringen met de doelgroep van buurtsport? Ziet u een verschil tussen deze doelgroep en andere en waarom? Hoe ga je dan best met dit verschil om?

Ik heb ervaring vanuit mijn functie bij de jeugddienst en ook als voetbaltrainer. Deze functie die ik echter nu bekleed is vooral op secretariaat en ondersteuning gericht dus ik kom niet

veel in contact met het veld. Wat ik merk is dat we inderdaad meer allochtonen aantrekken om de reeds genoemde redenen.

6) Biedt uw organisatie activiteiten aan in Anderlecht (Kuregem) of op andere locaties met als doelgroep deze jongeren? Waarom worden deze activiteiten juist aangeboden en wordt er hierbij ook rekening gehouden met wat de jongeren willen?

Algemeen gezien: De top op het veld blijft voetbal of straatvoetbal. Dit is zo omdat dit direct succes heeft en er meestal wel 20 à 30 jongeren kunnen bereikt worden. Verder zijn ook gevechtssporten heel populair omdat daar niet veel infrastructuur voor nodig is. Ook dans en basketbal zijn in trek. Het zijn dus vooral sporten die je individueel kan beoefenen die populair zijn. Sporten die technisch moeilijk zijn of meerdere mensen vragen zoals volleybal komen niet aan bod.

7) Met welke organisaties werkt u nog samen en waarom? Hoe verloopt deze samenwerking?

Op lokaal vlak werken we samen met de sportdienst van de gemeenten, jeugddienst, welzijnsdienst, ... Op dit moment is dit nog te weinig met sportclubs. Dit is een werkpunt naar de toekomst toe.

De samenwerking hangt af van de gemeenten zelf en van persoon tot persoon. Als deze sportfunctionaris dynamisch is dan kan er wel heel wat geregeld worden. Soms heeft ook de lokale politieke kleur wel eens zijn invloed.

8) Zijn er nog andere mensen of initiatieven m.b.t sport aanwezig in deze wijk waaraan u denkt die we best ook ondervragen over dit onderwerp?

De mensen die in het veld met buurtsport bezig zijn, de VGC, VVJ, ...

Bijlage 4: Enquête lagere school

Sportgedrag bij jongeren van 6 tot 12 jaar

1) Naam: .....
Leeftijd: .....
Woonplaats: .....

2) Doe je aan sport? Ja
Nee

Indien nee ga naar vraag 7

3) Welke sporten doe je? Voetbal (zaalvoetbal)
 Tennis
 Basketbal
 Vechtsporten (Judo, Karate, capoeira, kik-box, ...)
 Dansen (hip-hop, aërobic, ...)
 Fitness
 Atletiek
 Andere, en zo ja welke: .....

4) Waar doe je deze sporten? Dichtbij mijn woonplaats

- In Kuregem
- Ergens anders, en zo ja waar? .....

- 5) Waarom doe je deze sporten? Ik vind ze leuk
- Mijn vrienden doen deze sporten ook
  - Het is een toffe leraar
  - Andere, en zo ja welke? .....

- 6) Wat vind je van de sportleraar? Leuk
- Niet leuk
  - Soms leuk, soms niet

Ga naar vraag 9

- 7) Waarom doe je geen sport? Ik vind sport niet leuk
- Ik vind de leraar niet leuk
  - Het is duur
  - De sporten die ik wil doen zijn er niet
  - De afstand tot de sportclub of sportzaal is te ver
  - Andere, en zo ja welke?.....

- 8) Wanneer zou je meer aan sport doen? Als er een andere sportleraar is
- Als er andere sporten zijn zoals: .....
  - Als het minder duur was
  - Als de afstand tot de club of sportzaal korterbij was
  - Andere: .....

- 9) Neem je soms deel aan sportkampen? Ja
- Nee

indien nee ga naar vraag 12

- 10) Welke sportkampen waren dit? .....

- 11) Waarom nam je hieraan deel? Leuke sport(en)
- Vrienden namen deel
  - Leuke leraar(s)
  - Niet duur
  - Kortbij mijn woonplaats
  - goede kwaliteit
  - Andere, en zo ja welke?.....
- .....

- 12) Ben je lid van een sportclub? (voetbalclub, dansclub, vechtclub, ...) Ja
- Nee

indien nee ga naar vraag 15

- 13) Welke sportclub is dit? .....

- 14) Waarom ben je lid van deze club? De club is niet ver van mijn woonplaats
 Mijn vrienden gaan naar deze club
 De begeleiders zijn leuk
 De kwaliteit is goed
 Het lidgeld is niet duur
 Andere, en zo ja welke?.....
.....

- 15) Welke sporten moeten er nog bijkomen in Kuregem of dichtbij je woonplaats?
 Voetbal, basketbal, tennis
 Vechtsporten of dans
 Andere, en zo ja welke? .....

wij danken u voor uw medewerking!!!!

Bijlage 5: Enquête middelbare school

Sportgedrag bij jongeren van 12 tot 18 jaar

- 1) Naam: .....
Leeftijd: .....
Woonplaats: .....

- 2) Doe je aan sport? Ja
Nee

Indien nee ga naar vraag 7

- 3) Welke sporten beoefen je? Voetbal (zaalvoetbal)
 Tennis
 Basketbal
 Vechtsporten (Judo, Karate, capoeira, kik-box, ...)
 Dansen (hip-hop, aërobic, ...)
 Fitness
 Atletiek
 Andere, en zo ja welke: .....

- 4) Waar beoefen je deze sporten? Dichtbij mijn woonplaats

- In Kuregem
- Ergens anders, en zo ja waar? .....

5) Waarom beoefen je deze sporten?

.....
.....
.....

6) Wat vind je van de begeleider? (positieve of negatieve ervaringen met hem?)

.....
.....
.....

Ga naar vraag 9

7) Waarom doe je geen sport?

.....
.....
.....

8) Wanneer zou je meer aan sport doen? Als er een andere begeleider is

- Als sport goedkoper was
- Als de sportclub of sportzaal dichterbij was
- Als er andere sporten zijn zoals: .....
- Andere: .....

9) Neem je soms deel aan sportkampen? Ja

Nee

indien nee ga naar vraag 12

10) Welke sportkampen waren dit? .....

11) Waarom nam je hieraan deel?

.....
.....
.....

12) Ben je lid van een sportclub? Ja

Nee

indien nee ga naar vraag 15

13) Welke sportclub is dit? .....

14) Waarom ben je lid van deze club?

.....
.....
.....

15) Welke sporten moeten er nog bijkomen in Kuregem of dichtbij je woonplaats?

- Voetbal, basketbal, tennis
- Vechtsporten
- Andere, en zo ja welke?.....

Wij danken u voor uw medewerking!!!!

Bijlage 6: Enquêtes van de vraag

Zie CD-ROM achterflap

Bijlage 7: Beleidskader buurtsport

Buurtsport is een campagne van de Vlaamse overheid en valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse Minister van Cultuur, Jeugd en Sport namelijk Bert Anciaux. De Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en Jeugdconsulenten (VJJ) en het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) zijn de dragende partners voor dit beleid. De lokale overheid behoudt echter de autonomie om buurtsport te organiseren volgens de aard van gemeente of noden en behoeften van hun bewoners, maar de centrale rol moet eerder toegeschreven worden aan de gemeenten zelf of meer bepaald de sportdiensten in samenwerking met ander jeugd- en welzijnsdiensten. Deze hebben de opdracht om een programma op te stellen voor de beoogde doelgroep met als doestelling de mensen meer aan het sporten te krijgen. Wanneer dan zulke programma's en initiatieven genomen worden is het de beurt aan buurtsport of de lokale overheid om deze te steunen en te financieren. Het is met andere woorden een zaak om zoveel mogelijk samenwerkingsakkoorden te krijgen tussen de verschillende organisaties om

zo de buurtsportwerking te optimaliseren . Dit komt dan alleen maar de buurtbewoners ten goede zodat zij kunnen genieten van een goed ondersteund en gevarieerd aanbod.

Bijlage 8: Beleidskader Buurtsport Brussel

Buurtsport Brussel telt 24 personeelsleden. 12 hiervan zijn tewerkgesteld in de zogenaamde opleiding of doorstromingscontracten, 8 mensen zijn verantwoordelijk voor de basiswerking, 2 mensen verzorgen het OPT-project en dan rest er nog de coördinator met de administratief verantwoordelijke. Momenteel draagt de personeelsinbreng bedoeld voor het opleidings- en tewerkstellingsproject via het stedenfonds en de BGDA voor een groot deel mee in de basiswerking. Dit is volgens buurtsport op lange termijn niet houdbaar. In de toekomst vraagt Buurtsport dan ook een stevige inbreng van de VGC sport om enerzijds de huidige werking te kunnen handhaven zonder dat het opleidings- en tewerkstellingsproject hier nadeel van ondervindt en anderzijds de nodige mankracht om de door de VGC sportdienst 5 voorgestelde opdrachten in de toekomst volop te kunnen realiseren.

Op korte termijn heeft Buurtsport enkele bedenkingen bij het personeelstekort. Zo is er volgens hen dringend nood aan een halftijdse administratieve kracht en een extra voltijdse sportanimator voor de basiswerking omdat deze momenteel slechts uit 8 mensen bestaat. Financieel zijn de personeelstoelagen van de VGC ontoereikend. Buurtsport wil dan ook snel duidelijkheid over de toekomst op het gebied van structurele en financiële middelen. Er is nood aan zekerheid over welke middelen de vzw kan beschikken voor de komende jaren en hoeveel deze middelen van VGC en PIOW dan juist bedragen.

De werkmiddelen zijn niet toereikend. Buurtsport wil zijn activiteitenaanbod uitbreiden, maar hiervoor is nood aan extra sportinfrastructuur, sportmateriaal, externe medewerkers,... Buurtsport Brussel heeft zoals het geval was in de wijkwerking ook enkele samenwerkingsakkoorden gesloten. Deze zijn vooral met verwante organisaties zoals: Buurtsport Vlaanderen, VGC- sportdienst, Interzonaal Overleg, Stads², Stuurgroep schoolsport en Bis Foyer.

Bijlage 9: Conventie Buurtsport Brussel met VGC

collegebesluit nr. 00/452

21 december 2000

**Besluit houdende het erkennen van en sluiten van een conventie met de vzw Buurtsport Brussel
Het College,**

Gelet op de artikelen 127, 128, 135, 136, 163, 166 en 178 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994 ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere

wet van 8 augustus 1988 ;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen ;

Gelet op de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten ;

Gelet op de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur ;

Gelet op het advies van de Sportraad op 28 november 2000 ;

Na beraadslaging,

Besluit

Artikel 1.-

Het College erkent de vzw Buurtsport Brussel op basis van de stichtingsvergadering van 28 november 2000 na aanpassing van de samenstelling van de Raad van Beheer op basis van volgend principe :
gelijkmatige verdeling vrouw/man en allochtonen/autochtonen

Artikel 2.-

Het College keurt de conventie met de vzw Buurtsport Brussel goed. Het bevoegd Collegelid ondertekent deze conventie, waarvan de tekst als bijlage.

Artikel 3.-

De uitgaven zoals vermeld in de conventie, worden aangerekend op artikel 56004/332-02 van de begroting 2001 waar, onder voorbehoud van de goedkeuring van de begroting 2001, een krediet van 3.500.000 BEF is uitgetrokken voor de vzw Buurtsport Brussel.

De Collegeleden,

Jos CHABERT Guy VANHENGEL Robert DELATHOUWER

Conventie tussen het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de vzw Buurtsport Brussel

Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hierna genoemd het College en vertegenwoordigd door de heer Robert Delathouwer, bevoegd Collegelid en de vzw Buurtsport Brussel vertegenwoordigd door de heer Marc D'Hondt, voorzitter komen overeen

Hoofdstuk I : Algemene bepalingen

Artikel 1.-

Het College erkent de vzw. Buurtsport Brussel op grond van haar statuten zoals ze door de stichtende leden werden goedgekeurd op 28 november 2000 en door de Algemene Vergadering. Wijzigingen en aanvullingen van de statuten, het huishoudelijk reglement, de samenstelling van de Algemene Vergadering en van de Raad van Beheer worden uiterlijk 60 dagen na de beslissing van de Algemene Vergadering voorgelegd aan het College. Uiterlijk 60 dagen na de kennisgeving deelt het College zijn beslissing hierover mee aan de vzw Buurtsport Brussel.

Artikel 2.-

De Algemene Vergadering van de vzw Buurtsport Brussel wordt samengesteld op basis van pluralisme en deskundigheid. Op elke vergadering van de vzw Buurtsport Brussel worden personeelsleden van de administratie van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie uitgenodigd als waarnemer.

Artikel 3.-

De vzw Buurtsport Brussel dient twee maanden na ondertekening van deze conventie een werkingsplan en een financieel plan in. De vzw Buurtsport Brussel legt jaarlijks vóór 15 maart de rekeningen, de balans en een werkingsverslag van het voorbije dienstjaar aan het College voor, en vóór 15 juni een werkingsprogramma voor het volgende begrotingsjaar. Het werkingsprogramma bevat de volgende elementen :

§1 een overzicht van het personeel en van hun respectieve taken voor de uitvoering van deze conventie;

§2 een jaarplan, waarin de opdrachten, beschreven in artikel 4 van deze conventie, uitgeschreven worden in concrete doelstellingen, met een beschrijving van de geplande activiteiten en een timing;

§3 een financieel plan Op basis van het ingediende dossier overleggen een afvaardiging van de vzw Buurtsport Brussel en de bevoegde Collegeleden en administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de inhoudelijke werking van de vzw en over haar financiële middelen.

Hoofdstuk II : Opdrachten

Artikel 4.-

§1 In het kader van deze conventie wordt de vzw Buurtsport Brussel belast met de volgende opdrachten:

1. Het creëren en organiseren van een eigen buurtsportaanbod op maat;
2. Het toegankelijker maken van de reguliere sportwereld voor de beoogde doelgroep;
3. Beschikbare informatie toegankelijk maken voor doelgroepen op buurtniveau;
4. Het nemen van initiatieven met het oog op kwaliteitsverbetering zoals het aanreiken van kadervormingsactiviteiten ten einde de buurtsportwerking op een kwalitatieve manier uit te bouwen
5. Het uitbreiden, versterken, bereikbaar en toegankelijk maken van sportinfrastructuur met betrekking tot de beoogde doelgroepen

Artikel 5.-

Daarnaast kan het College aan de vzw Buurtsport Brussel opdrachten toevertrouwen, voor zover zij beantwoorden aan de doelstellingen van de vereniging. Ook derden kunnen de vzw Buurtsport Brussel opdrachten toevertrouwen en er overeenkomsten mee afsluiten, voor zover ze het in de conventie omschreven takenpakket niet schaden.

Hoofdstuk III: Middelen

Artikel 6.-

Overeenkomstig het takenpakket en op basis van de door de vzw Buurtsport Brussel ingediende begroting schrijft het College, binnen de perken van de kredieten die daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschapscommissie uitgetrokken werden, een toelage in voor personeels- en werkingskosten. Deze toelage moet de vzw Buurtsport Brussel in staat stellen haar opdracht uit te voeren.

Artikel 7.-

§ 1 De middelen die het College ter uitvoering van artikel 6 van deze conventie ter beschikking stelt, hebben betrekking op :

a) Werkingsmiddelen

Op basis van de ingediende begroting zorgt het College voor een financiële tegemoetkoming aan de vzw Buurtsport Brussel voor het uitvoeren van de opdracht. Deze werkingsmiddelen bevatten onder meer een bijdrage voor huisvestingskosten. Het College kan eventueel een huisvesting van de vzw Buurtsport Brussel ter beschikking stellen. Het totaal van deze werkingsmiddelen bedraagt 700.000 BEF in het jaar 2001.

b) Personeel

Het College kent aan de vzw Buurtsport Brussel een forfaitaire personeelstoelage toe. Deze forfaitaire personeelstoelage bedraagt voor een coördinerende kracht 1.600.000 BEF en voor een administratieve kracht 1.200.000 BEF. Voor het jaar 2001 wordt aan de vzw Buurtsport Brussel een personeelstoelage toegekend voor één coördinerende kracht en één administratieve kracht.

Het totaal van deze forfaitaire personeelstoelagen bedraagt 2.800.000 BEF voor het jaar 2001. Jaarlijks zal het bedrag van de werkingsmiddelen en de forfaitaire personeelstoelage voor een coördinerende en administratieve kracht alsmede het aantal gesubsidieerde personeelsleden voor het daaropvolgende jaar overeengekomen worden tijdens het overleg, zoals bepaald in artikel 3.

§ 2 De vzw Buurtsport Brussel kan steeds eigen projecten ontwikkelen en hiervoor bijkomende middelen aanvragen bij het College.

§ 3 De vzw Buurtsport Brussel doet alle inspanningen om een erkenning en subsidiëring te bekomen bij andere overheden dan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

§ 4 De vzw Buurtsport Brussel zal waar mogelijk de stappen zetten om eigen middelen te verwerven voor de ontwikkeling van haar werking.

Artikel 8.-

Alle goederen, verworven voor het realiseren van de opdracht bepaald in deze conventie, zijn eigendom van de vzw Buurtsport Brussel, met uitzondering van de goederen die door het College ter beschikking worden gesteld en waarvan een inventaris wordt bijgehouden. De vzw Buurtsport Brussel verbindt er zich toe bij de ontbinding van de vereniging het eventuele nettoactief in overleg met het College over te maken aan een vereniging of instelling waarvan de doelstellingen overeenkomen met die van de vzw.

Hoofdstuk V : Toezicht

Artikel 9.-

Elke wijziging in de statuten en in de samenstelling van de beheersorganen moeten voorgelegd worden aan het College. Hierbij worden de bepalingen van deze conventie toegepast, evenals alle regelingen die verband houden met de controle op de toekenning en aanwending van subsidies.

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 10.-

Alles wat niet in deze conventie werd opgenomen, wordt door de betrokken partijen afzonderlijk en schriftelijk overeengekomen.

Artikel 11.-

In alle vormen van geschreven of gedrukte communicatie met derden zal de Vlaamse Gemeenschapscommissie vermeld worden als subsidiërende overheid.

Artikel 12.-

Deze conventie is jaarlijks opzegbaar met inachtneming van een opzegtermijn van 1 jaar.

Artikel 13.-

Deze conventie treedt in werking op 1 januari 2001.

Gedaan te Brussel in drie exemplaren op ....

Elke partij erkent haar exemplaar ontvangen te hebben.

**Voor het College, Voor de vzw Buurtsport Brussel,
Robert DELATHOUWER Marc D'Hondt**

**Gezien om gevoegd te worden bij collegebesluit nr. 00/452 van 21 december 2000 houdende de erkenning van en het sluiten van een overeenkomst met de vzw Buurtsport Brussel,
De Collegeleden,**

Jos CHABERT Guy VANHENGEL Robert DELATHOUWER

**Bijlage bij het collegebesluit nr. 00/452 van 21 december 2000 houdende de erkenning van en het sluiten van een conventie met de vzw Buurtsport Brussel.
Samenstelling van de Algemene Vergadering van de vzw Buurtsport Brussel**

- De heer Marc D'Hondt, voorzitter
- De heer Evert Sper, ondervoorzitter
- De heer Steven Degraeve, secretaris

- Mevrouw Nora De Kempeneer, penningmeester
- De heer Pol Dobbelaere
- De heer Khalid El Addaoui
- Mevrouw Anne Laenen
- De heer Johan Martens
- De heer Staf Van Acker
- De heer Dirk Van De Wiele
- De heer Jan Van Roy
- Mevrouw Miet Verellen
- De heer Paul Vogelaers
- De heer Raf Wyns
- Mevrouw Sandra Beek
- Mevrouw Mia Droeshout

Samenstelling van de Raad van Beheer van de vzw Buurtsport Brussel

- De heer Marc D'Hondt, voorzitter
- De heer Evert Sper, ondervoorzitter
- De heer Steven Degraeve, secretaris
- Mevrouw Nora De Kempeneer, penningmeester
- De heer Pol Dobbelaere
- De heer Khalid El Addaoui
- Mevrouw Anne Laenen
- De heer Johan Martens
- De heer Staf Van Acker
- De heer Dirk Van De Wiele
- De heer Jan Van Roy
- Mevrouw Miet Verellen
- De heer Paul Vogelaers
- De heer Raf Wyns
- Mevrouw Sandra Beek

Gezien om gevoegd te worden bij collegebesluit nr. 00/452 van 21 december 2000 houdende de erkenning van en het sluiten van een overeenkomst met de vzw Buurtsport Brussel
De Collegeleden,

Jos CHABERT Guy VANHENGEL Robert DELATHOUWER

Bijlage 3 bij het collegebesluit nr. 00/452 van 21 december 2000 houdende de erkenning van en het sluiten van een conventie met de vzw Buurtsport Brussel

Statuten van de vzw Buurtsport

Gezien om gevoegd te worden bij collegebesluit nr. 00/452 van 21 december 2000 houdende de erkenning van en het sluiten van een overeenkomst met de v.z.w. Buurtsport Brussel,
De Collegeleden,

Jos CHABERT Guy VANHENGEL Robert DELATHOUWER

Bijlage 10: Beschrijvin wijken (buiten Anderlecht) waarin Buurtsport Brussel Werkzaam is

1000 Brussel

Pas vanaf september 2004 was er sprake van een vast en stabiel wijkteam in deze wijk mede dankzij de vele personeelwissels. Zoals reeds eerder vermeld concentreert men zich hier op 3 wijken namelijk: de Chicagowijk, de Anneesenswijk en Marollen

De uitbouw van de activiteiten in deze wijken valt mede onder de verantwoordelijkheid van de Noordwijk (Schaarbeek) Uiteindelijk zal buurtsport Brussel proberen om deze wijken op termijn onafhankelijk te laten werken met elk zijn eigen wijkteam.

Ook in deze wijk gaat buurtsport samenwerkingsakkoorden aan met enkel organisaties die proberen dezelfde doelen na te streven. Deze zijn: WMKJ Chicago, De Markten, 2103-Marollen, basisschool De Kleurdoos en IBO De Buitenling

Welke concrete activiteiten worden hier nu georganiseerd voor de jongeren?

Ten eerste zoals in Kuregem het geval is, worden hier ook sportkampen georganiseerd. Deze zijn omnisportkampen met de bedoeling om de kinderen een gevarieerd aanbod aan te bieden. Vervolgens komen we bij het wekelijkse aanbod. Dit bestaat onder andere uit: fietsinitiaties, dans, zelfverdediging, kleuterturnen, boksen, tea-kwondo, fitness. Niet al deze activiteiten worden echter tegenwoordig nog wekelijks gedaan, sommige verwijzen echter naar in het verleden gedane activiteiten.

Concluderend kan men in deze wijk stellen dat het probleem hier eigenlijk een personeelstekort is. Aangezien er slechts één wijkteam voor zowel Schaarbeek als 1000 Brussel is het aan te wijzen dat er een extra wijkteam bijkomt. Dit uiteraard niet het enige probleem. Zo kan het activiteitenaanbod altijd beter uitgewerkt worden en zal men moeten blijven zoeken naar oplossingen voor infrastructuur, lesgevers en dergelijke

Oud-Molenbeek en Koekelberg

Om te beginnen geven we ook hier weer een opsomming van de andere organisaties waarmee samenwerkingsakkoorden zijn: IBO De Verliefde Wolk, Vereniging Marokkaanse Jongeren, WMKJ Centrum West, De Vaartkapoen & De Caleidoscoop, De Gemeente Molenbeek, De Cles, De Gemeente Koekelberg en Atlemo.

Het activiteitenaanbod bestaat enerzijds uit de omnisportkampen, danskampen, vechtsportkampen en fietskampen en anderzijds uit de wekelijkse activiteiten. Deze zijn onder andere jiu jitsu, judo, klimmen, Hip Hop, omnisport,....

Weer moet gezegd worden dat niet al de vernoemde activiteiten wekelijks aangeboden blijven en dat men verder ook de dagactiviteiten niet mag vergeten die ook regelmatig hun succes bewijzen.

Ook hier is er nog werk voor buurtsport Brussel. Dit op vlak van het activiteitenaanbod, maar weeral ook qua personeel, kadervorming en dergelijke

Schaarbeek en St.Joost

De samenwerking van het activiteiten aanbod verloopt in deze wijk met: School De Buurt, School La Franternité, Zaal 58 en Zwembad.

De activiteiten kan men kort samenvatten in sportkampen, boksen, mountainbike, klimmen en breakdance.

Het grote probleem in deze wijk stelt zich met het taalprobleem en het geringe aantal clubs. Dit is iets waar buurtsport Brussel en andere zich zeker op zullen moeten toelekken in de toekomst.

Bijlage 11: Stappenplan Buurtsport Brussel

Hierbij een overzicht van het stappenplan waar Buurtsport Brussel naar toe wil werken. We gaan onze werking opdelen in 3 modules: het opleidings- en tewerkstellingspreject, de wijkwerking en een module diversen. Het is de bedoeling deze 3 modules tegen 2007 optimaal uit te bouwen.

Module 1: Opleidings- en tewerkstellingsproject: Het opleidingsproject willen we kwalitatief nog verbeteren. Tot op heden lag de prioriteit bij de A2 opleiding. Willen we echter mensen opleiden die binnen Brussel een meerwaarde moeten gaan betekenen voor Buurtsport – wat onze initiële betrachting moet zijn – dan is het noodzakelijk de andere 2

luiken nl. het sporttechnische gedeelte en het nederlands op te waarderen. Vanaf het komende schooljaar zullen de studenten voor elk van de 3 luiken moeten slagen om het programma verder te mogen afwerken.

Algemene actiepunten:

- Opwaarderen van het sporttechnisch gedeelte en het nederlands.
- Korter opvolgen van gemaakte afspraken.
- Verbeteren van het stage evaluatiesysteem.
- Toevoegen van een attitudetraining aan de opleiding.
- Opstarten van een tewerkstellingsbeleid.
- De mensen in opleiding meer individueel begeleiden.

Actiepunten voor het sporttechnisch gedeelte:

- Het sporttechnisch programma minder technisch maken.
- Zoeken hoe een erkend getuigschrift kan gehaald worden.
- Een meer geïndividualiseerd programma uitstippelen.
- Meer aandacht besteden aan de methodiek en didactiek van de LO.
- Integreren van de DSP'ers in de wijkwerking.

Actiepunten voor het nederlands:

- Overleg tussen lesgever nederlands en sportlesgever bestendigen en optimaliseren.
- Kort opvolgen van afwezigheden.

Actiepunten voor de A2 opleiding:

- Integreren van de evaluaties van de stagemomenten bij Buurtsport in de resultaten van de A2 opleiding.

Module 2: De wijkwerking: De wijkwerking moet de rode draad vormen doorheen onze werking die het ons mogelijk maakt onze toegekende opdrachten te kunnen verwezenlijken. Na een paar jaren van pionierswerk is de tijd rijp om onze werking binnen de wijken te structureren en te optimaliseren. Hiervoor gaan we vanaf september met vaste ploegen per wijk werken. Deze ploegen bestaan telkens uit 1 stafmedewerker, 1 sportanimator en 3 stagiairs. Zij moeten de vertrouwenspersonen worden tussen alle actoren die bij een wijkwerking kunnen betrokken worden.

Algemene actiepunten:

- Het invoeren van vaste wijkteams.
- Het opstellen van wijkprogramma's.
- Het uitschrijven van wat de wijkwerking juist inhoud.
- Het uitschrijven van de taken van een wijkteam.
- Contacteren van alle actoren binnen de wijk.
- Het in kaart brengen van alle bestaande sportmogelijkheden binnen de wijk.
- Het inschakelen van stagiairs in de wijkwerking.
- De mensen in opleiding meer individueel begeleiden.
- Integreren van de DSP'ers in de wijkwerking.
- Wijkoverschrijdend overleg bestendigen.

Module 3: Diversen: Onder diversen worden wijkoverschrijdende en module overschrijdende taken geplaatst evenals de bijkomende opdrachten die aan buurtsport werden toegewezen. Hieronder vallen o.a. de meisjeswerking, de klimzaal Boulderbrock, het project rond de Moutstraat, het beheer van ons materiaal, externe medewerkers, het beheer van de minibus, de moduleoverschrijdende planning, ... Deze module moet ervoor zorgen dat alles

binnen Buurtsport zo goed mogelijk op elkaar wordt afgestemd zodat er niet op eilandjes gaat gewerkt worden.

Algemene actiepunten:

- Erop toezien dat de extra taken die worden toegewezen aan Buurtsport, binnen de visie vallen.
- Zorgen voor een goede afstemming tussen de diverse activiteiten binnen de verschillende wijken en modules.

Bijlage 12: Personeelskader Buurtsport Brussel 2004-2007

Het organigram 2004-2007: zie literatuurstudie

Toelichting bij organigram 2004-2007:

huidige personeelssituatie

De huidige personeelssituatie is ontoereikend voor de huidige werking en zeker voor de werking waar Buurtsport Brussel naar toe wil. Momenteel draagt de personeelsinbreng bedoeld voor het opleidings- en tewerkstellingsproject via het stedenfonds en de BGDA voor een groot deel mee de basiswerking. Ook dit kan niet de bedoeling zijn op lange termijn. Momenteel worden er 1 coördinator en 1 administratieve medewerker gesubsidieerd door VGC sport. Wij vragen de komende jaren dan ook een stevige inbreng van VGC sport om enerzijds onze huidige werking te kunnen handhaven zonder dat het opleidings- en tewerkstellingsproject hier nadeel van ondervindt en anderzijds de nodige mankracht om de door de VGC sportdienst 5 vooropgestelde opdrachten in de toekomst te kunnen realiseren.

bijkomend 2005

Op korte termijn is er dringend nood aan een halftijdse administratieve kracht en een extra halftijdse sporttechnische stafmedewerker voor het opleidingsproject + een extra halftijdse administratieve kracht + een voltijdse sporttechnisch stafmedewerker en een voltijdse sportanimateur voor de basiswerking. Zo zouden we in een eerste fase aan de dringendste noden kunnen tegemoetkomen. Deze dringendste noden zijn:

° **het ontlasten van de administratieve kracht door het overnemen van heel wat administratie van het opleidingsproject. Momenteel 1 personeelslid de volledige personeelsadministratie, de boekhouding en alle andere administratie. Dit is niet langer houdbaar.**

° **Het opkrikken van het sporttechnische gedeelte van de opleiding. We stellen vast dat het onmogelijk is voor een halftijdse kracht om dit luik degelijk te kunnen geven. Zeker nu we het programma van de nieuwe lichte sporttechnisch willen versterken op het vlak van methodiek en didactiek van de LO.**

° Vanaf september 2004 gaan we met vaste ploegen werken per wijk (zie wijkwerking). Om onze 4 toegewezen wijken nl. 100 Brussel, Anderlecht (Kuregem), Molenbeek en Schaarbeek met een minimumploeg te kunnen bemannen hebben we nood aan een voltijdse sportanimateur en een voltijdse stafmedewerker extra. Het blijkt belangrijk te zijn een vaste ploeg op een wijk te plaatsen om zo het nodige vertrouwen te winnen dat het realiseren van onze 5 opdrachten binnen deze wijk kan mogelijk maken.

bijkomend 2006

Voor 2006 achten wij het nodig iemand voltijds stafmedewerker in dienst te nemen om de jongeren die afstuderen te begeleiden naar de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt afschuimen naar en contacten leggen met mogelijke werkgevers om zo de doorstroming van onze

afgestudeerde DSP'ers meer slaagkansen te geven zal zijn voornaamste taak worden. Ook het begeleiden van deze mensen bij het solliciteren zal belangrijk zijn. Aangezien er een nieuwe lichter van 9 DSP'ers is gestart die normaal in juni 2006 afstuderen, zou deze stafmedewerker ten laatste januari 2006 moeten kunnen beginnen. Door het werken met vaste ploegen in de wijken vanaf september 2004 (cfr. tekst wijkwerking) verwachten wij tegen 2006 een duidelijke stijging van onze basiswerking binnen deze wijken. Momenteel nemen de wijkteams nog een heel deel taken zoals beheer materiaal, algemene planning, opvolging externen, ... op zich. Indien de wijkwerking verder dient uitgebouwd te worden moeten zij hiervan ontlast worden. Voor deze overkoepelende taken zou een voltijdse stafmedewerker nodig zijn. De overkoepelende taken zouden dan onder het blok diversen vallen.

bijkomend 2007

Vanaf 2007 verwachten wij dat er administratieve ondersteuning nodig zal zijn voor de diversen. Hoe groot deze ondersteuning dient te zijn zal afhangen van de extra taken die Buurtsport Brussel nog toegewezen krijgt. Wij voorzien momenteel een halftijdse kracht.

bijkomend per extra wijk

Wanneer het aantal wijken zou uitgebreid worden dient men er rekening mee te houden dat we hiervoor per wijk minstens een team van 1 stafmedewerker en 1 sportanimateur nodig hebben. Naargelang het aantal wijken uitbreidt zal er uiteraard ook voor de administratieve taken naar een oplossing moeten gezocht worden.

Bijlage 13: Cijfermateriaal aanbod Buurtsport Brussel te Kuregem

Sportkampen

aantal	aantal dlrs
4	82

Wat betreft de sportkampen zijn we op dezelfde leest verder gegaan als in 2004. We merkten immers in 2004 al dat de sportkampen een redelijk vast publiek kenden en dat we zeer goede reacties kregen op ons aanbod. Een sportkamp biedt immers meer mogelijkheden om bepaalde sporten uit te proberen, dieper in te gaan op de sociale en groepsbevorderende

aspecten van de sport en de opportuniteit om een grotere verantwoordelijkheid te geven aan de mensen in opleiding. Zo hebben we de organisatie van het sportkamp tijdens de paasvakantie in handen gegeven van de mensen in opleiding uit het laatste jaar. Elke dag was er iemand anders verantwoordelijk voor het goede verloop van de dag en waren ze allen samen verantwoordelijk voor de inhoud van hun sportlessen. Dit verliep met wisselend succes. Een aantal monitoren beschouwde dit als dé kans om zich te bewijzen en hebben hier een zeer mooie prestatie neergezet. Enkele anderen bewezen hierbij dat deze verantwoordelijkheid nog te groot was voor hen en zorgden ervoor dat hun collega's extra werk kregen. Alle omstandigheden in acht genomen, beschouwen we dit als een geslaagd experiment maar trekken onze conclusies naar de toekomst. Het moet immers duidelijk zijn dat de kwaliteit van de sportlessen onze prioritaire bezorgdheid is en dat we deze niet kunnen garanderen indien er iemand die verantwoordelijkheden krijgt, zijn spreekwoordelijke kat stuurt. Verder dient nog vermeld te worden dat we voor de eerste keer een kind de toegang hebben moeten weigeren tot het sportkamp wegens aanhoudend niet tolereerbaar gedrag. Vanzelfsprekend zijn dit sancties die we niet graag gebruiken maar we zijn zeer tevreden dat we deze jongen achteraf in de wekelijkse werking opnieuw een kans hebben kunnen geven en dat hij, sinds hij professioneel opgevolgd wordt, merkbaar progressie maakt. In de zomervakantie hebben er twee sportkampen plaatsgevonden. De eerste week van juli hebben we voor de eerste keer een namiddag doorgebracht op één van de openbare speelpleinen in Kuregem. Jammer genoeg, bleek het niet zo eenvoudig om onze kinderen te laten samenspelen met de kinderen en jongeren die aanwezig waren op het speelplein. Het feit dat er enkele stadswachters aanwezig waren die het niet nodig vonden om in te grijpen en net voor het moment dat de situatie escaleerde het hazenpad kozen, maakte het des te moeilijker. We denken hierbij dat het niet de bedoeling kan zijn om ons af te zonderen van de wijkbewoners. We zullen in de toekomst dan ook blijven proberen om op gestelde tijden onze gestructureerde Nederlandstalige werking te blijven combineren met de iets vrijere activiteiten uit de wijk. De aanwezigheid van mensen in opleiding die vanuit dezelfde etnische en sociale cultuur komen als de wijkbewoners kan ons hierbij helpen. Het sportkamp van de laatste week van augustus was iets minder succesvol. Ondanks een groot aantal inschrijvingen, zijn er slechts weinigen komen opdagen om deel te nemen aan het sportkamp. Uit navraag bleek dat er een heel aantal families als gevolg van het slechte weer tijdens de zomermaanden er voor gekozen hebben om “à la dernière minute” op vakantie te vertrekken. Het laatste sportkamp van dit jaar heeft plaats gevonden tijdens de kerstvakantie. Uit de evaluatie van dit sportkamp in het jaar 2004, kwam naar voor dat de ouders uit de wijk een

probleem maakten van het vroege uur waarop de sportkampen startten. In de winter blijkt het voor een aantal ouders immers een probleem om in het donker hun kinderen af te zetten. Rekening houdend met de wensen van ons doelpubliek zijn de activiteiten dan ook pas gestart om 10 uur. Verder hebben we van de gelegenheid geprofiteerd om dit kamp in twee te splitsen. De kinderen tot en met 8 jaar kregen een klassiek omnisportkamp aangeboden. Voor de kinderen vanaf negen jaar hebben we een dans- en omnisportkamp gecreëerd tot grote vreugde van deze groep.

Algemeen gezien zijn de sportkampen zeker succesvol geweest. We hebben een stijging van 130% in aantal deelnemers, wat zeker goed mag genoemd worden. Bovenstaande beschrijving van de activiteiten brengt vooral de pijnpunten naar voor aangezien dit de punten zijn waaraan we nog kunnen werken om de kwaliteit van onze sportkampen verder te verbeteren. We mogen hierbij niet vergeten dat we alle omstandigheden in acht genomen een zeer mooie prestatie hebben neergezet en dat we hiermee tot de meest succesvolle vakantieactiviteiten behoren uit het ruime KIK-aanbod.

Wekelijks aanbod:

aantal	gem. aantal dlrs	gem.frequentie
7	15.6	12

Op vraag van de stuurgroep van het project Ket in Kuregem, kortweg KIK, en vanuit de motivatie om de opportuniteiten maximaal te benutten, hebben we ons wekelijks aanbod uitgebreid. We deden dit door onze activiteiten die opgestart werden in de afgelopen jaren te behouden en waar nodig uit te breiden in aantal uren. Verder gebruikten we ons wekelijks aanbod als stagemogelijkheid voor de verschillende collega's in opleiding. Vaak was het even wennen om in een louter Nederlandstalige context voor de leeuwen gegooid te worden maar de resultaten mogen gezien worden. Stap voor stap leerden deze mensen om de opgedane kennis om te zetten in de praktijk en week na week steeg het zelfvertrouwen en de ervaring. Tevens zorgt deze wisselwerking ervoor dat de jongeren kunnen profiteren om dingen bij te leren en omgekeerd krijgen wij de kans om via het werk van de jongeren in opleiding meer en betere activiteiten te organiseren. Berté, Youssef, Said, Hafid, Mohamed, Stéphane en Imen, bedankt voor jullie inzet.

KIK-box

Dit is de oudste activiteit van Buurtsport Brussel in Kuregem. Elke woensdag bieden we de kinderen van het 1ste tot en met het 6de studiejaar de keuze uit een sport-, een spel- of een creatieve activiteit. Buurtsport Brussel neemt hierbij de sportactiviteit voor haar rekening en laat de kinderen op een speelse manier kennis maken met een sporttak. De nadruk ligt hierbij op initiatie en spelsituaties. Het is niet de bedoeling om actief te werken aan psychomotorische of conditionele doelen. Het spel- en sportplezier staat centraal en daarnaast gaat er veel aandacht naar het sociale gedrag van de kinderen in en buiten de sport.

Een greep uit het aanbod: voetbal, lacrosse, judo, badminton, circustechnieken, dans, hockey, balspelen, basketbal, rugby, massaspelen, gymnastiek, handbal, tennis en schaatsen. Hiermee bereikten we in de periode januari – mei 99 ingeschreven kinderen, waarvan er gemiddeld 32 per woensdag deelnamen aan de activiteiten en waarvan de helft koos om sport te doen. Na de zomervakantie besliste KIK om voor de kinderen van het eerste leerjaar een aparte activiteit te organiseren samen met de kindjes uit de kleuterklas. Zo stond de KIK-BOX ook open voor kinderen vanaf het 2de studiejaar. Vanaf september waren er 58 ingeschreven kinderen waarvan er wekelijks 35 aanwezig waren en waarvan er 16 voor sport kozen. De activiteit werd eveneens uitgebreid van anderhalf uur naar twee uur. Buurtsport Brussel nam het ook op zich om, net als vorig jaar, de kinderen te begeleiden tijdens het traject tussen het nest (de school) en het web (de sporthal). Na de activiteiten werd er telkens een half uurtje tijd uitgetrokken om met alle partners, i.c. KIK, Alhambra, Beeldenstorm, Buurtsport Brussel, enkele vrijwilligers en stagiairs, de activiteiten te evalueren en dieper in te gaan op het gedrag van enkele kinderen. Op die manier probeerden we zo snel mogelijk op de bal te spelen en kinderen maximaal te begeleiden in hun vaak problematische leefsituaties. Het is voor ons zeer belangrijk dat we het kind centraal plaatsen en dat we hiermee actief meewerken aan de ondersteuning die het kind krijgt vanuit de andere actoren uit zijn/haar leefwereld. Op de laatste woensdag van mei hebben we een soort eindfeest gehouden voor alle kinderen en hun familie. 51 kinderen hebben deelgenomen aan de activiteit waarna we een barbecue hebben gedaan voor de kinderen en de honderden familieleden die waren komen opdagen. Een onverhoopt succes dat bij menig begeleider nog lang zal bijblijven.

Sportacademie

Na de start van de sportacademie in het jaar 2004 hebben we dit initiatief uiteraard verder gezet in 2005. De sportacademie kenmerkt zich door een vaster aanbod dan de KIK-BOX. De

kinderen maken op voorhand de keuze om deel te nemen aan het aanbod. Ze engageren zich om regelmatig aanwezig te zijn en actief te participeren. Buurtsport biedt elke maand een andere sport aan waarbij de animator er voor zorgt dat er een progressie wordt ingebouwd die de oefenstof doorloopt gedurende de 4 lessen per maand. Door het overdonderende succes hebben we vanaf september de groep in twee gesplitst en hebben we de sessies uitgebreid van 1 uur naar anderhalf uur. De kindjes uit het eerste tot en met derde leerjaar komen op maandag aan bod waarbij de oefenstof meer gericht is op motoriek en spel. De oudere kinderen mogen elke donderdag participeren waarbij de nadruk meer ligt op technieken en wedstrijd mogelijkheden. Toch merken we nog dat er naar volgend jaar extra acties dienen ondernomen te worden aangezien het aantal sportende kinderen van de twee academies wederom te groot is geworden om iedereen de maximale bewegingskansen te geven die ze verdienen. Voor de periode januari tot eind mei hadden we 47 ingeschreven kinderen. Hiervan kwamen er gemiddeld 19 per les opdagen. Gezien de doelstellingen van de sportacademie is het hierbij ook belangrijk om het aanwezigheidspercentage even te bekijken. In totaal bedraagt dit 40.78%. Dit lage percentage is enerzijds te verklaren doordat er 8 kinderen nooit zijn komen opdagen en dat er een aantal slechts tijdens de laatste weken zijn ingeschreven. In de berekeningen is hier geen rekening mee gehouden. Toch ligt dit percentage veel te laag en was één van de werkpunten voor het schooljaar 2005-2006 om dit op te drijven. Vanaf september hebben we 44 ingeschreven kindjes op maandag en 19 op donderdag. Hiervan komen er per les een kleine 60 % meedoen, hetgeen al een aanzienlijke verbetering is ten opzichte van het voorgaande schooljaar. De opmerking met betrekking tot de berekeningswijze is gebleven wat betekent dat het aanwezigheidspercentage in realiteit naar schatting 5 tot 10 % hoger ligt. Dit bewijst dat we langzamerhand een vaste groep aan het ontwikkelen zijn in de sportacademie wat ons op termijn moet in staat stellen om op een planmatige wijze verschillende motorische en technische vaardigheden over te brengen. We maken hier mijns inziens naar volgend jaar toe de overstap van bewegingspromotie naar sport.

Dans

Eén van de projecten die in het vorige jaarverslag werd aangekondigd was het opstarten van een lessenreeks dans. We kozen hierbij bewust om een aanbod te creëren dat binnen de leefwereld van onze kinderen viel en waarbij er geen scheiding tussen de geslachten werd gepromoot. Tot verbazing van velen zijn we erin geslaagd om vanaf maart een wekelijkse les hip hop - break te geven waaraan zowel jongens als meisjes deelgenomen hebben. Als toppunt

van dit proefproject hebben we het schooljaar afgesloten met een demonstratie op de Stadskriebels en op het eindfeest van KIK. We willen hierbij de lesgever Hafid Ahaddouch bedanken voor zijn inzet en creativiteit waarmee hij dit project gestalte heeft gegeven. In september hebben we dit natuurlijk verder gezet. Een nieuwe lesgever was snel gevonden aangezien Mohamed Taybi, één van onze jongens in opleiding, een geboren dansspecialist is. Hij nam de groep op zich en zette het werk van Hafid met even veel gedrevenheid verder. Hierbij maakten we ook de brug naar de +12 jarigen. Door het open stellen van deze activiteit voor jongeren tot en met het 2de middelbaar zorgen we ervoor dat we jaar na jaar de leeftijdscategorie uitbreiden en dat we op die manier ook de kinderen die KIK ontgroeien verder iets kunnen bieden. Het verder uitbreiden van het sportaanbod voor deze categorie blijft een werkpunt voor de toekomst. In de periode maart tot en met mei waren er 18 kinderen ingeschreven waarvan we elke les gemiddeld de helft mochten verwelkomen. Van de 16 die zich in september ingeschreven hebben, komen er gemiddeld 10.4 elke vrijdag deelnemen.

Dagactiviteiten

aantal	aantal dlrs
11	486

Aantal	Datum	Activiteit	Plaats	Sporten	Aantal dlrs
1	09/02/20 05	Klimmen	JES		4
2	10/02/20 05	Bewegingspar k	Waver		17
3	16/04/20	Mountainbike	Laarbeekbos		4

	05				
4	14/05/2005	Wijkfeest Beeldenstorm	Kuregem		70
5	15/05/2005	Stadskriebels	Brussel Centrum		19
6	19/05/2005	Kinderdag	Neerpede RSCA		200
7	13/07/2005	Mountainbike	Tervuren park		15
8	18/09/2005	Wijkfeest Peterbos	Peterbos		80
9	02/10/2005	Jeugdsportival	Hofstade		5
10	09/10/2005	Doewadag	Dapperheidsplein - COOVI		60
11	31/10/2005	Rollerbladen	Rollerpark Anderlecht		12

Bijlage 14: Totaaloverzicht activiteiten Buurtsport Brussel 2005

Totaal dagactiviteiten 2005

Aantal	aantal dlrs
53	2324

Totaal wekelijks aanbod 2005

aantal	gem. aantal dlrs	gem.frequentie
42	16	15

Totaal sportkampen 2005

aantal	aantal dlrs
22	800

Totaal kadervormingen 2005

aantal	aantal dlrs
3	17

Bijlage 15: Informatie over de organisaties die bevraagd werden

Nike (Nike Fonds, Sport: een middel om het welzijn van kinderen en jongeren te verbeteren)

Inhoud :

Het Nike Fonds ondersteunde in 2005 projecten voor jongeren van 16 tot 25 jaar die een vorming als begeleider in de sport willen volgen.

Momenteel is er geen projectoproep.

Het Nike Fonds werkt verder op het thema van vorming en tewerkstelling in het domein van buurtsport en sport als integratiemiddel. Concreet wordt nagegaan of :

- 1.laaggeschoolde jongeren via sport te motiveren zijn, opleiding kunnen volgen of werkervaring kunnen opdoen, bv bij de plaatsing en onderhoud van sport-en spelinfrastructuur, ...
- 2.er bijkomende vormingen voor animatoren nodig zijn om sportieve activiteiten voor kinderen en jongeren te begeleiden.

Doelpubliek :

Als men als begeleider met kinderen en jongeren wil sporten of fysieke activiteiten doen dan moet men over de nodige pedagogische en sporttechnische vaardigheden beschikken. Op het snijpunt van de twee werelden – sport en jeugdwerking – stellen we een knelpunt vast. Sporttrainers zijn meestal opgeleid om in een competitief gerichte omgeving te werken en hebben niet altijd de juiste ervaring om met specifieke, niet zelden 'moeilijkere' doelgroepen om te gaan of te werken in minder gestructureerde omgevingen. Jeugdwerkers en jongerenbegeleiders gaan dagelijks om met jongeren uit zeer diverse doelgroepen, maar hebben vaak niet voldoende sporttechnische bagage. Een kant-en-klare opleiding of vorming waarin beide aspecten goed gedoseerd zijn is niet zomaar te vinden. Voldoende redenen voor het Nike Fonds om in 2005 vormings- en opleidingsprojecten te ondersteunen.

Foyer per organisatie > R.I.C. Foyer Brussel

Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel

Het Integratiecentrum Foyer is op basis van het decreet op het Vlaams beleid t.a.v. etnisch culturele minderheden erkend als integratiecentrum met als werkingsgebied het Brussels hoofdstedelijk gewest. Onderstaande missie, visie en opdrachten worden via een gemeenschappelijk beleidskader gezamenlijk uitgevoerd door alle erkende integratiecentra in Vlaanderen.

Missie

"Het Integratiecentrum Foyer werkt aan een samenleving die positief omgaat met diversiteit en waarin etnisch-culturele minderheden volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk leven."

"positief omgaan met diversiteit":

- dat alle bevolkingsgroepen met elkaar omgaan in openheid en met respect voor ieders eigenheid.
- dat voorzieningen en instellingen een actieve openheid en respect voor de eigenheid en de diversiteit van alle doelgroepen hebben.

"volwaardig deelnemen":

- dat achterstellingen en drempels weggewerkt worden zodat etnisch-culturele minderheden dezelfde maatschappelijke kansen hebben zoals elke andere burger.
- dat etnisch-culturele minderheden in staat gesteld worden om mee te denken, mee te praten en mee te beslissen over de zaken die voor hen van belang zijn.

Het gaat om gedeeld burgerschap, dat enerzijds het aanspraak kunnen maken op rechten inhoudt en anderzijds verantwoording.

- Het aanspraak kunnen maken op rechten houdt in dat alle burgers gelijk- en volwaardig kunnen participeren aan de samenleving en dat ze zodoende toegang hebben tot alle reguliere voorzieningen.
- Verantwoording betekent dat alle burgers zich verantwoordelijk weten voor het algemeen belang (vandaar gedeeld burgerschap), zich willen en kunnen verantwoorden voor hun handelen en de verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen anderen ter verantwoording te roepen.

"Het Integratiecentrum Foyer is een maatschappelijke voorziening die werkt aan duurzame oplossingen om de maatschappelijke positie van etnisch-culturele minderheden te versterken."

- Uitgaande van de sterkte en kwaliteiten van alle burgers wil de Foyer iedereen blijven stimuleren om zelf verantwoordelijkheid te dragen en zelfstandig keuzes te maken en beslissingen te nemen in het belang van hun familie en van de samenleving.
- De Foyer streeft naar gelijke rechten, kansen, ontplooiing en erkenning voor iedereen.
- De Foyer wil mee aanzet geven tot een duurzaam intercultureel Brussels project in een Europees perspectief waartoe alle burgers, ongeacht hun oorsprong of leeftijd, kunnen bijdragen.

Vanuit bovenstaande visie biedt het Integratiecentrum Foyer een dienstverlening aan:

- overheden, instellingen en organisaties waarbij in dialoog met (organisaties van) etnisch-culturele minderheden gewerkt wordt aan een gedragen inclusief en integraal minderhedenbeleid. Meer specifiek is de Foyer bereid om binnen een wettelijk kader het minderhedenbeleid (of delen ervan) a.h.w. in onderaanneming ook zelf uit te voeren.
- (organisaties van) etnisch-culturele minderheden waarbij hun participatie en emancipatie in de samenleving versterkt wordt. De Foyer draagt dus samen met de overheden en instanties bij tot het scheppen van voorwaarden voor een volwaardige deelname aan de samenleving.

Het Integratiecentrum Foyer vertaalt de missie en decretale opdrachten in 4 kerntaken die telkens vanuit een specifieke bril (focus) benaderd worden. Het zijn:

- *Bevorderen van samenleven in diversiteit via werken aan sociale cohesie*

Met deze kerntaak richt de Foyer zich tot de samenleving als geheel, met name "het stimuleren van het samenleven in diversiteit met respect voor de etnisch-culturele verscheidenheid bij mensen, organisaties en instanties". De diversiteit wordt vooral benaderd vanuit een visie op sociale cohesie. Prioritair werken de centra vooral aan sociale cohesie binnen de woon- en leefomgeving van mensen. De werking kan zowel preventief als curatief zijn: problemen voorkomen en aanpakken.

- *ondersteunen van lokaal beleid vanuit inclusiviteit*

Het Integratiecentrum Foyer ziet het als een kerntaak om vanuit een inclusieve en integrale benadering de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de gemeentebesturen van het Brussels hoofdstedelijk gewest aan te zetten tot een actief en gecoördineerd beleid. Het Integratiecentrum Foyer wil hierbij prioritair aandacht geven aan het stimuleren van een Brussels minderhedenbeleidsplan en is de bevoorrechte partner inzake minderhedenbeleid voor de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

- *bevorderen van participatie via empowerment*

Bij het bevorderen van participatie wil het integratiecentrum Foyer prioritair de deelname en actieve betrokkenheid van etnisch-culturele minderheden aan de samenleving en haar inspraakkanalen kwantitatief en kwalitatief bevorderen. Daartoe wil Het integratiecentrum Foyer zich toespitsen op het empoweren van mensen en groepen uit de doelgroep etnisch-culturele minderheden. Empowerment wordt omschreven als het versterken van mensen en groepen opdat ze kunnen deel-hebben aan de samenleving.

- *Werken aan toegankelijkheid via interculturalisering*

Werken aan toegankelijkheid betekent voor centra het stimuleren en bevorderen van veranderingsprocessen bij diensten, instellingen en voorzieningen opdat ze meer succesvolle inspanningen leveren om hun beleid en werking beter af te stemmen op de mogelijkheden en behoeften van etnisch-culturele minderheden. Het Integratiecentrum Foyer wil veranderingsprocessen stimuleren die gericht zijn op interculturalisering. Interculturalisering is een essentieel onderdeel van een breder diversiteitsbeleid. Prioritair werkt het Integratiecentrum Foyer vooral aan toegankelijkheid binnen de domeinen welzijn, onderwijs, rechtsbescherming en tewerkstelling.

Vanuit dit beleidskader wordt er binnen iedere kerntaak een concreet aanbod (project, initiatief, overleg, samenwerking, methode ...) ontwikkeld. De dienst Rechtsbescherming, Woonwageneigenaren en Roma, Onderwijs, Opleiding en Tewerkstelling, Gewoon Vreemd Paleis, zijn voorbeelden van enkele concrete ontwikkelde initiatieven.

Zo kiest het Integratiecentrum Foyer er uitdrukkelijk voor om lokale ankerpunten te blijven hebben waar projecten en initiatieven kunnen worden ontwikkeld, al dan niet in samenspraak met andere werkingsverbanden en die een uitstraling kunnen hebben op het niveau van het Brussels hoofdstedelijk gewest. Momenteel zijn er enkele samenwerkingsverbanden in Brussel-stad via Link-Bussel, in Sint-Jans-Molenbeek via Dar al Amal en in Sint-Gillis via het Gemeenschapscentrum De Pianofabriek.

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid

De belangrijkste doelstelling van het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw (ISB) is de ondersteuning van de werking en de uitbouw van de gemeentelijke, stedelijke en provinciale sportdiensten, sport- en recreatiecentra, zwembaden en sportaccommodaties in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het ISB wil aan zijn leden, m.n. de gemeenten, steden en provincies, een forum bieden waar sportverantwoordelijken en beleidsmandatarissen kunnen bouwen aan een optimaal sportbeleid en sportbeheer.

Het ISB is eveneens een vormingsinstituut dat zijn leden o.a. via studie- en vormingsdagen, opleidings- en bijscholingscycli, het jaarlijks congres, het Vlaams Tijdschrift voor Sportbeheer (VTS), de ISBrief, de ISBzine, en zijn documentatiedienst wil informeren over alle beleids- en beheersaspecten inzake sport en recreatie.

ISB als ondersteuningsstructuur

ISB vervult haar rol als pleitbezorger en wordt als vertegenwoordiger van het werkveld geconsulteerd m.b.t. beleidsvoorbereiding van sportspecifieke wetgeving. ISB biedt samen met Ethias de Vlaamse en Brusselse steden en gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie een gemeenschappelijke verzekeringspolis aan voor de dekking van hun sportpromotionele activiteiten.

ISB als vormingsinstituut

Teneinde de evoluties, de trends, de maatschappelijke gegevens en wijzigingen in de sport- en recreatiesector op de voet te kunnen volgen, biedt het ISB aan zijn leden een uitgebreid gamma van studie-, vormings- en bijscholingsactiviteiten aan.

ISB als info- en studiedienst

Het ISB geeft een reeks publicaties uit met nuttige en praktische informatie over de sport- en recreatiesector, verleent ook zijn medewerking aan projecten rond sport, en publiceert onderzoeksrapporten op basis van het SPort Informatie Netwerk (SPIN). Daarnaast kunnen de leden bij het ISB terecht voor al hun vragen over technische, juridische en beheers- en beleidsmatige aspecten van de sport en recreatie. Verder kunnen zij de databank (SPort Informatie Netwerk) consulteren op cd-rom, via het internet de webpagina's van het ISB en haar projecten bezoeken, en de elektronische nieuwsbrief 'ISBzine' van het ISB ontvangen per e-mail. De ISB-Bedrijfspartners ontvangen per e-mail de 'ISBusiness'

ISB doet ook aan sportpromotie

Sinds zijn ontstaan promoot het ISB alle aspecten van het zwemmen via de jaarlijkse Vlaamse Zwemweek in november. Recent werd gekozen voor een themagerichte aanpak. In dit kader ontwikkelt ISB een aantal initiatieven: infosessies, publicaties en onderzoeksrapporten. Er is een groot gamma aan ISB-zwembrevetten. Er is eveneens een ruim aanbod aan promotiemateriaal ter beschikking voor de zwembaden. Tenslotte coördineert ISB de campagne BuurtSport via het secretariaat BuurtSport in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Tevens coördineert ISB het pilootproject ter bevordering van de 'Maatschappelijke integratie via de sport' voor Vlaanderen in opdracht van de minister.

KIK: ket in Kuregem

Ket in Kuregem – of kortweg KIK – is een ruim gevuld buitenschools activiteitenaanbod voor de kinderen van 6 tot 12 jaar uit de wijk die school lopen in het Nederlandstalig onderwijs. Deze kinderen komen meestal uit anderstalige, allochtone gezinnen. In de nabije toekomst start het KIK-project met een activiteitenaanbod voor kleuters en

vervolgens wensen wij ook een aanbod voor tieners te verwezenlijken. KIK wil deze kinderen een Nederlandstalig kwalitatief vrijetijdsaanbod bieden waarbij volgende doelstellingen in acht genomen worden en gerealiseerd worden:

- een laagdrempelig doch gestructureerd vrijetijdsaanbod opzetten als opstap naar bestaande verenigingen, sportclubs en academies.
- het creëren van een kwalitatief vrijetijdsaanbod verschillend in aard en leeftijd.
- het verruimen van de leefwereld en de belevingservaring van deze kinderen op een niet-schoolse manier (creatieve ateliers, sportactiviteiten, muzische activiteiten, uitstappen,...).
- het stimuleren van het Nederlands als een niet-schoolse taal. Het KIK-project tracht een bijdrage te leveren tot de realisatie van: een beter welzijn en een betere gezondheid van kwetsbare groepen, via de uitbouw van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.
- het continueren en ontwikkelen van bijkomende laagdrempelige kinderopvang en opvoedingsondersteuning.

Deze doelstellingen worden gerealiseerd via een intersectoraal netwerk dat wordt gevormd door partnerorganisaties die conform hun eigen aard en doelstellingen een activiteitenaanbod bieden onder een “gemeenschappelijke” vlag.

De activiteiten vullen elkaar aan en/of verdiepen elkaar, in overeenstemming met de KIKvisie.

Tevens worden deze activiteiten op elkaar afgestemd in tijd en leeftijd.

Het Kik-project wordt hoofdzakelijk gesubsidieerd vanuit het Stedenfonds.

De gemeente werkt in dit project nauw samen met de vzw Vlaams Gemeenschapsbeleid Anderlecht die optreedt als initiatiefnemer en de daartoe verkregen middelen beheert. Activiteitenaanbod

Op maandag is er een activiteit ‘woord en muziek’ voor 6 tot 7 jarigen, georganiseerd door de Muziekacademie van Anderlecht.

Op woensdag is er de KIK-box, een waaier van leeftijdsgemengde activiteiten, georganiseerd door de gemeente, vzw Vlaams Gemeenschapsbeleid Anderlecht, vzw Beeldenstorm en vzw Buurtsport.

Op donderdag is er de KIK-sportacademie voor + 8 jarigen georganiseerd door vzw Buurtsport. Iedere maand wordt een nieuwe sport geïnitieerd._